

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és Kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése június végén lejár, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtsák meg, hogy a lap szétküldése fenn ne akadjon.

A helyzet.

Budapest, június 24.

Bécs elővette régi fegyvertárából régi fegyvereit és megfenyegette újból a nemzetet. A régi sablon szerint tette s természetesen a hagyományos intencziók szerint. Megjelentette a látóhatáron az abszolutisztikus kísérletezésekre kiszemelt alakjait és a nemzethez fordult. Válasszatok. Vagy ezeket az alakokat, egy letűnt, korrupt rendszernek félelmes lovagjait, de az én embereimet. Vagy pedig az én akaratomat. És azután várták, hogy mit fognak szólni a hármasság országában és a négy folyam partjain a feltételekhez. Vártak szédületes megrettenést, örületes ijedelmet és alázatos meghunyászkodást.

Egyik sem következett azonban be. A nemzet legjobbjai erkölctelennek találták a bécsi ajánlatot és kijelentették, hogy kalandos vállalkozásokba nem viszik a nemzetet se Lukács László kedvéért, se Khuen-Héderváry kedvéért, se Hieronymi kedvéért, de még első Ferencz József kedvéért sem. És ekkor az

udvar hazahívta a jobbik eszét s a csendes várakozás álláspontjára helyezkedett, sőt beavatottak már ma este rebesgették, hogy a többségi párt vezére szombatra meghívást kapott az uralkodóhoz. Ezt a meghívást ugyan még nem erősítették meg s így nem is bizonyos, de abból a tényből, hogy Lukács László és társai tanácstalanul lézengenek, meg lehet állapítani, hogy a helyzet, ha ma még nem is javult, minden valószínűség szerint változott és a nemzet kedvezőbb kilátásokkal nézhet a jövődő alakulások elé. Nem akarjuk ezzel azt mondani, hogy az udvarnál tegnaptól mára nagyot változott az a felfogás, amelylyel a magyar válságot meg akarják oldani, de lehet remélni, hogy az uralkodó visszatér az egyedüli helyes és parlamenti elvhez és nem lehetetlen senkikkel, hanem a többség vezérével fog valószínűleg konferálni a válság megoldásáról.

Mi mindig azon az állásponton voltunk, hogy a függetlenségi törekvések szenvedélyes és türelmetlen követelésében senki se akarja tulszárnyalni Kossuth Ferenczet, vagyis senki se akarjon jobb függetlenségi politikus lenni Kossuth Lajos fiánál. És ha az udvar tekintetbe veszi, hogy Kossuth a határozott, de a legmérsékeltőbb függetlenségi politika vezére, aki tud számolni a nehézségekkel és az akadályokkal, aki súlyos helyzetben a saját dekorumának megtépésével hárítja el az ütközéseket, aki a mi-

nimumot kéri nemcsak a nemzet és az alkotmányosság, hanem az uralkodóház érdekében is, akkor lehetetlen, hogy elkeseredésbe kergessék a nemzetet s ne tegyenek olyan kísérletet, mely a békés kibontakozást eredményezi.

Ismételjük, hogy még nem tudjuk, megy-e Kossuth a királyhoz. De ha az öreg, makacs és a közös intézmények minden szervéhez esőkönnyösen ragaszkodó uralkodó egy lépéssel előre lép a nemzet felé, akkor Kossuth Ferencz is közeledhetik hozzá egy lépéssel.

Egyelőre azonban tamaskodnunk kell a Kossuth meghívásában s ha mégis megtörténnék, azt igen örvendetes jelnek vennénk, főképpen azért, mert a válság alatt állandóan dominált az uralkodónak az az állásfoglalása, hogy függetlenségi kormányt nem nevez ki s különösen függetlenségi miniszterelnökre nem bizza a minisztérium vezetését.

Sokáig nem tarthat a bizonytalanság. Egy-két nap alatt tiszta képet kap a nemzet s látni fogja, hogy az alkotmányvédelemre kell-e berendezkednie, vagy pedig békés munkálkodásra. Jó volna azonban, ha megértené minden olyan tényező, melynek akár a véletlen, akár egy kedvező szellengés, akár pedig a hivatottság, részt adott az ország sorának intézésében, hogy higgadsággal és bölcs mérséklettel mindent el lehet érni és nem szabad egy pillanatra se szem elöl téveszteni, hogy a független-

Beszámoló az Operáról.

Írta: Erdős Armand.

Eredményes, művészi sikerekben gazdag esztendőt zárt le az Operaház. A múlt héten közzétett statisztika ezt pozitív adatokkal igazolja. Ezt annak is kőszöndálnia kell, aki a statisztika számadataiban nem szívesen keresi a művészi tartalmat, a művészi eredmény igazságát és aki azt mondja, hogy a számszerű nyereséggel rendszeren művészi veszteségek járnak.

Szinte természetesnek látszik, hogy ezzel az eredménnyel nincs mindenki megelégedve. Az évek során itt Budapesten kialakult speciális viszonyok és felfogások megmagyarázzák ezt. Történeljék bármi az Operaházban, produkáljon az igazgató akármilyen nagy dolgot, legyenek határozott és tartalmas sikerei: a sajtóban és magában az intézetben, de a publikum körében is akadnak olyanok, akik gáncoskodni fognak és elégedetlenségüknek fognak kifejezést adni.

Mészáros igazgató ugyanis nem tud s bizonyára nem is akar mást követni igazgatói tevékenységében, mint a saját ízlését. Ez az egyetlen irány az, mely mérvadó előtte. És ha arra akarja vállalkozni, hogy minden ember ízlését és felfogását kielégítse, akkor gyorsan arra a tudatra ébredne, hogy senki-

nek az ízlését és felfogását nem tudja kielégíteni, de a saját magáét sem. De föltéve, hogy ezt az emberi erőt meghaladó eredményt mégis el tudná érni, és törekedne mindenkinek az ízlését egyformán szolgálni, akkor is a gáncoskodók egész serege állna elő, hogy üldözöbe vegye; akkor is arra törekednének, hogy lehetetlenné tegyék, mert történetesen közönséges brácsésból lett azzá, amivé lett: Magyarország legnagyobb zenei állását, az Operaház művészi igazgatói állását bízták reá immár másodsor. Kitaró munkával és fáradczással egyesítette és összhangba hozott egy benső torzalkodások és szívódások által teljesen szétfűllött személyzetet. És ezzel szerezte magának a legtöbb ellenséget.

Tekintsük meg közelebbről a dolgot és vegyük sorba az igazgatókat, akik eddig ott ültek az Operaház irodájában. Alig akadt igazgató, akinek sikerei ne lettek volna, s akit mindamelltt ki ne kezdtek volna, hogy végül ki ne intrikálják állásából. Hogy mindjárt rámutassunk a legnagyobbakra: így ment el tőlünk Nikiseb és Mahler, a világ két legkiválóbb muzsikusa és nyilván így fog elmenni mindenki, akinek van annyi bátorsága, hogy önálló legyen munkában, elhatározásban és akaratban.

Csak az fog megmaradhatni akár husz esztendeig is igazgatónak, aki bárkinek a

kedvéért hajlandó lesz tagokat szerződtetni, tagokat elbocsátani; hamis éneket elnézni, visszaéléseket előmozdítani; aki hajlandó és képes lesz fölemelni a mostani személyzet számát annak háromszorosára; szóval, aki az ablakon hajigálja ki majd a pénzt, hogy csengő aranyakat azok is kapjanak, akik azokat csengő hanggal nem tudják beváltani. De valameddig Mészáros Imre azon az állásponton lesz, hogy az igazságot szolgálja, az érdemet jutalmazza és istápolja, valameddig a kék iróval dolgozik, mindaddig akadnak majd, akik üldözni és támadni fogják.

Ez már csak így van Magyarországon évtizedek óta. Mintha az ősi virtushoz tartoznék a talentumokat lejáratni s a becsületes munkásembernek a kenyerét elvenni. Azonban, ha emberre egyáltalában rá lehet mondani, hogy magát hivatásának föláldozza, akkor ez az ember kétségen kívül Mészáros Imre. Dolgozik reggeltől estig, megállást, fáradságot nem ismerve. Neki nincsenek magánügyei. Semmi néven nevezendő ügyes-bajos személyes dolgai, anyagi bajai nem lévén, csak egy hivatást ismer: szolgálni a színház érdekeit, annak anyagi és művészi felvirágoztatását előmozdítani. Neki semmiféle protekciói és protegáltjai nincsenek. Magámdolgaival nem molestedálja sem a színházat, sem a mi-

ségi párt elveit össze keli egyeztetni a létező helyzettel. Ezt Kossuth Ferencz mondta ma este nagyszámu híveinek éljenzésétől kísérve s ha ez a nagy célja nem sikerül, ugy ez bizonyára nem az ő igyekezetén fog mulni.

Ma még tág tér nyílik a politikai jövőmondók számára, de bizonyosat senki se tud. A bécsi Burg ablakából egyre-másra eregetik ki a hirtözó madarakat. Tegnap egy varjút küldtek, azelőtt meg egy karvalyt. Mára galambot vártunk, fehér békegalambot, de nem jött. Várjuk meg a holnapot. Holnapra talán megjelenik.

Budapest, június 24.

A horvát bán Budapesten. Báró Rauch Pál horvát bán ma reggel titkára, dr. Krenesies Iván kíséretben Budapestre érkezett. A bán budapesti útja a magyar válsággal nincs összefüggésben s tisztán hivatali ügyeknek szól. Báró Rauch valószínűleg egy napot tölt a fővárosban.

A csáktornyai függetlenségi párt az önálló bankért. A csáktornyai/függetlenségi párt választmánya tegnap ülést tartott, amelyen az önálló bank felállítása mellett foglalt állást. A határozat így szól:

Megkeresi az országos függetlenségi és negyvenyolcas párt központi elnökségét, hogy az önálló nemzeti bank létesítése érdekében az országos párt mindent elkövessen: annak elodázását minden igénybevevő törvényes eszközzel megakadályozza és az Osztrák-Magyar Bank szabadalmának meghosszabbításához semmi körülmények között hozzá ne járuljon. A csáktornyai függetlenségi és negyvenyolcas párt választmánya követeli, hogy az önálló nemzeti bank 1911. január 1-éig feltétlenül felállíttassék, nemcsak azért, mert ehhez a magyar nemzetnek természetes és törvényekben is biztosított, a korona által külön is elismert elvitázhatlan joga van; nemcsak azért, mert az a magyar parlament tulajdoni többségét alkotó függetlenségi párt egyik sarkalatos, régi program-pontja, hanem azért is, mert a nemzet a Magyarországra nézve hátrányos kiegyezés elfogadása és a kvóta felemelése által az önálló nemzeti banknak ellenértékét már megfizette, minélfogva az Osztrák-Magyar Bank szabadalmának meghosszabbítása most már nem volna egyéb a magyar nemzet becsapásánál. Ugyancsak szilárdan ragaszkodik a csáktornyai függetlenségi és negyvenyolcas

nisztériumot. Olyan ember, aki családjának egyetlen tagját, vagy akár csak távoli rokonát is soha behozni nem akarta az intézetbe, noha az intézetnek több száz tagja van. Akinek nincs semmiféle félnivalója sem lenni, sem főnni; akinek nincs sem panamája, sem semmi néven nevezendő szennyes ügye, melyet valaha szemére lobbanthatnának.

Aki tehát a speciális viszonyokat ismeri, az nem fog csodálkozni azon, hogy akadnak, akik ennek kedvét szegni akarják, mert nincs hajlandóság benne átadni a helyét mindazoknak, akik erre már régóta vágyódnak. Oly sokan aspirálnak az ő állására és spekulálnak arra, hogy az igazgatói széket elfoglalhassák, hogy Mészáros egyet gondol és arra az álláspontra helyezkedik, hogy inkább megtartja magának, semhogy száz ember között ossza szét.

Nekünk az a véleményünk, hogy száz és egy okunk van vigyázni arra, hogy Mészáros Imre megmaradjon a helyén. Mert ha kedvét vesztené a további vezetéstől, könnyen félreállhat, ő anyagi szempontból nem vesztené semmit. Legfőlebb visszavonulhatna nagy nyugdíjával pihenni. Dolgozna ebben az életben nem kellene többé. De viszont, ha ez az ember a maga lelki rugalmasságával, tele munkaképpel megmarad állásában, nem üldözik folyton-

párt választmánya ahhoz is, hogy az önálló magyar vámterület 1917 január 1-éig megalkottassék. Ellene vagyunk minden olyan fuziónak, mely a negyvenyolcas elvek feladása vagy elakuvása mellett jöhet csak létre.

Kossuth Ferenczhez és Justh Gyulához üdvözlő-táviratokat küldtek. A Kossuthhoz intézett távirat így hangzik:

Ama szilárd kitartás, melylyel nagyméltóságod az önálló nemzeti bank felállítása mellett harcol, a csáktornyai függetlenségi és negyvenyolcas pártot örömmel és egyúttal hálával tölti el nagyméltóságod iránt. Abban a meggyőződésben, hogy nagyméltóságod és egész pártja Magyarország gazdasági függetlenségének eme legfőbb alapkövén továbbra is megalkuvás nélkül helyt áll, szívből üdvözljük nagyméltóságodat. A párt nevében: dr. Tamás János pártelnök.

Justhnak a következő táviratot küldték: A csáktornyai függetlenségi és negyvenyolcas párt választmánya, abból az alkalomból, hogy mai értekezletén újlag az önálló nemzeti bank elszánt híveinek vallja magát, nagyméltóságodat, mint a nemzeti törekvések egyik legbátrabb önzetlen vezérét lelkesedéssel üdvözlö. A párt nevében: dr. Tamás János pártelnök.

A kormányválság.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 24.

A napok óta tartó bizonytalanságuk ma sem volt semmi pozitív fordulata. Ma éppen annyira nem tudja senki, hogy mi fog történni a legközelebbi jövőben, mint amennyire tegnap nem tudta senki, hogy a mai nap is teljes stagnációban fog tovatünni. Maga a lemondott kormány éppen olyan tájékozatlanságban van, mint a pártok, amelyek permanens hadállásban vannak egymással szemben. A helyzetet éppen ez a kínos bizonytalanság teszi tarthatatlanná. Valaminek rövid időn belül történnie kell, mert ebben a nyomaszó feszültségben nehéz viharfelhők gyülehetnek össze a horizont fölött, s a kitörő vihar jöveteletlen pusztítást művelhet. Már is olyan komplikációi vannak ideleln a válságnak, amelyek sok eddig meglévő módját a kibontakozásnak lehetetlenné tették.

Ki megy legelőbb Bécsbe? Ez most a legaktuálisabb kérdés, amelyre a kabinetiro-

san, akkor kétségkívül ki fog válni az a néhány hibás intézkedés, mely a színház költségvetését terhéli. És ki fog alakulni helyes intézkedéseiből olyan állapot, melyet stabilitásnak lehet mondani, hogy ily módon a színház ne kerüljön egyik hullámból a másikba, mint tengeren a hullámvért hajó...

Az egyetlen dolog, melyet komolyan kifogásolhatunk Mészáros működésében: a tulajdonosok sok vendégfölléptetés. Ebben pedig nevezetesen az, hogy oly közepes, vagy közepes kaliberű vendégeket is szerepeltet, akiknek szerződötésre alig van kilátásuk, de akiknek szerződötésére nincs is szükség. Ezt az anomáliát ki kell küszöbölnie. Szigoruan ragaszkodnunk kell azokhoz a vendégszereplésekhez, amelyeknek célja és rendeltetése van; oly vendégművészekhez s művésznőkhöz, akik szerződötés céljából lépnek föl, vagy pedig elsőrangú, világhírű művészek és akiknek idehozatala viszont kötelessége Mészárosnak.

Semmi kifogásunk nem lehet az idei szezonnal szemben az új operaház ellen. Az igazgatóság kimutatása szerint egyetlen nagy külföldi operaházban sem volt több opera-újonság, mint a mi Operaházunkban. De másrészt, az ugynevezett operapiacson nem is merült föl oly kiváló nagyobb mű, melynek sürgös színrehozatala erkölcsi kötelessége lett volna az igazgatónak. Az előadott dalművek közül néhány

da meghívója lesz a felelet és az a kis koronás pergamentlap lesz egyszersmind a válság iránytűje is.

A Nemzeti Társaskörben.

A mai nap különben még a Nemzeti Társaskör tájékán mozgó találgatásoké volt. Feszült várakozás figyelte a volt homo regius minden lépését s a kora délutáni órákban nemcsak a Lukács László, de a Khuen-Héderváry esetleges bécsi meghívásáról is beszéltek. A régi Lloyd-épület előtt már a kora délelőttön fogat fogatot ér. Daniel Gábor, majd Serényi Béla gróf jött. Lukács László volt pénzügyminiszter nyitott hintóján robogott a Klub elé. Gróf Khuen-Héderváry Károly gyalog érkezett. Lukács László Khuen-Héderváry Károlylyal mindjárt megérkezése után tanácskozársra vonult vissza s csak dél felé jelentek meg újra a nagy társalgóban, ahol Lukács Lászlónál a helyzet iránt érdeklődtek a klub tagjai.

— Meghívót, Bécsbe audienciára még nem kaptam — jelentette ki Lukács László.

Azt kérdezték erre, vajjon a meghívásnak a késését nem rossz jelnek tekintie-e?

Lukács László eképpen válaszolt:

— Nem. Az én misszióm most stagnál, mert Kossuthal kísérletet tesznek arra, hogy a koalíciót még egyszer és utóljára megmentssék.

Lukács szavai a Nemzeti Társaskörben, dacára a Kossuth-féle tervezet váratlanul jött aktuálításának, az eddig táplált reménykedéseket a leghatározottabban megerősítették. A régi szabadelvű klubban általános volt a nézet még ma délután is, hogy a Kossuth-féle javaslat csak variáció, amely után ismét csak Lukács László fog következni, de most már végérvényesen és eredménynyel. Ugy látszik maga Lukács László is hisz ebben a valószínűségben; legalább erre vall az a körülmény, hogy a volt szabadelvűek egyik korifeusát, Hieronymi Károlyt, akinek neve a Lukács-féle kombinációkban állandóan szerepelt is, karlsbadi nyaralásából nem bevalottan ugyan, de tényleg hazaa hívta. Hieronymi bécsi átutazásában a „Neue Freie Presse“ egyik munkatársára meginterjúvolta. A bécsi újságíró előtt Hieronymi a következőleg nyilatkozott a helyzetről:

Hieronymi nyilatkozik.

— A helyzet megítélésében szem előtt kell tartani azokat a viszonyokat és körülményeket, amelyek közepette annakidején a koalíció létrejött. A koalíció és a mostani kormány mint a magyar nemzet mandatáriusa

többször került színre, mint kellett volna, ami a műsor változatosságának rovására ment. Volt olyan hetünk, amikor három Puccini-darab volt műsoron, míg Wagner hetekig nem juthatott szóhoz.

Azonban, ha a pézstári kimutatást nézzük, tudomásul kell vennünk a kitünő anyagi eredményt, ami egy nagy műintézet színházi esztendeijében bizonyára nem mellesleges.

Egy nagy dalszínház szezonnját annak egységében és egésze szerint kell megítélni, nem pedig úgy, hogy kiválasztunk egyes darabokat, hogy azután ezeket az egyes darabokat okozzuk azért, hogy a műsor nem volt eléggé változatos. A vezetés egysége és elzűtudatossága, az erély az intézkedésekben, a saison sikerei, erkölcsi és anyagi eredményei azt bizonyítják, hogy ez a színházi esztendő a produktív évek közé tartozott.

Voltak a saisonnak határozott személyi sikerei is. Az igazgatóságának sikerült néhány fiatal magyar erőt ugy beállítania, hogy azok ma már valósággal oszlopai a színháznak. Ezek: Környei, Erdős, Szemere és Venczell. A női tagok között is bizonyos szervezottséget lehet megállapítani és mindjobban érvényesül a kettős szereposztás megbízhatósága. Talán alig volt eddig saison, amelynek folyamán oly kevés darabváltás lett volna egy-egy személyi lemar-

tárgyalt a koronával s ebben a minőségében az uralkodóval paktumot kötött, amelyben bizonyos kötelezettségeket vállalt és az alatt a feltétel alatt, hogy a kötelezettségeket teljesíteni fogja, az uralkodó ráruházta a kormányt. A paktum tartalmát azután ünnepies formában belefoglalták a trónbeszédbe s az ily módon mindkét félre nézve kötelező erejű lett. A korona mindig szigorúan alkalmazkodott a megállapodáshoz s éppen azért nincs joga a koalíciónak adott szava ellenére a kötelezettségeket magától elhárítani. Véleményem szerint a koalíció mindaddig nem bomolhatik föl, míg vállalt kötelezettségeinek nem tett eleget. Más képpen a válságot megoldani nem lehet. Nagyon félek, hogy ha a koalíció nem akarja, vagy nem tudná a paktumban vállalt kötelezettségeket teljesíteni, akkor abból a legkomolyabb bonyodalmak támadhatnak. Mert az uralkodó nagyon érzékeny, ha adott szóról van szó, amelynek beváltása nehézségekkel jár.

Ami engem illet, nekem sincsen semmi misszióm és most, hogy Budapestre utazom, ennek sincsen politikai célja. Karlsbadi kúrát befejeztem és most hazamegyek.

Ma még nem késő, hogy a koalíció észbe kapjon s ez az egyetlen helyes megoldás, az egyetlen képzelhető út rá nézve, ha vállalt kötelezettségeit teljesíti. Ha a koalíció nem követi ezt az utat, övé lesz a felelősség azokért a bonyodalmakért és veszedelmekért, amelyek emiatt az országra hárulhatnak.

Ugyancsak a „Neue Freie Presse“ mai estilapja a lap élén „Kossuth-minisztérium“ címmel a következőket írja:

Kossuth-kabinet.

Itteni jól beavatott körökben még mindig számolnak azzal a lehetőséggel, hogy sikerülni fog a megoldást a függetlenségi párt segítségével létrehozni s ez esetben Kossuth-kabinet alakul. Bebizonyosodott ugyanis, hogy a Lukács-féle misszió alig igér eredményt. A volt pénzügyminiszter az ö-liberálisokkal úgy vélekedik, hogy a választói jog reformjának megalkotásáig fenn kell tartani a koalíciót. Sajnos, nagyon csekély a remény, hogy még az utolsó pillanatban sikerül megmenteni a koalíciót. Ugy látszik, hogy illetékes helyen visszatérnek ahhoz a tervhez, amely abban csuesosodik ki, hogy Kossuth kerüljön a kabinet élére. Még a belügyminisztériumot is a függetlenségi párt valamely tagjára, esetleg Apponyi Albert grófra ruháznák, noha a korona

dás következtében. Két dolog van mégis az Operában, amelyet komolyan szóvá kell tennünk: az egyik volt a karszemélyzet sztrájkja, a másik a zenekari tagok fegyelmetlensége.

Az énekkar sztrájkja nagyon szomorú világot vet azokra, akik képesek voltak egyik óráról a másikra az Operabáz igazgatóságát alternatív elhatározás elé állítani. Mindig azon az állásponton vagyunk, hogy valamely színház tagjait legalább úgy kell megfizetni, hogy mindegyiknek a megélhetése biztosítva legyen. De mégsem szabad feledni, hogy valamely állami intézetben nem lehet egyik óráról a másikra több mint száz ezer koronára rugó különbözet fölött határozni. És így nem lett volna szabad a színház vezetőségét csufos módon eszerben hagyni. Hogy hasonló eset elkerülésére jövőben mily intézkedéseket fog az Operabáz igazgatósága tenni, nem tudjuk. De hogy a nagyközönség a sztrájkoló művészekkel szemben nem ismer méltányossági szempontot, az kétséget nem szenved. Csak az esodálatos, hogy akiknek hivatása volna énekes és előadásban harmóniát teremteni, képesek voltak ily képtelen helyzetet inaugúrálni, bizonyára a jobb és böleőbb megfontolás hiányában, vagy belesodortatva egy áramlatba, melylyel nem tudtak, vagy nem akartak szembeszállni.

az előbbi tárgyalások folyamán, amelyek ebben a tekintetben végbementek, ragaszkodott hozzá, hogy ezt a helyet valamelyik bizalmi emberével töltsse be. Ezt a differenciát mindenestre el kell osztani, még mielőtt ez a terv keresztülvihető volna. A pénzügyminisztérium minden körülmények közt valamely hatvanhetes politikusnak jutna. Ha sikerülne ilyen módon a megértés és a korona tényleg hajlandóságot mutatna egy negyvennyolcas Kossuth-kabinet kinevezésére, akkor az új kormány a korona új paktumot kötne, amelyben elsőnek a választói jog-reform megvalósítását tennék, továbbá a monarchia folyó ügyeinek és a delegacionális hiteleknek megszavazását biztosítanák. Olyan kérdéseket, amelyek a koalíciót képesek felrobbantani, vagy pedig alkalmasak arra, hogy ellentéteket támaszszanak a koronával, ki kellene küszöbölni, a bankkérdés pedig egy formula útján a jövő törvényhozás döntésének tartatnék fenn.

Ugy látszik ez a bécsi cikk volt az eredő forrása annak a hirtelen támadt híresztelésnek is, amely ma este került forgalomba itteni politikai körökben, Kossuth Ferencz állítólagos bécsi meghívásáról. Már a kora délutáni órákban beszéltek politikusok, hogy Kossuth Ferencz szombatra meghívást kapott a király elő. A fáma azt is tudta, hogy Bécsben, tekintettel a Lukács-féle kísérlet eredménytelenségére, visszatértek a Kossuth Ferencz kibontakozási tervéhez, amelyet Wekerle terjesztett volt a király elé legutóbbi audienciájára alkalmával, amikor a kabinet végleges fölmentését is kérelmezte. A tervzet szerint a koalíció az általános választói jog megalkotásáig föntartandó volna, csupán csak személyi változások történnének a kabinetben.

Ezekről a személyi változásokról is kész listája volt a kombinációknak. És pedig az új kabinet a Kossuth Ferencz elnöksége alatt alakulna meg, aki a kereskedelmi tárczát is megtartaná, a vasutügyek kivételével, amelyeket egy kreálendő vasutügyi minisztérium keretébe helyeznék át. A vasuti miniszter tárczájára gróf Batthyány Tivadar neve volt forgalomban. A pénzügyminiszteri tárczát a hírek szerint továbbra is Wekerle tartaná meg, a belügyminiszter személye azonban változnék. Egészen friss nevet dobáltak be ezzel a kombinációval. A Kossuth-kabinet belügyminisztere Nácaj Lajos, a képviselőház mostani másodelnöke lenne, aki tudvalevőleg szintén alkotmánypárti. Allamtitkárjául egy füg-

akármilyen volt az oka ennek, bizunk benne, hogy a következő szezomban hasonló zavarok az összhangot nem fogják megbolygatni.

A zenekari tagok fegyelmetlensége azonban nem maradhat említés nélkül. Ugyanis az utóbbi időben állandóan azt vesszük észre, hogy a zenekari tagok egy része nem azzal a fegyelmettséggel tölti be művészi hivatását, amelyet várunk. Véleményünk szerint a zenekari tagok az előadás folyamán ugyanolyan fegyelmettség alatt kell, hogy állanak, mint bármilyen közreműködő; előkelő nagy színházakban nem lehet engedni, hogy valamely zenekari tag újságot olvasson, a másik előadás közben leveleit bentogassa, vagy éppen a körmeit csiszolja. Ez a kérdés — úgy tudjuk — már tárgyalás anyagát képezte az Opera igazgatósági irodájában, de a kellő rendet és fegyelmet mind-éződig helyreállítani nem tudták. Már a bérlő közönség köréből is érkezett levél az Opera igazgatóságához, hogy a zenekari tagok viselkedése nem méltó ehez a kiváló művészgárdához. Itt is tenni kell valamit a művészi együttműködés vitális érdekében.

Egyéb mondanivalónk nincs. A jövő szezombra vonatkozó tervekről, munkálatokról és kilátásokról még legközelebb részletesen fogunk írni.

getlenségi főispánt emlegettek. A többi tárczák aztán s így a földmivélségi is, tiszta függetlenséggel volnának betöltendők.

Ez volna az állítólagos koalíciós kabinet listája, amelynek az általános választói reform megalkotása és ennek alapján az új képviselőház összehívása lenne a főadata. A forrás, amelyből a hír szárnyra kelt, azt is tudni véli, hogy Justh Gyula ezt az alakulást nem támogatná, állásáról tehát távozna és vállalná a parlamenti ellenzék szervezését. Helyébe Barabás Bélát szemelte ki házelnökül ugyanaz a forrás.

Ez a híresztelés minden részletével együtt olyan határozott formában tartotta magát még a késő esti órákban is, hogy Kossuth Ferencz, amikor a függetlenségi párt ma esti vaasorájára fölment a Royal-klubba, az összegyűlt képviselők már mint reménybeli miniszterelnököt üdvözölték. Kossuth Ferencz azonban elhárította magától az e czímen kapott ovációkat és a bécsi meghívásáról szóló híresztelést is a leg-határozottabban megczáfolta.

A függetlenségi pártban ma este lejátszódtak dolgok azonban azt bizonyítják, hogy ez az alakulás nem vezetne kibontakozáshoz akkor sem, ha komoly alapja lenne, mert a pártban igen erős ellenzéke van. Ma délelőtt ugyanis gróf Teleky Arvéd vezetésével több függetlenségi képviselő fölkereste Kossuth Ferenczét, akit arra kértek, hogy ejtse el a koalíció bármely formában való föntartására vonatkozó terveit, mert a koalíció semmi formájában sem kell tovább a függetlenségi pártnak.

— Rosszul vagytok informálva a párt hangulatáról — felelte Kossuth Ferencz Teleky Arvéd grófnak.

— Nem. Ugy van, ahogy mondjuk! — erősítették a Teleky Arvéd hívei. — És ha nem hiszed, kegyelmes ur, be fogjuk neked bizonyítani, hogy a párt nagy többsége ellene van ennek az alakulásnak.

A képviselők megállapodás nélkül távoztak Kossuth Ferencz lakásáról, ma este azonban, a pártvaasora előtt, egy ívet köröztek a klubban, amelyet az államtitkárokon kívül mindenkivel aláírtak. Összesen száztizenkilencen írták alá az ívet, közöttük Holló Lajos és Batthyány Tivadar alelnökök is. Az ív reverzális arra nézve, hogy az aláírók csak tiszta függetlenségi kabinetet támogatnak, amelynek egyedüli főadata legyen az általános titkos választói jog megalkotása és 1911 január 1-ig az önálló nemzeti bank föllállítása.

Teleky Arvéd hordta körül az ívet, aki aztán magánál is tartotta. Kossuthot várta véle, hogy megmutassa neki az aláírásokat. Időközben azonban megérkezett a pártkörbe Barabás Béla, akivel Teleky Arvéd szintén alá akarta az ívet íratni. Barabás azonban nem írta alá a reverzalist. Azt felelte Teleky Arvédnek, hogy nem tartja sem helyesnek, sem észélvesnek, ha a párt magát most egy határozott dátumhoz köti. Az elvhez ő is ragaszkodik, de fix időpontokat nem követel, mert nem akar a kibontakozás elé esetleg elháríthatatlan nehézségeket gördíteni. Nem írja alá az ívet és nem hiszi, hogy Kossuth is helyeselné, hogy a párt ilyen feltételeket szab ma, amikor mindentől tartani lehet.

— Ez nem lehet Kossuthnak ellenére. — szölt közbe ekkor Justh Gyula. — A párt hangulatának ez a dokumentációja csak erősítheti az ő álláspontját. Béccsel szemben.

Barabás Béla nem válaszolt a Justh szavaira, hanem át ment egy másik terembe. Éppen ekkor érkezett a pártkörbe Kossuth Ferencz, akit a jelenlevő képviselők zajosan megdöngöztek.

Kossuth szíves szavakkal köszönte meg az ovációt, amelyet — mint mondotta — a személye iránt megnyilvánuló bizalom jelének tekint. Örvend, hogy ezekben a komoly, válságos időkben a pártnak bizalmát maga mögött tudja, mert ez a bizalom erőt ad neki a várható küzdelmekben. Arra kérte híveit, hogy legyenek egyetértők és kitartók, mert csak tántoríthatatlan közö akaratokkal vívhatják ki azokat az eredményeket, amelyet a nemzet jövője számára annyira elengedhetetlennek ítélnek valamennyien.

Ezután szóba kerültek a bécsi audienciáról keringő hírek, amiket Kossuth azonnal

megezáfoltt és kijelentette, hogy egyelőre nem kapott Bécsbe meghívót, tehát az ezzel kapcsolatos kolportált hírek is valótlanok.

Ebben a pillanatban lépett *Barabás Béla Kossuth* elé és közölte vele, hogy milyen ívet köröznék *Teleky Arvédék*. Kossuth megütökölt a dolog fölött és rosszalását fejezte ki, hogy az ő háta mögött ilyen reverzálisokkal kötik le a párt elhatározási szabályságát. Rosszalta azt is, hogy a bank dolgában fix dátumot akarnak a jövődó kormány elé szabni, amivel annak helyzetét a királylyal szemben már jó előre rendkívül nehézé teszik.

Fél nyolcztól körülbelül egynegyed kilenczig időzött Kossuth a függetlenségi pártkörben, akkor aztán az egybegyűltekkkel együtt átvonult a Royal-szálló egyik külön éttermébe pártvacsorára.

A vacsora.

A pártvacsorán megjelentek Kossuth Ferenczen kívül Tóth János, Déry Zoltán, Mezőssy Béla és Meskó László államtitkárok, Justh Gyula, a képviselőház elnöke, gróf Batthyány Tivadar, Holló Lajos, Barabás Béla, Ságly Gyula és Ugron Gábor alelnökök, Leszkay Gyula, a képviselőház háznapja, Babó Mihály, Balogh Mihály, Balogh Ernő, Bakonyi Samu, Ballagi Aladár, Bernáth Béla, Bernáth Zoltán, Boczechardt János, Beneczy Árpád, gróf Batthyány Zsigmond, Bottlik István, Brázay Zoltán, Burgján Aladár, Buza Barna, Csemez János, Csizmazia Endre, Csontos Andor, Csóthy Géza, Dudits Endre, Duchon Ödön, Eber Antal, Egri Béla, Eitner Zsigmond, Fábry Károly, Ferdinándy Béla, Ferenczy G., Fenyvesy Soma, Földes Béla, Friedl Lajos, Gaál András, Gaál Gaszton, Gaál Sándor, Gothardt Sándor, Gyelmis Gerő, Halász Lajos, Hammersberg László, Hermann Ferencz, Hellbronth Géza, Héderváry Lehel, Heinrichy Pál, Hódy Gyula, Hoek János, Hortthy Béla, Hirtenstein Lajos, Hrabovszky Guidó, Illyés Bálint, Justh János, Korda Andor, Kun Árpád, Kubik Gyula, Keckeméthy István, Keller István, Kubinyi Márton, Kovács János, Kállay Leopold, Kálosy József, Kardos Samu, Kuszka István, Kovács Ernő, Lányi Mór, Lázár Pál, Lázár Zoárd, Lévai Mihály, Lovász Márton, Lovász Andor, Laehne Hugó, Muzsa Gyula, Máriássy Mihály, Mérey Lajos, Markos Gyula, Mansdorff Géza báró, Malatinszky György, Madarász József, Melzer Géza, Mukics Simon, Máthé László, Mahler György, Molnár Ákos, Nagy Emil, Nagy Barna, Nagy Dezső, Nadányi Károly, Nemess Bertalan, Németh Imre, Okolicsányi László, Papp Elek, Pap Zoltán, Petrogalli Oszkár, Pleininger Ferencz, Putnoky Mór, Preszly Elemér, Rátkay László, Rajk Aladár, Reöck Iván, Ság Manó, Simkó József, Sümegi Vilmos, Szatmári Mór, Szász Zsombor, Szász József, Szentiványi Árpád, Szentiványi Gábor, Szemere Huba, Szentkirályi Zoltán, Szabó Károly, Szokoly Tamás, Szunyog Mihály, Thaly László, gróf Teleky Arvéd, Tolnay Lajos, Tutsek Sándor, Ujházy Iván, Várady Károly, Várady Imre, Várday Imre, Véber János, Veresmarthy Miklós, Világhy Gyula, Visontai Soma, Zakariás János és gróf Zichy Miklós országgyűlési képviselők, Balla Aladár, gróf Batthyány Pál, Déry Pál, Falussy Árpád, Fernbach Péter, Kálmán Rudolf, Kapotsfy Jenő, Kelemen Béla, báró Kemény Árpád és Smialovszky Viktor főispánok, Pally Sándor és Jakab Sándor párttitkárok, gróf Széchényi Aladár, Hertzka Tivadar, Mörizs Károly, Aczél Ottó, Jagasits Kálmán, Köllő Ignác alispán, Asboth János és Nagy István kültagok.

A harmadik fogásnál *Holló Lajos* alelnök a következő beszéddel üdvözölte Kossuth Ferencz pártvezért:

Tisztelt barátaim! Mi, függetlenségi politikusok hosszú küzdelmeinkben hozzászoktunk, hogy nézeteinket nyíltan és egyenesen mondjuk meg minden helyzettel szemben. A mai összejövetel és a súlyos politikai viszonyok nem alkalmasak ugyan, hogy itt az összes kérdésekre kiterjeszkedjünk, de az elől nem zárkozhattunk el most sem, hogy érzelmeinknek nyíltan kifejezését adjunk. (Halljuk, halljuk!) Ha látva ezeket a tömör sorokat, arra gondolunk, hogy mi hozott bennünket össze, úgy meg kell vallanunk, hogy a mi erünk nemcsak a nép bizalma folytán állott elő, hanem érdeme van ebben annak a bölés vezérletnek is. (Hosszan tartó zajos felkiáltások: Éljen Kossuth! Szünni nem akaró taps.) amely bennünket függetlenségi küzdelmeinkben irányított. Ez a bölés vezérlet tanított meg bennünket arra, hogy soha arról az irányzatról, amelyet elbűnk a mi függetlenségi programunk kitűzött, le ne sikoljunk. (Tüntető zajos helyeslés, éljenzés és taps.) Ez a bölés vezérlet tanított meg bennünket arra, hogy szilárd elhatározással férfiasan, teljes kitartással haladjunk előre utainkon. (Zajos helyeslés.) S én meg vagyok arról győ-

ződve, hogy ezt a küzdelmet siker fogja koronázni. (Igaz! Ugy van!) Csak egy szükséges: hogy tekintetünket soha arról a célról, amely előttünk lebeg, le ne vegyük és hogy szerencsés kézzel válaszszuk meg azokat az eszközöket, amelyek ezen cél elérésére szükségesek. (Hosszantartó éljenzés és taps.) Tudom azt is, hogy a mi küzdelmeinkben senkire másra nem támaszkodhatunk, mint saját erőnkre. (Tüntető zajos helyeslés, éljenzés és taps.)

Tisztelt barátaim! A Gondviselésnek különös kegyelme, hogy azt az utat, amelyet a mi vezérünknek dicső atyja megnyitott: a nemzeti függetlenségnek útját, az ő fia fogja tovább diadallal és sikerrel bejárni. (Zajos felkiáltások: Éljen Kossuth!) Kossuth Ferencz ma nemcsak a párt vezére, ő az ország vezére is. (A jelenlevők mind felállnak és percekig tüntetnek Kossuth Ferencz mellett.) Ezért alapos az a reményünk, hogy az alkotmányosságunk törvényeit a mai nehéz politikai viszonyok között érvényre fogja juttatni az alkotmányos magyar király. (Hosszas tartó lelkes éljenzés és taps.) Ebben a reményben üdvözöljük Kossuth Ferenczet, a mi szeretett, bölés vezérünket. (Hosszan tartó lelkes éljenzés és taps.)

Az éljenzés csillapultával Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter a következő beszédet mondotta:

Tisztelt barátaim! Kijelentettem ugyan előre, hogy nem fogok beszélni, mivel a mai helyzetre legjobban illik rá az régi közmondás, hogy a hallgatás arany, de Holló barátom felszólalása után lehetetlen, hogy beszédre néhány szóval ne reflektáljak. (Halljuk! Salljuk!) Kizárólag mint a függetlenségi párt vezére állok itt, aki semmi másra, mint a vezérségre, nem aspirál (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps); erre is csak addig, amíg az azzal hazámnak, elveimnek és pártomnak szolgálatot tehetek. (Lelkes éljenzés.) Bármiféle más hivatást, mint a függetlenségi párt vezérségét előrelátni a jelen perczben nem vagyok feljogosítva. De hozzon bár a végzet akármit, mindig kötelességemet fogom teljesíteni abban az irányban, amelyben egész életemen át működtem, vagyis olyan értelemben, hogy a függetlenségi párt elvei a létező helyzettel összeegyeztessenek és kiindulva abból a meggyőződésből, hogy ezek az elvek Magyarország felvirágzását s teljes erejének kifejlődését vonják maguk után, amivel erősödnek a magyar királynak hatalma is, annak a királynak a hatalma, akinek jóvoltával és hatalmával mint alkotmányos magyar királlyal, a függetlenségi pártnak és az egész országnak igaz érdekei is a legszorosabban összefüggnek. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés, éljenzés és taps.) Köszönöm ragaszkodástokat és bizalmatokat, amelynek ma este oly őszintén kifejezést adtatok, amelyre büszke vagyok és amelyre — talán szerénytelenség nélkül mondhatom — érdemesnek érzem magam azért, mert sem mint magánember, sem mint pártmunkás, sem mint pártvezér, sem mint miniszter nem feledkeztem meg soha a függetlenségi párttól. (Hosszantartó, lelkes éljenzés és taps.) A miniszteri székben is mindig a függetlenségi pártot képviseltem. (Zajos felkiáltások: Éljen Kossuth!)

Tisztelt barátaim! A mai helyzet fő következménye, hogy a függetlenségi párt egységes legyen és maradjon. (Zajos felkiáltások: Azok vagyunk és maradjunk!) Ehez még azt a kívánságot fűzöm, hogy addig, amíg a függetlenségi párt vezéréül tekint, kövessen is hűségesen, mert csak így vállalhatom a vezetésnek nagy felelősségét. (Zajos éljenzés és taps.) Felkiáltások: Követünk teljes bizalommal! Ha a függetlenségi párt arról győződne meg, hogy nincsen meg többé az összhang közte és közöttem, minden keserűség nélkül levonám ebből a következményeket. Nem hiszem azonban, hogy ez valaha bekövetkezzék, mert amint magamat másnak, mint függetlenségi embernek el nem képzelhetem, úgy a pártot sem képzelhetem el másnak, mint valóban önzetlen, s kizárólag a haza javát munkáló, hűséges pártnak. Szünni nem akaró lelkes éljenzés és taps.)

A párt tagjai igen jó hangulatban ezután még soká maradtak együtt.

Mit mond Khuen.

Gróf *Khuen-Héderváry* Károly, akinek a nevét a válság folyamán több ízben emlegették mint várható miniszterelnökét is és aki

most Budapestre érkezett, ma két bécsi újságíró előtt a következőket mondotta a helyzetről:

— Budapestre jöttem, mert Lukács Lászlótól meghívást kaptam. Ma délután vele voltam s hosszabb ideig tárgyaltam vele. Ismertette velem küldetésének jellegét s a szerzett tapasztalatokat.

Nekem ekkoráig sem misszóm nincsen s nem is tudom, hogy szántak-e ilyet nekem. A helyzet olyan, hogy semmit előre látni nem lehet.

Mintegy két hónap előtt az uralkodó audiencián fogadott s akkor kifejtettem nézeteimet a helyzetről, amely volaképpen maig sem változott, kifejtettem akkor, hogy a koalíció a legalkalmasabb az ország ügyeinek a vezetésére s leghelyesebb lenne, hogy a koalíció tovább is fentartható lenne s elintézné a paktum hátralevő részét, a választási reformot s a koalíciós kabinet most kedvelt az országban s az ország nem is akar harcot. Ha néhány vitás kérdés van, ez nem ok arra, hogy az ország békéjét veszélyeztető helyzetet teremtsünk. Hiszen e vitás kérdéseket ki lehet kapcsolni és megoldásukat alkalmassabb időre hagyni. Ami a választási reformban a pluralitási elvet illeti, én azt sem helyesnek, sem jogosnak, sem kivethetőnek nem tartom. Ugy járnánk ezzel, mint Ausztriában, ahol nagy harcok után kivették az ötödik választási kuriát, anélkül, hogy bevált volna és anélkül, hogy a képviselőház munkaképessébb lett volna. Különböző alaposan nem foglalkoztam e kérdéssel. Különböző nem is kell nagy súlyt fektetni arra, hogy a reformot így meg úgy csinálják meg, mert az élet a próbaköve minden törvénynek. Ha hibák vannak, azokon később fogunk segíteni. Az ország mindenekelőtt nyugalomra kíván és ezt meg kellene fontolni a függetlenségi pártnak is. A függetlenségi párt elkövette azt a hibát, hogy nem gondolta meg programja kivitelőségét.

Arra a kérdésre, hogy mikor fog az uralkodó előtt megjelenni, gróf *Khuen-Héderváry* a következőket jelentette ki:

— Egyelőre nincs szó arról, hogy ő felsége előtt megjelenjek. Én magam a legnagyobb mértékben meg voltam leve, hogy én, mialatt birtokomon távol a politikai élet zajától, csöndes visszavonultságban éltem, politikai körökben és a sajtóban mindig mint jövődó miniszterelnök szerepeltem.

— Miért jött exczellenziád Budapestre?

— Célom volt, hogy sógoromnál, annak birtokán látogatást tegyek és onnan horvátországi birtokomra utazzam. Ennek holnapután kellett volna megtörténnie. Közben azonban megkaptam Lukács László értesítését, hogy jöjjen Budapestre, mert beszélni óhajtott velem. Most itt vagyok s várom, hogy mit hoz a jövő.

— Exczellenziád azonban kés, hogy a kívánt pillanatban ő felsége rendelkezésére álljon?

— Mindenesetre és én mondhatom önnek, hogy kimondhatatlanul szerencsének érzem magamat, hogy ő felsége kegyét és bizalmát bírom. Ezt annak a körülménynek tudhatom be, hogy én mindig és mindenkor őszintén megmondtam a véleményemet és én csak biztosíthatom önt, hogy én most is, ha nekem ahoz alkalom adatik, ugyanazt fogom tenni. De korai most erről beszélni. Most nem vagyok politikus, ma nem számítok és időmet a kertben töltöm, a gazdaságban és szabad időmet könyvtáramban történelmi tanulmányoknak szenteltem.

— Mi exczellenziád nézete a mostani politikai helyzetről?

— Komoly meggyőződésem szerint a koalíciónak tovább kell kormányoznia. Ezt tartom az egyedüli kedvező kormányzati módnak. Természetesen bizonyos követeléseket jobb időkre kell elhalasztani és azokkal még egy ideig várni kell. Azoknak az ideje is el fog jönni. Biztosítom önt, az egész magyar nemzet örülne és a koalíciót „éljen”-kiáltásokkal üdvözölné, ha ezt az álláspontot foglalná el.

— És miképp vélekedik exczellenziád az önálló nemzeti bankról?

— Azt hiszem, hogy az országot ezáltal erősíthetnék. Egyébként gróf *Apponyi* álláspontját osztom. E kérdésben nem lett volna szabad a helyzetet annyira előre állítani.

Az alkotmánypártkörből.

Az országgyűlési alkotmánypárt körhelyiségében csütörtök este is rendkívül sokan jöttek össze a párt tagjai közül és igen nagy élénkséggel vitatták a politikai helyzetet. Fent voltak *Szell* Kálmán, a párt elnöke, gróf *Andrássy* Gyula, a párt vezére, *Daranyi* Ignác, *Nagy Ferencz*, *Székelyi* József, *Bolgár* Ferencz, *Návay* Lajos, a képviselőház alelnöke, gróf *Thorotzkay* Miklós, gróf *Semsey* László, *Szilassy* Zoltán, *Dániel* Pál, *Üchtritz* Amadé Emil, *László* Mihály, *Nyegre* László, *Weisz* Julián, *Bernát* István, *Buday* Barna, *Emödy* József, báró *Sztojanovics* Iván, *Burdia* Szilárd, *Márkus* Miksa és *Pescha* Miklós udvari tanácsosok,

Moskovits Géza, Vermes Zoltán, Vallon Dezső osztálytanácsos és még igen sok képviselő és kültagja a pártnak. A főispánok közül is többen jártak fenn a klubban, ott voltak gróf Vass Béla, gróf Sztáray Gábor, báró Bornemissza Lipót, gróf Széchényi Viktor, Nechrebetzky György, Fáy Gyula és Liptay Géza főispánok, azonkívül Hámos László nyug. főispán és Goda Béla alispán.

A klubban nagy melegséggel üdvözölték Szivák Imrét, aki hosszabb betegségéből felépülve, ma először jelent meg a körben. Gróf Hadik János névnapja alkalmából üdvözlő iv aláírása útján üdvözölték a párt tagjai.

Az alkotmánypárt tekintettel arra, hogy kedden, amikor a rendes heti pártgyűléseket tartani szokták, ünnep van, a jövőheti pártgyűlését szerdán este 8 órakor tartja meg a városi Kővács-féle étteremben.

Főispánok lemondása.

Székesfehérvárról jelentik tudósítónk, hogy gróf Széchényi Viktor, Székesfehérvár és Fehérmegye főispánja a változott politikai viszonyokra való tekintettel, ma beadta lemondását.

Marosvásárhelyről jelentik, hogy Ugron Gábor Maros-Tordamegye és Marosvásárhely város, valamint Ugocsa megye főispánja szintén bejelentette a kormánynak lemondását. Ugyancsak lemondott Bittó Dénes főispán, aki ma délelőtt Pozsonyból távoiratilag közölte ezt a belügyminiszterrel.

Gróf Apponyi Albert elutazott.

Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásiügyi miniszter ma délután 2 óra 30 perckor a nyugati pályaudvarról Eberhardra utazott.

Ki ajánlotta Lukácsot?

Egy esti lap bécsi forrásra való hivatkozással azt állítja, hogy Lukács László küldetése ő felső részéről Wekerle Sándor miniszterelnök előterjesztésére történt. Ez az állítás, mint a Magyar Tudósító illetékes helyéről értesül, nem felel meg a valóságnak.

Budapest, június 24.

A képviselőház bizottságaiól. A képviselőház gazdasági bizottsága június 25-én, délelőtt tíz órakor a képviselőház elnöki fogadóiban ülést tart.

A bosnyák alkotmány. Bécsből jelentik a Budapesti Tudósítónak, hogy báró Burján István közös pénzügyminiszter a jövő hónap folyamán Bosznia-Hercegovinába utazik, hogy az alkotmány életbe lépésére előkészületeket tegyen.

A hadügyminiszter köszönete. Bécsből táviratozzák, hogy a közös hadügyminisztérium június 24-én mindazon osztrák és magyar minisztereknek, továbbá a horvátországi és szlavóniai országos kormánynak, mint akik a múlt évben szükségessé vált katonai előkészületeknél reszortszertüleg közreműködésre voltak hivatva, odzadó és ezeltudatos támogatásukért saját nevében, valamint a két honvédelmi minisztérium nevében köszönetet mondott.

KÜLFÖLD.

A német pénzügyi reform sorsa.

Budapest, június 24.

A birodalmi gyűlés mai ülésén a kormány nyílt vereséget szenvedett. A hagyaték adóra vonatkozó javaslatot második olvasásban tárgyalta a ház és a kilenczedik pontnál a kormányt nyolcz szavazattal többséggel leszavazták. Hogy mielőtt a konzervatívokat van lezáról a kancellár, most még nem lehet tudni, de nem valószínű, hogy a birodalmi gyűlést fölcsatlják.

A mai ülésről a következőket jelentik:

A birodalmi gyűlés mai ülésén a hagyaték adó második olvasásban való folytatolagos tárgyalása során Richthofen (konzervatív) kijelenti, hogy pártja megmarad elutasító magatartása mellett. Távol állott tőlünk minden olyan szándék,

amely a kancellár vagy a kormány megbuktatására irányult volna (Derültésg balról), de az elutasítással a reform létrejövését előmozdítani reméltük.

Sydow pénzügyi államtitkár szembeszállt előtte szóló érveivel és kijelenti, hogy a kormány nevében ragaszkodik a javaslatához.

Sieg (nemzeti liberális) kifogásolja a jobboldal magatartását a mezőgazdasági érdekekkel, különösen a kottirozási adóval szemben, épp úgy, mint az örökösödési adó elvetését és különböző pártok viharos helyeslése mellett a következőket mondja: A mezőgazdák hálásak kell hogy legyenek a birodalmi kancellárnak azért, amit értük tett. A lakosság széles körei hálásak a birodalmi kancellárnak és a császárnak a birodalom békéjét és nyugalomát biztosító politikájukért. Szólo reméli, hogy a birodalmi kancellár meg fog maradni állásában és óhajtja, hogy a jobboldal közeledjék álláspontjához és szavazzon az örökösödési adó mellett. (Általános helyeslés.)

Hatzfeld birodalompartí kijelenti, hogy pártja a hagyaték adó mellett fog szavazni és annak elvetése esetén is a reform létrejövését fog dolgozni.

Hertling báró szentpárti kifejté, hogy az örökösödési adó a birtoknak sem igazságos, sem egyenletes megadóztatását nem biztosítja, amiért a centrum megmarad elutasító magatartása mellett.

A birodalmi gyűlés második olvasásban elvetette a kormánynak a hagyaték adóra vonatkozó javaslat 9 §-ának a) pontját, amely a hagyaték adó elvét és annak a desszendek és házasságok örökösörészére való kiterjesztését tartalmazza. A javaslat elfen 195, mellette 187 képviselő szavazott. Egy nem szavazott.

Ez idő szerint még nem lehet tudni, hogy minő konzervatívokat von le a kormány a mai szavazásból. A birodalmi gyűlés feloszlását politikai körökben nem tartják valószínűnek, azonban Bülow herceg lemondását elháríthatatlannak tekintik. A kormány pártjának egy vezető politikusa a szavazás után azt mondta a „Neue Freie Presse” tudósítójának, hogy a birodalmi kancellár addig semmiféle lépést nem fog tenni, míg a birodalmi gyűlés nem végez a klerikális konzervatív többség által átdolgozott pénzügyi reform harmadik olvasásával. Lparksodni fog a tárgyalás során kiküszöbölni a törvényjavaslatokból mindazt, ami a kereskedelem és ipar hátrányára van s megmarad régi álláspontján, hogy a fekete blokkal nem hajlandó kormányozni.

A birodalmi bank ma tartotta rendkívüli közgyűlést, amelyre azért volt szükség, mert a birodalmi gyűlés által megszavazott banktörvény következtében a jegybank alapszabályainak 11. §-át módosítani kellett a nyereség felosztása és a tartalékalap dotálása tekintetében. A közgyűlés vita nélkül tette magáévá az elnökség javaslatát.

Abirodalmi gyűlés pénzügyi bizottsága ma tárgyalta az értékadó törvényjavaslatot s elfogadta Camp indítványát, amely az értékbélyegyet magasabb tételben állapítja meg, holott a kormány alacsonyabb tételt ajánlott.

Ferencz József és a császár nem találkoznak. Pétervárról jelentik, hogy a „Novoje Vremja” és a „Slovo” illetékes helyen nyert információ alapján teljesen alaptalannak jelentik azt a hírt, hogy a császár és Ferencz József király találkozni fognak. A „Novoje Vremja” még hozzát teszi, hogy báró Achrenthal politikája olyan hangulatot teremtett, amelyik éppenséggel nem alkalmas arra, hogy Oroszország és Ausztria-Magyarország egymáshoz való közeledését előmozdítsa.

Az osztrák helyzet. Az urakháza elfogadta az állatvédelemre, a kereskedelmi alkalmazottakra és a gyufagyártásban foszfor alkalmazására vonatkozó tilalmat tárgyazó törvényjavaslatot. Legközelebbi ülés holnap lesz.

Ma a képviselőház is ülést tartott. A költségvetési vita folyamán Malik képviselő felpanaszolja, hogy a déli Alpessék és a tengerpart vidékein a német elemet elnyomja a szlovén. Hevesen támadja

Hiribar szlovén képviselőt azon interpellációjáért, amelyben az azzal vádolja a német tanárokat, hogy előnyben részesítik a német diákokat. *E gazember-ségek és alávalóságokért Hiribar pofont érdemelne.* (Viharos tiltakozás a szlovéneknél.) Malik képviselő gyalázó szót kiált Hiribar felé, amire Benkevic szlovén hasonló módon válaszol. (Tartós zaj. Az elnök Malikot rendreutasítja.)

Billinski pénzügyminiszter rámutat azon következményekre, amelyekkel a pénzügyi terv megváltásának öszre való halasztása különösen a tartománygyűléseket illetőleg járhat, mert a tartománygyűlési határozatok megelőznék a reichsrátét.

A miniszter Kreck képviselő szemrehányásával szemben hangsúlyozza, hogy a nemzetek közti békét nem tudja helyreállítani és azt a köteleességet, hogy a pénzügyekben rendet teremtsen, fontosabbnak tartja. Ugyanazon képviselő szemrehányása, hogy a miniszter a monarchia nagyhatalmi állását sörre és pálinkára akarja építeni, szintén alaptalan. A miniszter végül szembeszállt azzal az ellene ismételt emelt váddal, mint hogyha ellenségesen járt volna el a boszniai hatósággal szemben és kijelenti, hogy néhány hónapig türelemmel kell várni. Ha az országgyűlés az állami kmetmegváltás mellett fog dönteni, amit a miniszter remél, akkor a miniszternek igaza lesz, amennyiben arra törekedett, hogy az országgyűlés határozatait minden in suspensio maradjon. A miniszter végül kijelenti, hogy bebizonyítottak véli, hogy a pénzügyminiszternek nem mindig csak boszantania, új adókat követelnis kell, hanem előre gondoskodnia kell mindarról, amire az államnak szüksége van. A miniszter végül a javaslat elfogadását ajánlja. (Élénk helyeslés.)

A költségvetési javaslat tárgyalását 12 órai tanácskozás után félbeszakították. A legközelebbi ülés holnap reggel.

A „Deutschnationale Correspondenz” a következő kommunikét teszi közzé: Dr. Sylvester elnökkel a német végrehajtó bizottság ülést tartott, hogy állást foglaljon a ház munkarendjéhez. Egyhangú volt az a nézet, hogy el kell intézni a felhatalmazási törvényt, a szesz kontingensre vonatkozó javaslatot, a vicinális javaslatot és még néhány kisebb törvényjavaslatot, melyek már tárgyalásra készen állanak. Meg kellett ejteni ezenfelül a delegáció választását is, minthogy a delegáció előreláthatólag ősszel még a ház egybehívása előtt összeül. Sylvester elnök ezután jelentést tett Bionerth miniszterelnökkel a házi jogi programja felől folytatott beszélgetésről. Az ülés további folyamán elhatározták, hogy támogatják dr. Weidenhoffer határozati javaslatát, mely a budapesti gabonahatáridőüzletre vonatkozik. Az ülésen dr. Schreiner miniszter is jelen volt.

Az új spanyol nagykövet. A király Don Juan Bustamente y Campuzano, marquis de Herrera újonnan kinevezett spanyol királyi rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet 1909. évi június 16-án külön kihallgatáson fogadta és megbízó levelét átvette.

A portugál király leánykérőben. Manuel portugál király e nyáron Ischlbe utazik s meg fogja látogatni Ferencz József királyt, hogy megköszönje a Szent István-rend nagykeresztjét. Udvari körökben úgy tudják, hogy ez alkalommal a portugál király meg fogja kérni a király unokájának, Maria Valéria főhercegnő legidősebb leányának, Erzsébet Franciska főhercegnőnek kezét.

Az izlam elismerése Ausztriában. Bosznia és Hercegovina annexiója arra indította az osztrák kormányt, hogy az Ausztriában élő mohamedánok vallási ügyeit alkotmányos úton véglegesen rendezze. A kormány tegnap törvényjavaslatot nyújtott be az urakházához, amely az Ausztriában lakó mohamedánok vallásának, az izlamnak törvényes elismerésére vonatkozik. Az indokolásban a kormány rámutat arra a tényre, hogy bár az izlamot a törvény Ausztriában eddig nem is ismerte el, a mohamedánok mégis teljesen szabad vallásgyakorlási jogot élveztek már a XIX. század óta.

Az olasz egység ünnepe. Barrère francia nagykövet Jullien ezredes katonai attaséval és a francia katonai küldöttséggel San-Martinoba utazott. Veronában a lakosság lelkesen fogadta őket s este a katonai kaszinóban fényes fogadás volt tiszteletükre. A katonai küldöttségel együtt érke-

zett *Mac Mahon* ezredes. *Mac Mahon* magentai hercege tábornagnak fia.

A török-görög ellentét. *Lowther* angol nagykövet Szmirnába, Ephesusba és Mitilénébe utazott. A *Szabah* előre látja, hogy a krétai kérdés a török bhajoknak megfelelő megoldást fog nyerni, amit Görögország tartózkodó magatartása is megkönnyít. A *Yeni Gazetta* megczáfolja azt a hirt, hogy a legközelebb Krétára vonatkozó török könyvet tesznek közzé.

A kormány elhatározta, hogy mikélyt a nagyhatalmak Kréta szigetéről csapataikat visszavonják, flottát fog a krétai vizekre küldeni s maga fog gondoskodni a mohamedánok megoltalmazásáról és a rend fentartásáról.

Az ökümeni pátriárka és *Sefket* pasa főhadvezér között támadt konfliktusról, amely az ökümeni pátriárka lemondását vonta maga után, a Frankfurter Zeitungnak a következőket táviratozta: Konstantinápolyból: *Sefket* pasa III. *Joakim* pátriárkának látogatása alkalmával igen éles szemrehányást tett görögbarátságáért azzal vádolta a pátriárkát, hogy nyíltan lázítja a görögöket az ottomán nemzet ellen. A pátriárka tiltakozott a pasa sértő viselkedése ellen s azt mondta neki, hogy nincs joga ahhoz, hogy vele ily durván bántson. A pátriárka ezután el akarta hagyni a fogadótermet, de *Sefket* pasa visszatartotta, újra éles szemrehányással illette és beszéde végén azt mondta, hogy a görögök illojálításukat drágán fogják megfizetni.

Tekintettel az általános görögellenes hangulatra, amely Kréta-szigete miatt egész Törökországban uralkodik, a török kormány elrendelte, hogy a munkanélküli görög alattvalókat utasítsák ki Törökországból. A szalonikii váli ennek következtében meghagyta Szaloniki városa rendőrfőnökének és a szalonikii vilajet összes politikai hatóságainak, hogy a foglalkozás nélküli görög alattvalókat haladéktalanul, ha kell, győveres erő igénybevételével, utasítsák ki a városokból, illetőleg tartózkodási helyeikről az ország határára kísérendők.

A görögellenes hangulat következtében nagyon sok helyütt elbocsájtották a görög munkásokat és majdnem hat ezerre tehető azoknak a száma, akik Szalonikiben munkanélküli maradtak; ezeket a görög konzul közbejöttével csoportonként szállítják el Szalonikiból.

Az a sértés, amelyvel *Mahmud Sefket* pasa a konstantinápolyi görög patriarchát illette, nagy elkeseredést keltett Görögországban s az az általános vélemény, hogy a porta háborút akar provokálni Görögország részéről. Végül felbőszítette Görögországot a török kormány az a jogosulatlan eljárása is, hogy Mitilene görög lakosságát külön adóval sújtotta s most ehhez járul a patriarcha durva bántalmazása s a török sajtó kihívó hangja.

Grey külügyi államtitkár az angol alsóház mai ülésén több kérdésre azt válaszolta, hogy a krétai védőhatalmak július 27-én vissza akarják vonni Krétáról csapataikat. A négy hatalom együttesen fog eljárni s elhatározták, hogy állomáshajókat tartanak a krétai vizeken. Részletkérdéseket azonban nem állapítottak meg. Anstruther Grey konzervatív képviselő kérdése, vajjon a négy hatalom mindegyike tart-e 1—1 hadihajót a krétai vizeken, a külügyminiszter ismételte, hogy nem mondhatja meg, milyen lesz a megállapodás, mielőtt az megkötve nincs, de annyit mondhat, hogy a négy hatalom meg fogja tenni a státuskvó fentartásához szükséges lépéseket.

TÁVIRATOK.

Az olasz külügyi költségvetés.

Róma, június 24. A kamara titkos szavazásban 207 szavazattal 64 ellenében elfogadta a külügyi költségvetést.

Uj cseh képviselő.

Prága, június 24. Az ötödik cseh választókörület mai pótválasztása alkalmával dr. Svihák Károly cseh nemzeti szocialistát, zenftenbergi bíró választották reichsrathi képviselővé.

Báró Fejérváry Géza ünnepe.

A solferinói csata ötvenedik évfordulója.

Budapest, június 24.

Nagy ünnepet ült ma báró *Fejérváry* Géza, a solferinói csata ötvenedik évfordulóján. A szomorú kimeneteli ütközet idején báró *Fejérváry* fiatal százados volt; — mint vezérkari tiszt vett részt a solferinói harcban és tüntette ki magát hősi magatartásával. Egy daudár élén négyszer verte vissza a túlayomó számú ellenséget és harezolt akkora bátorsággal, hogy maga *Benedek* tábornok szölitotta föl, hogy a Mária Terézia-rend lovagkeresztjét kéyje. Ezt a kitüntetést még is kapta, ma pedig, amikor ötvenedik évfordulóját ünnepli a solferinói napnak, a király a lovagkereszt-hez a gyémántokat adományozta neki.

Báró Fejérváry ünneplése.

A jubileum alkalmából a király a következő legfelsőbb kéziratot adta ki:

— Kedves báró *Fejérváry*, gyalogsági tábornok! Hadseregem történetének kiválóan emlékeztető napján üli Ön meg 50 éves jubileumát mint a katonai Mária Terézia-rend lovagja, amely méltóságot ifjúságának éveiben a samartinói csatamezőn teljesített fényes szolgálatait nyert el. Amily dicsően kezdte Ön meg katonai pályáját, oly érdematosan maradt az egy félszázadon keresztül, méltón ahhoz a rendhez, amely csak a legkiválóbbakat emeli tagjai sorába. Ha a visszapillantás az Ön katonai múltjára büszke örömmel kell hogy Önt eltöltse, ugy nekem, mint a rend nagymesterének és dicsően magasatos alapítója szellemének megfelelően, kedves kötelesség Önnel újabb bizonyítékot adnom leghálásabb elismerésemnek, amidőn Önnel a katonai Mária Terézia-rend lovagkeresztjéhez a gyémántokat adományozom. Kívánom, hogy ezt a ritka dísz még hosszú évek során át friss erőben és egészségben viselje és hogy az épp ugy jelképezze állandó hajlandóságomat Ön iránt, mint véderőnk nagyrabecsülésével telt érzelmait, amely véderőnek mintaképül szolgált az Ön lovagias vitézsége. Bécs, 1909 jun. 23. Ferencz József s. k.

Bécsben igen meleg ünneplésben volt része a jubiléus tábornagynak. Báró *Schönaich* közös hadügyminiszter a következő levelet intézte hozzá:

Excellenciás uram! Azon a napon, amidőn ő felsége legfőbb hadurunk excellenciáját a Hofburgban üdvözlé és a solferinói haláltmegevető hőst a csata emléknapja alkalmából ritka módon megítélt, a közös hadsereg, amelynek nevében e sorokat írom, esodálattal tekint fel a lovagias tábornokra, akinek mellét a legfőbb katonai kitüntetés díszíti. A hadsereg szeretetteljes osztatlan tisztelettel és őszinte esodálattal gondol a tábornokra, akinek a jóságos sors megadta, hogy törhetlen erőben és friss egészségben tekinthessen vissza oly érdemekben dus, leghibvel odaadástól és áldozatkész önmegtartóztatástól telített működésre. Háboruban és békében egyaránt sikeresen működve, harcban és tanácskozásban egyaránt fényesen helytállva, excellenciád nagyvívó mintaképe a legfőbb hadur parancsára mindig készen álló katonának, aki a hagyományos tulajdonságokat, amelyek hadseregünket nagyvívó és erőssé teszik, egyesíti magában, meg nem változva az idők forgásában, híven önmagához és híven császárához és királyához. Örömmel esatlakozva az excellenciád nagy szolgálatait legkegyelmesebben elismerő legfelsőbb kézirat felemelő szavaival, van szerencsém excellenciádát a mai emléknap alkalmából a ritka kitüntetéshez a közös hadsereg legmélegebb üdvözlétéről biztosítani. Kívánom, hogy excellenciád még sok esztendőn át emlékezhessen dicső, fényes múltjára.

Báró *Fejérváry*t a király ma délelőtt különkihallgatáson fogadta. A kihallgatás csaknem félóra hosszáig tartott. A király *Fejérváry*t a legkegyesebben fogadta és sok éven át való érdeműs tevékenységéért legteljesebb megelégedését fejezte ki *Fejérváry*nak, akinek a leghízelgőbb szavak kíséretében nyújtotta át a Mária Terézia-rend nagykeresztjéhez a gyémántokat. Báró *Fejérváry* a német császártól is igen szívélyes üdvözlő táviratot kapott. Ezenfelül gratuláltak még az ünnepeletnek:

Ferencz Ferdinánd trónörökös, *Frigyes Ágost* és *Rainer* főhercegek. *Péter Ferdinánd* főherceg, aki a Burgban lakik, személyesen gratulált.

Délután félegy órakor *Montenuovo* Alfréd herceg, az uralkodó első főudvarmestere megjelent báró *Fejérváry* lakosztályában, hogy mint az összes cs. és kir. testőrsegek ezredese, üdvözlölje báró *Fejérváry*t.

Montenuovo herceggel együtt megjelentek gróf *Beck* gyalogsági tábornok, *Üsküll-Ghyllenband* lovassági tábornok és gróf *Auersperg* lovassági tábornok, testőrkapitányok. Üdvözlésére megjelentek még: a tábornoki kar, az udvari méltóságok viselői, a rendek kancellárjai, a m. kir. darabonttestőrseg tisztjei, a m. kir. honvédség küldöttsége, az 1889. óta báró *Fejérváry* Géza nevet viselő 46. gyalogezred tisztikara, gróf *Bellegarde* főkonnyhamester, *Till* lovag udvari tanácsos, szk. őrnagy és még igen sokan.

Ma este hat órákor a Hofburg szertartástermében udvari ebéd volt, amelyen megjelentek *Rainer*, *Károly*, *Ferdinánd* főhercegek, báró *Fejérváry* Géza testőrsegi kapitány, báró *Schönaich* közös hadügyminiszter, gróf *Beck*, gróf *Paar* főhadsegéd, gróf *Üsküll* gárdakapitány, báró *Bolfras* főhadsegéd, *Fiedler* altábornagy és számos más méltóság.

A terem közepén hosszú asztal mellett foglaltak helyet a vendégek. Ő felsége jobboldalán *Rainer* főherceg, baloldalán báró *Fejérváry* testőrsegi kapitány ült. *Rainer* főherceg mellett *Ferdinánd* *Károly* főherceg, majd gróf *Beck* gárdakapitány, *Fiedler* tábornagyalapító főcsapatfőfelügyelő és *Eszterházy* herceg gárdakapitány ülték. Báró *Fejérváry* mellett báró *Schönaich* hadügyminiszter és *Üsküll-Ghyllenband* gárdakapitány. A lakomán ő felsége pohárköszöntőt mondott báró *Fejérváry* Géza gárdakapitányra. A pohárköszöntő a következőképen hangzott:

Szívem vágya volt, hogy báró *Fejérváry* gyalogsági tábornok mai örömnapiát ünneplésben megüljük, ugy, hogy önöket, uraim, ide meghívtam. Azt a napot ünnepljük, amidőn *Fejérváry*, az ifju vezérkari százados ötven évvel ez előtt San-Martino mellett, a solferinói csatater azon részén, amelyen csapataink győzedelmeskedtek, megszerezte a legmagasabb katonai kitüntetést. E tény felemelő emléket meg kell örökíteni. Meg vagyok győződve, hogy egyetértéssel velem, amidőn felkírem az urakat, üritsék poharaikat báró *Fejérváry* Géza gyalogsági tábornok, a Mária Terézia-rend érdeműs lovagjának tiszteletére, akit ma az egész véderő ismét üdvözlöl hősiességének alkalmából. Sokáig éljen!

Az egybegyűlték lelkesen hozzájárultak ő felsége pohárköszöntőjéhez. A felség *Fejérváry* felé fordulva kiírtatta poharát. A Mária Terézia-rend lovagja mélyen meghatva háromszor hajolt meg az uralkodó előtt. A lakoma folyamán a 32. gyalogezred zenekara hangversenyezett. Az ebéd után ő felsége cerciét tartott és fél 8 órakor Schönbrunnba hajtatott. Amidőn báró *Fejérváry* gyalogsági tábornok visszatért a Hofburgba részére berendezett Goess-lakosztályba, gyengéd meglepetésben részesült. Iróasztalán esokrot talált, mely hü utáuzata volt a Mária Terézia-rendnek. A esokor fehér, szélein vörös virágból állott, igen nagyarányu volt és a schönbrunni kert mesterműve. Báró *Fejérváry* Gézát e meglepetés igen meghatotta. A testőrseg kapitánya holnap tér vissza Budapestre.

Báró *Fejérváry* Géza a mai ünnep alkalmából megemlékezett egykori tábornagyalapító, *Benedek* ról is és *Benedek* tábornagyalapító, a st. leonhardi temetőben levő sírjára *Fejérváry* koszorút tette tette ezzel a felirattal:

„Kegelelés emlékül nagyrabecsült hadtestparancsnokának, *Benedek* tábornagyalapító, a solferinói csata évfordulóján, báró *Fejérváry* Géza tábornagyalapító, akkori vezérkari kapitány.”

A solferinói és custozai csata emléke.

A solferinói csata 50-ik évfordulója alkalmából ma emlékünnap volt, amelyen a királyi pár, *Spingardi* hadügyminiszter, *Barere* francia nagykövet, a francia tisztok küldöttségével, báró *Baum*

v. Appelskofen kormányának nevében, a kamara és a szenátus küldöttségei, a csatában annak idején résztvett összes hadtestek küldöttségei, számos hadastyánegyesület és nagy embertömeg vett részt. A san martinói templomban és a szolferinói sarkápolnában miséket mondtak. A piemonti dandár szobrájának ünnepes beszentelése után a királyi pár Velenczébe utazott.

A costuzzai ütközet évfordulóját Sopronban is megünnepelte ma a 76. gyalogezred. Reggel 8 órakor a kis gyakorlóterén *Krepler* Gusztáv tábori lelkész tábori misét celebrált, amelyen a 76-osokon kívül résztvettek valamennyi fegyvernem tisztjei, továbbá *Baán* Endre főispán, *Töpler* Kálmán polgármester és *Hajas* Antal alispán magyar díszben. *Rohm* vezérőrnagy, állomásparancsnok előtt való elvonulás után az *Arlov* őrnagy parancsnoksága alatt álló zászlóalj a laktanya udvarára gyülekezett, ahol egy tiszt lendületes beszédben méltatta a történelmi nevezetességű napot. Délben disztrakoma volt a tisztí étteremben; az egyetlen felköszöntőt a parancsnok mondotta a legfelsőbb hadúr. A legénység a mai ünnepnap alkalmából ünnepi élelmezést, bort és szivarokat kapott.

A solferinói és custozzai csaták évfordulója alkalmából a székesfehérvári 12. ulánusezred, mely szintén résztvett annak idején a csatákban, ünnepséget rendezett. Ünnepi mise után a tisztikar egy tagja a legénység előtt ismertette a nap jelentőségét, majd a csaták emlékére tett alapítványok kamataiból a legénységet megjutalmazták. Délben díszbéd volt és délután a tisztikar a legénységet megvendégelte.

A második solferinói hős.

Amíg a Burgban Solferino Mária Terézia-keresztés vitézét ünneplik, addig csendes visszavonultságban emlékezik itt Budapesten a dicső mult-ról, a magentai és solferinói ütközet egyik hőse: makói és geleji Makay Gyula m. kir. nyug. honvédőrnagy. A ma hetven éves, még mindig délceleg öreg katona akkor, 1859-ben — mint ez a heves-megyei fiukból sorozott herceg Wasa 60. gyalogezred történetében írva van — mint huszéves ezredkade, „a június 4-iki magentai ütközetben szép bizonyítékát adta rettenthetetlenségének és személyes bátorságának a francia gránátosok által megszállt vasúti töltések ellen megismételt ostrom alatt. A solferinói ütközetben pedig századjának több emberével kitartással és elszántsággal védelmezett egy házat a város alatt és embereit hathatós szavakkal buzdította a kitartásra. Amikor pedig később az első zászlóalj zászlótartója megsebesült, ő vette át a zászlót, melyet az ostrom alatt dicsőséggel hordozott.“ Kevesen vannak már életben az orosz hadjáratot végig küzdött harczosok közül, de alig van még egy is az öreg hős Makay Gyulán kívül, akinek mellét — mint az övét — a vitézségi ezüst érem díszítené. Ez az egy elismerése van hősi tettének s hogy a kitüntetés ezen, meg a hadnagygyá kinevezésén kívül nagyobb nem lehetett, annak oka egyedül az volt, hogy az ezredkade legénységi állományhoz tartozott. De van a hősnek a hősiésen megmentett magyar ezred-zászlóból még egy szebb emléke a multból, egy sárga-selyem rongydarab, melyet fiai között osztott szét.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Vármegyei tisztviselők közgyűlése. A Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesülete ma délelőtt *Fazekas* Agoston alispán elnöklésével közgyűlést tartott, amelynek legfontosabb tárgya az évi jelentés volt. A jelentést dr. *Horváth* József országos képviselő, egyesületi igazgató mutatta be. A jelentés részletesen beszámol az egyesület mult évi működéséről. Az egyesület hitelintézete, mely a törvényhozás által e célra megszavazott 1.000.000 korona állami alapítvány segítségével szeptemberben kezdte meg működését, kifogástalanul végezte feladatát. A „Vármegye“-t, az egyesület hivatalos lapját az egyesület saját kiadásába vette át s most az egyesület minden tagja ingyen kapja. Ez azért

fontos, mert most módjában van az egyesületnek a tisztviselőket szükség esetén egy pillanat alatt együttes és egyöntetű akcióra szólítani. Az egyesület tagjainak száma 550-el szaporodott. A közgazgatási konferencia, melyet Herkulesfürdőn tartottak, közgazgatási szempontból nagy jelentőségű volt. A státuszrendezés a politikai viszonyok miatt nem valósulhatott meg. A szolgálati pragmatika érdekében sem történt semmi.

Ezután *Horváth* javaslatára elhatározta a közgyűlés, hogy fölír a képviselőházhoz a vármegyei tisztviselők erkölcsi függetlenségét biztosító szolgálati pragmatikának sürgős, ideiglenes megvalósítása iránt. Ez oly módon volna lehetséges, ha az országgyűlés egyszakaszos törvényt hozna, amelyben kimondaná, hogy a vármegyei és községi tisztviselők fegyelmi határozata ellen panasznak van helye a közgazgatási bírósághoz. A közgyűlés elhatározta, hogy a jövő évi országos közgazgatási konferenciát Siófokon tartja. A mult évi számadások és a jövő évi költségvetés tudomásul vétele után a közgyűlés véget ért. A közgyűlés megelőzőleg bizottsági ülés volt, amelyben megbeszéltek bizalmasan, hogy milyen magatartást tanúsítsanak a tisztviselők ha esetleg alkotmányválság állana be. A bizottsági ülésről *Fazekas* Agoston alispán és dr. *Horváth* József országos képviselő vezetésével küldöttség kereste fel *Kossuth* Ferencet és átadta neki az egyesület dísztagságáról szóló díszoklevelet.

Az alispánokból álló küldöttség nevében *Fazekas* Agoston, Pest vármegye alispánja lelkes beszéd kíséretében nyújtotta át az oklevelet a miniszternek. A lelkes éljenzessel fogadott beszéd után *Kossuth* Ferenc miniszter a következő szavakkal válaszolt:

Örömmel veszem át az oklevelet, amely tanúsítja, hogy a vármegyei tisztviselők országos egyesülete engem örökös dísztagjává választott meg és köszönetet mondok azokért az érzéseikért, amelyeknek Pest vármegye alispánja kifejezést adott. Végtelenül sajnálom, hogy az a kormány, amely most távozik, nem volt abban a helyzetben, hogy megalkossa a tisztviselői pragmatikát, úgy, amint azt óhajtottam volna. Bizonyítja a mai helyzet, hogy mily szükséges lett volna a pragmatika megalkotása, hogy védelmet nyerhessenek azok a tisztviselők, akik a haza ügyének védelmére kelnek. De noha elmaradt ez a pragmatika, meg vagyok róla győződve, hogy mint minden igaz magyar ember, ha rá kerül a sor — amitől Isten óvjon — a vármegyei tisztviselők is teljesíteni fogják mindig kötelességüket és elől fognak járni, mint ahogy a magyar vármegyek mindig elől járnak a nemzet évezredes történelmében a magyar nemzeti érdekeknek, a magyar önállóságnak és szabadságnak a védelmében, elől jártak a törvények végrehajtásában a királynak és a nemzetnek egymástól el nem választható érdekében. (Hosszantartó lelkes éljenzés és helyeslés.)

Előfizetési felhívás.

Az *Egyetértés* negyvennegyedik évfolyamát futja most meg, negyvennégy esztendő óta szolgálja ez az újság a magyar kultúra ügyét. Az a hosszú ut, melyet a függetlenségi és negyvennyolcas eszmék törhetetlen kiküzdésében megtett, olvasóinak egyre bővülő lelkes tábora s azok az eredmények, amelyeket elért, igazolják, hogy ez alatt a hosszú idő alatt nemesak Magyarország önállóságának leghevesebb előharczosa, hanem ennek a harcznak legerősebb tényezője is volt.

Az *Egyetértés* multja egyuttal a jelen programja és a jövő mértéke. S ahogy a multban, úgy a jövőben is pillanatig sem szününk meg szakadatlanul munkálkodni önálló ál-

lamiságunk kiépítésén, pillanatig sem pihenünk a nagy negyvennyolcas eszmék kivívásában.

Az *Egyetértés* hirszolgálatát elsőrangú, mert úgy a hazai, mint a külföldi hírforrásokkal való összeköttetése révén a legbővebben s a legnagyobb változatossággal adja a napi eseményeket. Cikkeinket a legkiválóbb publicisták írják, rovataink bővekes és változatosak, közgazdasági, színházi híreink érdekesekek és változatosak, szépirodalmi közleményeink magas színvonalon állanak.

Olvasóink az „*Egyetértés* Vasárnapja“ című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként. Nyolcz oldalas, számos szép és érdekes reprodukcióval tarkított gazdag mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekességeit, a kül- és belső nevezetes eseményeit. Kapnak ezenkívül elbeszéléseket, karczolatokat, színházi történeteket és háztartási tanácsokat.

Az „Egyetértés“ előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 „ — „
Félévre	14 „ — „
Egész évre	28 „ — „

UJDONSÁGOK.

Fajok harcza

Amerika rendkívüli izgalma éhes tömegei egy új szenzációt szücsölgetnek mostanában. Igazi nagy szenzáció ez, tele szenvedéllyel, vérrel, szerelemmel és érzékiséggel és száz meg száz hozzátapadó apró érdekességgel. Egy német leány, aki ahi-tatos szívvvel téríteni ment kínaiakat, helyeszeretett az egyik sárga cretnekbe. És következett aztán a nagy dráma: szerelmes éjszakák, féltékeny dühök, forró, fölesapó máromok és vér és összeomlás. Amerika pedig lázasan tapad az új izgalma és habzsolja a dráma minden apró részletét. És fölháborodik a kínai gázságon, ezerszeres bünné látja a kínai bünnét és még mérgesebb, még keserűbb lesz a jánkee-k és a sárgák harcza.

Ez a nagy atavizmus, amely évtizedek óta vájja az irt amerikaiak és kínaiak között, csakugyan érdekes világításban jelenik meg ennek az új boulevard-szenzációnak a kapcsán. A Siegel Elza esete fölkaparta a felszín alatt uszó sok piszkot, földobott sok olyan tény, amelyekről azelőtt a társadalomnak sejtelmé sem volt, de amelyek nélkül nem lehet igazán meglátni ezt a nagy verekedést. És ezek az új tények olyan elentéteket tesznek megérthetőkké, amelyek előtt nemrégiben még tanácstalanul állottak a társadalmi bölesek.

Alig is volt megérthető, hogy amíg Amerika férfiai a legelkeseredettebb küzdelmet küzdik meg a kínaiakkal, hogy amíg ők fölüldézik a fajirtó harezot és tobzódvá gázolnak kínai vérben, addig az asszonyok nem törődnek ezzel a nagy háboruval és szerelmes szívvvel, izgalma éhes testtel rohannak a kínaiak felé. A legmegvetettebb fajra sugárzott az asszonyszerelem, a kínai negyedik piszkos utcaút fölkeresték apró léptű, dobogó szívű asszonyok és a piros vért fölesókolták a sárga arcokról. Mentek közéjük téríteni, bekérek a harczókat és megtértek maguk titkos, buja szerelemre.

És amíg ők a gyönyörűségeket élveztek, addig a férfiak közt tovább folyt a tusa.

Ez az ellentét most egyszerűen föltagolódik a részre, szétesik az összetevőire és új perspektívákat kap. Az asszonyok szerelmét és a férfiak gyűlölete szépen megfér egymás mellett. És megérthetővé lesz, mert mind a kettő önmagából fakad.

A férfiak a megérthetőségért való nagy harezban találták szembe magukat a kínaiakkal. A sárga munkás elesőbb volt, kevesebb kellett neki élelemre és elesőbban dolgozott. A kínai munkás megélt a maga rizskasájából az amerikai munkásnak ez nem elég. Több kell neki élelemre, magasabb a standardja. A szükségletei nagyobbak, kevesebb a géptermészet bennük, mint a kínaiakéban. És a kuli munkát jobban bírja is, mint a jankee. A munka testi fáradaival szemben állóbb a teste. És ezért az amerikai munkásnak a bérét lenyomta a kínai invázió. A kenyérét elvette. Dolgoztatta és éhezett. És ezért gyűlöli az amerikai munkás a kínait. És ezért van fehér-sárga harez Amerikában.

De ez az egész kenyérharez nem az asszonyok dolga. Az asszony nem konkurrál a kínaiakkal. Nem tudja átérzeni a férfiaknak a gyűlöletét. Nem tudja látni a sárgában az ellenséget. Csak az idegen fajt látja, ez pedig nem ellenséges, gyűlöletes érzést kelt benne. Az idegen faj érdekli, vonzza. Az érzéki vágyai különös erővel jelentkeznek benne a sárga férfivel szemben. Fölébred benne a szerelmes asszony, akit a vágya az új, a különös felé kerget. A különös férfi felé, a sárga férfi felé. És izgatja őt, pezsdíti, forralja a vérében az a gondolat, hogy sárga férfi karjai között élvezze az asszonyiságát. Mit törődik ő a férfiak boldogságával? Benne hatalmasabb ösztön dolgozik, ő maga: az asszony. Őt nagyobb vágyakozás kergeti: a nemek vágyakozása. És az előtte egyszerű, családias misztikum, a férfi, még egyszerűbb, még családiasabb lesz. Más fajta férfi. Sárga ember. És amikor téríteni megy a kínaiak közé, akkor tulajdonképpen ennek az új, izgatónak a megoldása kergeti őt.

Mindez pedig világossá vált Amerika legújabb szenzációja után. És most már meg tudjuk érteni, hogy amíg az amerikai férfi díjbongve tajtékzik a sárga faj ellen, addig az asszonya csókkal és mámoros öleléssel köszönti az ő nagy külön szenzációját: a sárga férfit.

Kérjük azokat a t. ez. vidéki előfizetőket, kiknek előzetése június 15-ével lejárt, hogy a lap megrendelését minél előbb megújítani sziveskedjenek.

Lakóhelyváltozás esetén arra kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy új címüket idejekorán közöljék velünk. Minden erre vonatkozó bejelentéshez szüksége van a kiadóhivatalnak egyttal arra a címzalagra is, amelylyel az előfizetett példány a legutolsó tartózkodás helyére ment. Külföldre való költözködés esetén kérjük a portókülömbözet megtérítését is.

Nyáron az egész fűrdő-évad alatt előfizetőink kívánságára a lapot bárhová utánuk küldjük, még akkor is, ha többször változtatják tartózkodásuk helyét.

A főváros környékén levő nyaralókba idején, pontosan vitetjük a lapot.

NAPIREND. Naptár. Péntek, június 25. — Róm. kath.: Vilm. Feb. — Prot.: Vilmos. — Görög-ország: jun. 12. Onufr. — Zsidó: Tham. 6. — A nap két reggel 4 óra 4 perczkor, nyugszik este 8 órakor. — A hold két délelőtt 9 óra 35 perczkor, nyugszik éjjel 12 óra 4 perczkor.

A kereskedelmi miniszter fogad d. u. 4 órakor.
A belügyminiszter fogad d. u. 3 órakor.
A földmívelésügyi miniszter fogad d. u. fél 5-kor.
A közoktatásügyi miniszter fogad d. u. 4 kor.
A közoktatásügyi államtitkár fogad d. u. 4 kor.
Tavaszi kiállítás a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—6 óráig. Belépődíj 1 korona. — Allandó kiállítás a Könyves Kálmán szalonjában. Belépődíj nincs. — Az Új Művészeti Szalon (Keeskeméti-u. 3.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uránia kiállítása (Kigyó-tér). Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő muzeumok: A Nemzeti Múzeum régi-ségtára 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum 3—6-ig. — A Fővárosi Múzeum 9-től fél 2-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9—6-ig. — A Történelmi Képesarnok 10-től fél 2-ig. — A Közlekedési Múzeum 2—6-ig. — Az aquincumi múzeum egész nap. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig és 3—4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9—4-ig. — Az Akadémia Könyvtára 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9—12-ig és 3—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9—2-ig és 6—8-ig.

— **Házassági terv a királyi családban.** Ischlből jelentik, hogy *Manuel* portugál király a nyár folyamán Ischlbe érkezik, hogy *Ferencz József* királynak bemutatkozzék és a Szent István-rend nagykeresztjét, amelyet *Ferencz József* király neki adományozott, megköszönje. Udvari körökben hirt jár, hogy *Manuel* király ezt az alkalmat föl fogja használni arra, hogy a király unokájának, *Mária Valéria* főhercegnő legidősebb leányának, *Erzsébet* *Franziska* főhercegnőnek a kezét megkerje.

— **Uj bárók.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király *Hatvany-Deutsch* Sándor, *Hatvany-Deutsch* József, *Hatvany-Deutsch* Károly és *Hatvany-Deutsch* Béla nagybirtokosoknak és nagyiparosoknak, valamint törvényes utódaiknak, a közgazdaság és közjótékonyosság terén szerzett érdemeik elismerésül a magyar bárói méltóságot adományozta.

— **A konzulátusok köréből.** A külügyek es. és kir. minisztere a tunisi vezető es. és kir. főkonzulátusnak azt az intézkedését, amelylyel *Matteo Stallo di Vincenzo* osztrák állampolgárt gerbai es. és kir. konzuli ügynökké nevezte ki, jóváhagyta.

— **A román királyi pár Ischlben.** A király idei nyaralása alatt *Károly* román király és *Erzsébet* román királyné allatogatnak Ischlbe. A látogatást augusztus végére tervezik. Ha a román király egészségi állapota nem engedi meg az utazást, helyette *Ferdinánd* trónörökös jön Ischlbe és azután a szász király vendégeként résztvesz a tarvisi vadászaton. *Károly* király a tervezett ischli látogatás után több heti tartózkodásra Wiesbadenbe szándékozik utazni.

— **Magas vendégek a Rökus-kórházban.** Angasztza főhercegnő, nővérével, *Seefried* grófnővel együtt, ma délelőtt meglátogatta *Herzel* tanár osztályát a Rökus-kórházban, ahol műtetteket néztek meg. A főhercegnő asszony maga is kötezte a betegeteket.

— **Lipót eladott műkinésői.** *Koburg* *Lujza* jogi képviselője — így közli ezt egy Párisból érkezett távirat — kijelentette, hogy ügyfele nevében *Lipót* király képeinek és egyéb műtárgyainak elárúsítása ellen óvást emelt s az eladást meg fogja akadályozni. *Lipót* király újabban *Nizza* közelében levő birtokát és párisi házát átíratta orvosra, *Tiriar* nevére és ezeket is eladja. *Lujza* hercegnő ügyvédje még azt is kijelenti, hogy ki fogja deríteni és nyilvánosságra hozza az összes „*astrohmannok*” nevét, akiknek révén a király műkinésőit eladta. Ezeket esküre akarja kényszeríteni, hogy csakugyan a király műkinésőit adták el. A hercegnőnek adott 50 ezer korona apanage teljesen elégtelen. A hercegnőnek legalább is félmillióra van szüksége. Egyébként reméli, hogy a belga állam, amely olyan gazdag ajándékot kapott a királytól, kárpótolni fogja *Lujza* hercegnőt.

— **Tosellinó szanatóriumában.** *Tosellinó* férjével együtt *Varelle-Sosiába* érkezett és egy ottani hidegvíz-gyógyintézetbe vétette fel magát. Az egykori szász trónörökné felháborodva czáfolja meg azokat a híreszteléseket, mintha ő el akarna válni férjétől.

— **Náday emléke.** Június 26-án, szombaton délután öt órakor lesz a váci-utcai újvárosi háza közgyűlési társalgó-termében a *Náday-síremlék* bizottság alakuló gyűlése. *Gróf Széchenyi* *Béla*, *Rákosi Jenő* és *Bárczy István* előkészítő bizottsági elnököknek fáradozása eredményével járt, mivel az adakozás már megindult s az első adakozók között ott találjuk *Almady Gézanét*, *Márkus* *Miksa* udvari tanácsost, *Walder* *Gyula* vezérigazgatót, *Saxlehner* *Andrást*, *Basch* *Gyulát*. A nagybizottság megalakulása után fokozott mértékben folytatja a gyűjtést és akezőbe lép a hölgybizottság is, melynek száz előkelő hölgytagja van.

— **Gelléri Mór ünneplése.** A munkaadók szövetsége *Gelléri Mór* közéleti működésének negyven éves jubileuma alkalmából ma este disztrakomát rendezett, amelyen megjelent *Szterényi József* kereskedelmi államtitkár is. Az első felköszöntőt *Kausser* *Gyula* mondotta, aki meleg szavakban üdvözölte a megjelenteket, köztük különösen *Szterényi József* államtitkárt, aki mindig együtt érzett az iparosokkal és kereskedőkkel. *Farkas Elek*, az építőiparosok országos szövetségének titkára *Gelléri Móra* üritette poharát, aki negyven esztendő óta dolgozik törhetetlenül és becsülettel a magyar ipar érdekében. *Boross Soma* *Szterényi József* államtitkárt élteti, aki a magyar iparnak és kereskedelemnek évtizedekre megszabta jövő fejlődése irányát. Ezután *Szterényi József* államtitkár emelkedett szólásra és nagyszabású beszédet mondott. Az államtitkár beszédét hosszantartó lelkes eljenzéssel és tapsal fogadták. Utána *Erős* *Sándor* beszélt, majd *Gelléri Mór* szólott. Beszéltek még *Thék* *Endre*, *Némay* *Antal*, *Edvy* *Illés* *László*, *Kraemer* *József*, *Szénássy* *Béla*, *Zsolnay* *Miklós* és mások. A társaság még sokáig maradt együtt lelkes hangulatban.

— **Egy igazgató ünneplése.** A faszori evangélikus főgimnáziumban ma délelőtt volt a szokásos évzáró-ünnepség. Ez alkalmával *Göbi* *Imre* nyugalonba vonuló tanár szives bucsut mondott az intézetnek, amelyben huszonöt évig mint tanár s tizenöt évig mint igazgató működött. A tanári kar és a tanulóifjúság meleg óvázióban részesítette a bucsuzó igazgatót. A főgimnázium igazgatója *Rätz* *László* tanár lett.

— **Vértanuk emlékezete.** 1848. július 12-én Nagyigmándon a református paplak kertjében *Haynau* tábornok agyonlövötte *Mansbarth* *Antal* esakberényi katolikus és *Szüksay* *János* református lelkészeket, mert a magyar kormány rendelkezést végrehajtották. A vértanuhalált szenvedett papok emlékére Nagyigmánd község hazafias közönsége emlékoszlopot állíttatott és a komárom-megyei és városi muzeumegyesület a kivégzés helyét emléktáblával jelöli meg. A hatvanéves évforduló alkalmából létesített ezen emlékműveket kegyeletos ünnepély keretében július 11-én, vasárnap fogják felavatni. Ugyanekkor megkoszorúzzák a vértanuk sírját a temetőben. Az ünnepélyen emlékbeszédet mondanak: az emlékoszlopnál *Thaly* *Ferencz*, az emléktáblánál *Varga* *Sándor* református hitoktató és a vértanuk sírjánál *Winiger* *Ernö* katolikus esperes-plébános.

— **A Kerkápoly—Bodor-alapítvány.** A kultuszminiszter tudatja, hogy a kezelésben lévő *Kerkápoly—Bodor*-féle alapítvány ingatlanait (a *Fehérvári-uton*, a *Mányoki-uton* a fővárosban és *Erzsébetfalván*) zárt ajánlati verseny útján eladhatja. Az első ingatlan kikiáltási ára 270.000, a másodiké 54.000, a harmadiké 7800 korona. Az ajánlatokat az alapítványi gondnokhoz, *dr. Schindler* *Aladar* miniszteri fogalmazóhoz (*Báthory-utca* 10. földemelet) kell beadni július 15-én déli tizenkét óráig. Ott bővebb fövilágosítás szereshető. Július 16-án délelőtt tíz órakor bontják föl az ajánlatokat.

— **A jövedéki ösztöndíjak kifizetése.** Tudomására jutott a pénzügyminiszternek, hogy a jövedéki bírságalapból adományozott ösztöndíjakról szóló nyugtatványokat egyes pénzügyigazgatóságok a félelvi esedékesség beállta előtt láttamozzák és ennek következtében az ösztöndíjak idő előtt kerülnek kifizetésre. E szabályellenesség megszüntetése céljából *Wekerle* *Sándor* pénzügyminiszter most az anyagi kártérítés hangsúlyozása mellett körrendeletileg utasítja valamennyi pénzügyigazgatóságot, hogy az ösztöndíj-nyugtákat csak az esetben vizsgálják fölül és záradékolják, ha a nyugtakra az illetékes tanintézetek igazgatósága (igazgató, dékán stb.) részéről vezetett tanulmányi záradékok szintén szeptember havi, illetőleg február havi keltezéssel vannak ellátva.

— **Elesett katonákért.** Mainz város tanácsa, mely két esztendő előtt az itt eltemetett francia katonák esontait közös sírban helyezte el és emlékművet állított nekik, most kimondta, hogy az ott eltemetett ezer osztrák katona följli maradványait, valamint az 1870—71-ben elesett és ott nyugvó német katonák tetemeit külön-külön közös sírba temetik és szintén emlékművet emelnek a sír felé, amely a francia síremlék közelében lesz és így a temető egyik diszhelyére kerül.

Magyarország a párisi gyermekvédő kongresszuson. A közgyámoltatás tanulmányozására alakult nemzetközi társulat kongresszusa ma folyt le Párisban a kulturállamok élénk részvétele mellett. A kongresszuson tizenkét állam hivatalos képviselői jelentek meg. A francia köztársaságot hivatalosan képviselte *Loubet* Emil volt elnök és *Pichon* külügyminiszter, Olaszországot *Paulucci di Calboli* miniszter, Belgiumot *Le Jeune* miniszter, Magyarországot dr. *Szana* Sándor királyi tanácsos, a budapesti állami gyermekmenedékhely igazgató-főorvosa, mint a belügyminiszter kiküldötte; jelen voltak továbbá *Milson* Rhodes (Angolország), *Nolens* (Németország), *Dunant* Albert, a semmitűzők elnöke (Genf), *Van Overbergh* iskolaiügyi főigazgató (Brüsszel), *Krieger* (Kopenhága), *Mocenigo* Nani gróf, a közjótékonyági kongresszus állandó bizottságának elnöke (Olaszország), *Henderson* orvos-tanár (Csikágó), *Lundell* lelkész (Helsingfors), *Demetreszku* uró (Bukarest), *Philippon* Eduárd néprnök (Firenze), dr. *Henrot* Henrik, a reimsi orvosegyletem igazgatója, *Dreyfus* Ferdinánd szenátor, *Berthelemy* jogtanár (Páris).

A kongresszuson dr. *Szana* Sándor igazgató-főorvos, mint a magyar belügyminiszter kiküldötte, hosszabb előadásban ismertette azt a rendszert, amelylyel a magyar állam gróf *Andrássy* Gyula ismert rendelete alapján, a züllött és rendellenes magaviseletű gyermekekről gondoskodik. A rendszer, amelyet *Bosnyák* Zoltán miniszteri tanácsos, a gyermekvédelmi főosztály főnöke dolgozott ki, elkerüli a többi európai állam rendszerének két hibáját, amely abban áll, hogy a gyermeket megbélyegzik és minden gyermek sematikus gondozásban részesül. A rendellenes magaviseletű, a züllött gyermek Magyarországon az orvos által vezetett állami gyermekmenedékhelyben orvosi megfigyelés alatt van és az orvosi megfigyelés állapítja meg a gyermek állapotának okát és jellegét. Ezen az alapon állapítják meg az elveket, amelyek szerint a gyermeket nevelni, kezelni kell. Dr. *Szana* ismertette az eddigi megfigyelések eredményét, fölláttatta a züllött és rendellenes magaviseletű gyermekek klinikai típusait s végül előadta a kezelés módjait és kilátásait. Az előadás nyomán élénk vita indult meg. *Steeg* (Páris) annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a magyar gyermekgondozó rendszer termékenyítőleg fog hatni a francia törvényhozásra. *Roubinovich* kórházigazgató (Bicetre) kifejtette, hogy Magyarországon az első állam az egész világon, amely a gyermekek kriminalitása ellen élettani alapon küzd. *Henderson* tanár (Csikágó) azt a nézetet vallotta, hogy a magyar rendszert az amerikai tudományos világba be kell vezetni. *Krieger* (Kopenhága), *Dunant* (Genf) beszédei után a kongresszuson résztvevő nemzetek *Andrássy* miniszter alkotása iránt lelkes bámulattal néztek kifejezést s kijelentették, hogy az új csapáson haladó magyar rendszer eredményeit a tudományos társadalom nagy érdeklődéssel fogja követni. Együttal megbizták *Bosnyák* Zoltánt, a magyar belügyminisztérium miniszteri tanácsosát, hogy az 1911. évben *Krieger* elnökletével Kopenhágában tartandó következő nemzetközi kongresszuson az elhagyott gyermekek nemzetközi jogvédelméről tartson előadást.

Munkásgimnázium a VII. kerületben. A VII. kerületi kaszinó dr. *Kovács* Jenő ügyvezető elnök kezdeményezésére elhatározta, hogy munkásgimnáziumot szervez a VII. kerületben. Az alakulás módozatainak megbeszélésére esütörtökön este jött össze a VII. kerületi polgárság vezetősége és a kerületi középiskolák tanári testülete az Erzsébetvárosi Kaszinó nyári helyiségében. Az értekezleten *Déri* Gyula, az Uránia elnöki titkára hosszabb beszédben vázolta a munkásgimnázium célját, szervezetét és azon nagyszabású eredményeket, amelyek a munkásgimnáziumok az iparos ifjúság nevelése körül országsszerte elértek. A nagy tetszéssel fogadott előadás után *Endrey* Ákos főgimnáziumi tanár ismertette az előkészületi munkálatokat, majd az elnök javaslatára az intézőséget a következőképp alakították meg: Védnökök *Molnár* Viktor államtitkár, *Beöthy* Zsolt és dr. *Köhner* Adolf. Elnök dr. *Kovács* Jenő, a VII. ker. kaszinó elnöke, alelnökök dr. *Graf* Vilmos, *Tyrnauer* Nándor és *Klopfer* Jakab, titkár *Rácz* Jenő, pénztáros *Aczél* Gyula, tanulmányi igazgató *Lád* Károly polgáriskolai igazgató. Igazgatói tagok *Endrey* Ákos, *Lévay* István és *Agh* Géza polgári iskolai igazgatók. Ezenkívül alakítottak tíz tagú végrehajtó bizottságot. Az Erzsébetvárosi Kaszinó ez év október elsejétől nagyobb összegű segélyvel járul a munkásgimnáziumok fenntartásához.

Siegel Elza tragédiája. Korai volt a hír, hogy *Siegel* Elza newyorki misszionárius leány gyilkosát, *Leont* Vilmost letartóztatták. Csak szobatársát, aki egyszersmind büntetésre is volt, a kínai *Tsung-Sing* tartóztatták le. Ez töredelmes vallomást tett s erre a rendőrség helyszíni szemlét tartott a gyilkosság színlőlyén. Elvezette *Tsung-Sing* a kérdésszerű negyedik emeletének ámba a szobájába, ahol megtalálták *Siegel* Elza holttestét és a kínai vendéglősnök meg kellett mutatnia, hogy történt a gyilkosság. *Tsung-Sing* aztán bevallotta, hogy része ugyan nem volt a bűntényben de segített *Leont*nak a holttestet a ládába gyömöszölni. A rendőrség éjjel-nappal gondoskodik róla, hogy *Tsung-Sing* be se hunyhassa szemét, míg az egész bűntény nincsen földerítve. Azt hiszik, hogy *Leont* nem is menekült el Newyorkból, hanem női ruhában rejtőzködik, ami annál könnyebb neki, mert ezelőtt mulatóhelyeken mint nőimitátor szerepelt.

Siegel Elza meggyilkolásáról újabb amerikai táviratok a következő részleteket jelentik londoni lapoknak: *William* *Leont* unokaöccsese *Tsung-Sing*, aki a vizsgálati fogóságban van, bevallotta, hogy ezer márkát kölcsönzött unokabátyjának. Valószínű, hogy *Leont* ezen a pénzen menekült meg, de *Tsung-Sing* feleletei az időpontra nézve ingadozóak, hogy mikor adta *Leont*nak ezt az összeget. A rendőrség azt hiszi, hogy *Tsung-Sing* tudja a gyilkos rejtékhelyét és azért tovább is a harmadfoku inkvizícióval vallatja a kínai vendéglőst. Az első vallatás egy egészen kicsiny szobában ment végbe, amelynek ablaka sines és a tikkasztó hőségben *Tsung-Sing* majd megfulladt. A vallatás harmincz óráig szakadatlanul tartott. Ez idő alatt felváltva faggatták a detektívek *Tsung-Sing*et s azalatt a szomszéd szobában magas-rangu rendőrtisztviselők figyelték a vallomást, amelyet egy gyorsíró jegyzett. Elsősorban is elhittették *Tsung-Sing*gel, hogy a gyilkost sikerült letartóztatni, sőt töredelmes vallomást tett és őt — *Tsung-Sing*et — alaposan bemártotta, tehát hiába minden tagadás. Mikor már husz óráig egyfolytában így vallatták, *Tsung-Sing* közel volt az ájuláshoz és beszélni kezdett. Elmondta, hogy június 9-én lármát hallott *Leont* szobájából. Egy székre állott és az ajtó hasadékán át benézett. Láttá, hogy *Leont* az ágyon viaskodik *Siegel* Elzával. Eleinte azt hitte, hogy tréfa az egész, de aztán megrémült, mikor a leány kétségbeesetten kiáltott segítségért. Ekkor *Leont* zsebkendőjét belegyömöszölte a leány szájába és fojtogatta. Elborzadva látta, hogy *Leont* arca tele volt vérrrel. Ekkor *Siegel* Elza mozdulatlanul elterült az ágyon. *Leont* egy ládát húzott elő és köteleket vett ki a szekrényből. Tovább nem bírta nézni és menekült le a lépcsőn. Később *Leont* lekiáltott neki és hívta föl a szobába. Fel is ment a negyedik emeletre. *Leont* azt mondta neki, hogy *Elza* leharapta a nyelvét és hirtelen meghalt. *Tsung-Sing* tagadta, hogy ő is segített *Leont*nak a holttestet beletenni a ládába, csak akkor segített unokabátyjának, mikor ő a lezárt ládát kétéllel átkötötte. A további vallatások során bevallotta, hogy az az ajtó, amely kettőjük szobáját elválasztja, nyitva volt, mikor *Leont* meggyilkolta a leányt. Aztán bevallotta azt is, hogy mikor segített *Leont*nak a holttestet becsomagolni, az még meleg volt s ő azt hitte, hogy *Elza* még él. A szőkevény gyilkost hasztalan nyomozza a rendőrség. Ha igaz a rendőrségnek az a feltevése, hogy *Leont* női ruhában menekült, akkor ezzel meg volna magyarázva az a rejtély, hogy miért volt a holttest majdnem egészen meztelen. Tegnap éjszaka híre terjedt Newyorkban, hogy a gyilkost Ohio államban letartóztatták és bevallott mindent. Nagy lett erre városzerte az izgatottság, de hamosan kiderült, hogy a hírsztelés nem igaz.

A rendőrség különben most új nyomon kutat. Több jel ugyanis arra vall, hogy *William* *Leont* maga is gyilkosság áldozata lett és ő is ugyanazok tették el láb alól, akik *Siegel* Elzát meggyilkolták. Könnyen meglehet, hogy orgyilkosság történt és *Leont* vetélytársa bérelte föl a gyilkosokat, akik aztán a férfi holttestét eltüntették, a leányt pedig azért hagyták *Leont* lakásán, hogy a gyanút eltereljék.

Nagy sikkasztás Oroszországban. Az orosz kormány ismét óriási sikkasztásokat fedezett fel. A közlekedési miniszter rendeletére felfüggesztették a Volga vasúttársaság igazgatóit, mert a vizsgálat kiderítette, hogy évek óta rengeteg összegekkel károsították meg a kincstárt. A sikkasztó igazgatók kettős könyveket vezettek, hogy a hiányokat leplezzék. Rossz minőségű vasúti síneket vásároltak és a könyvekbe a legmagasabb árakat írták be. Előlegeket könyveltek el milliók erejéig nem létező szállítók nevére és a sikkasztások végül odavezettek, hogy tényleg végrehajtott építkezésekért és szállításokért nem tudtak fizetni. Így derült ki bűnük. Az elsikkasztott összegek sok millió rubelre rúgnak.

A vidéki hírlapírók háromnapos balatonj kirándulással kapcsolatos közgyűlésére a Déli-vasút vasárnap reggel 1/9 órakor Budapestről Siófokig külön gyorsvonatot indít a résztvevők nagy száma miatt. A szövetség tagjai hétfőn este mennek Keszthelyre, ahol matiné helyett a Balaton partján esti ünnepség lesz, majd kedden a Hévízre rándulnak ki.

Köbor cigányok megrendszabályozása. A mind sürűbben ismétlődő, cigányok által elkövetett rablások és rablógyilkosságok egyre sürgetőbbé teszik a cigányügy rendezését, vagy legalább is annak szabályozását. Somogyvármegye törvényhatósága nemrégiben szabályrendeletet dolgozott ki a köborcigányok megrendszabályozására, melynek legradikálisabb intézkedése, hogy minden köbor cigánykaravánnak a menekülés megakadályozása végett lovai elkoboztassanak. E szabályrendeletet a belügyminiszter már egy ízben visszatartotta, a törvényhatóság azonban újra fölterjesztette. Most *Hegyessy* János, a szigetvári járás főszolgabírája javaslatot dolgozott ki s terjesztett a vármegyéhez, melynek célja, hogy az alispán rendeleti uton tartsa féken a megyében koborló cigányokat, vagyis minden község területén csak egy cigánycsalád kapjon települési engedélyt, a család feje után igazolványt nyerjen, melyben a családtagok neme, kora is fel legyen tüntetve. Így az idegen cigányok bevándorlása elkerülhető volna, mert ha helybeli igazolványt nem bírnának, el kellene toloncolni. Javasolja, hogy a megyében lakó cigányok az országos vásárok látogatásától tiltatnának el. Ez intézkedéseket valószínűleg életbeletetik.

Sértegető tábornok. Nemrégiben egy estilap megtámadta Gyurgyits tábornokot, mivel állítólag egy pinczért, ki magyarul figyelmeztette, hogy a törzsasztal el van foglalva, durván megtámadott. Az ügyet ugyálszik vizsgálat tárgyává tették, mert ma felhivatalosan a következő jelentést tették közzé:

Gyurgyits Belizár tábornok, a 3. honvéd-lovasdandár parancsnoka, a hónap 14-én és 15-én a m. kir. 7. honvédhuszár-czred 2. osztálya felett Zalaegerszegen szemlét tartott. A tábornok 13-án reggel hat óra harmincz perczkor az Arany báránycávéházba bement s egy kisebb asztalnál foglalt helyet. Néhány percz múlva *Veörös* Sándor főhadnagy, dandárvezérkari tiszt sőtén a kávéházba ment s a másnapi gyakorlathoz szükséges térképeket magával vitte. A térképek szétterítése végett a tábornok és a főhadnagy egy nagyobb asztalhoz mentek át, a kávéház pinczére azonban figyelmeztette őket, hogy az asztal el van foglalva, holott kettejükön kívül a kávéházban senkisésem volt. A tábornok erre azt válaszolta: Most én ülök itt s amikor a pinczér újból beszélni akart, „Menjen innen” szavakkal a pinczért elutasította, de a czikkben foglalt sértő szavakat nem használta.

Meggyilkolt leány. Berlinből táviratozzák: Isarshuban *Querenbach* rézgáros házában rettenetes gyilkosság történt. A gyáros este tíz óra után rémes segélykiáltásokat hallott, amelyek a házában lakó tizenhétéstendős *Cyowszki* Ottilia szobájából hallatszottak. Az ajtóhoz sietett, de azt zárva találta. Betörte tehát, hogy a leány szobájába juthasson. A leány teste a hasától a melléig fel volt hasítva, a feje le volt vágva. A gyilkos egy *Düselordorf*-ből való huszonkétéves fiatalember, *Obszt* Henrik, este belopózott a leány ágya alá s az alvó leányt meggyilkolta, aztán önmagát lötte föbe. Kétségtelenül kéjgyilkosság esete forog fenn. Az életveszélyesen megsérült gyilkost a kórházba szállították, de eddig még nem lehetett kihallgatni.

— **Egy leányiskola rejtelmeiből.** Felháborító bűneset híre érkezik Kőrmöcsbányáról. Szörnyettekről van szó, amelyeket a kőrmöcsbányai polgári iskola igazgatója, *Jankovszky Demeter* és az ő példája után a veje, *Löwy József*, az intézet professzora, követett el tizennyegyszendős serdületlen lányokon. A kőrmöcsbányai polgármester már felfüggesztette állásától Löwy Józsefet az elkövetett bestialitások miatt. A vizsgálat *tizennyegyszendős igazolta be*, hogy a tanár szemérmetlenül viselkedett a rája bízott növendékekkel. A szülők elkeseredése voltaképpen az intézet igazgatója, *Jankovszky Demeter*, ellen irányul, aki apósa Löwy Józsefnek és hiába érkeztek hozzá a panaszok, nem akart vizsgálatot vezetni veje ellen. Kőrmöcsbányán az igazgatóról is hasonló dolgokat beszéltek szülei. Harmincz éve áll az intézet élén és egy ízben már nyugdíjazni akarták, éppen azért, mert egyes növendékekkel szemben túlságos szimpátiát mutatott. Akkor valahogyan elsimították az ügyet. Azóta, bármennyire is okuk volt rá, nem merték fellépni a nagytekintélyű igazgató ellen. Folyt tovább a dolog, a következménye csak az lett, hogy mind kevesebb növendék kereszte föl az intézetet. A botrány most úgy pattant ki, hogy az egyik áldozat rokona följelentést adott be a magáról elfeledkezett szemérmetlen tanár ellen. A polgármester Löwy József ellen megindította a vizsgálatot, amely azt eredményezte, hogy a bűnös tanárt felfüggesztették állásától. Megelőzőleg a szülők az igazgatónál tették panaszt, aki ahelyett, hogy jelentést tett volna az esetről a felettes fejelemi hatóságoknak, megígértette a kis leánynyal, hogyha a tanár megegyezzen vele, azonnal jelenti. Az intézet tanárai tegnap konferenciát tartottak, amelyen elhatározták, hogy az iskola multjára és belsőletére vonatkozólag vizsgálatot kérnek.

— **Egy munkásno szerencsétlensége.** Az aradi Weitzer-féle waggongyárban Tudor Anna napszámosnót az egyik dinamó-gép tengelye cikapta, minok következtében agrvázkódást és súlyos égési sebeket szenvedett. Haldokolva a kórházba szállították.

— **Iskolai beírás.** A IV. ker. községi felsőbb leányiskolában a leánygimnáziumban és a felsőbb leányiskolával kapcsolatos a most kialakulóban levő felsőkereskedelmi iskolában az I. és az V. osztályra június 30-án veszik fel a más iskolákból jelentkező tanulókat; az idejárt növendékeket pedig 28-án. Hahóthy Sándor igazgató felkéri az érdekelteket, hogy amennyiben leányjárnak ez iskola fentemlített osztályaiba való felvételre igényt tarthatnak, azokat a mondott napon beírtni el ne mulasszák, nehogy — elsősorban helyszüke miatt — kimaradjanak.

— **Adóbizonyslatok záradékolása.** A magyar állampolgárság megszerzéséről és elvesztéséről szóló törvényozik értelmében annak, aki elbocsátásért folyamodik, községi bizonyítvánnyal igazolnia kell azt, hogy állami és községi adóval hátralékban nincsen; e bizonyítványt illetőleg a törvény más követelményeket nem állapít meg. Mint-hogy pedig egyes királyi adóhivatalok a kérdése községi bizonyítványok láttamozását abból az okból tagadták meg, mert a bizonyítványokban nem volt feltüntetve az, hogy az elbocsátásért folyamodó mely időponttól van az adófizetők lajstromába bevezetve, Wekerle Sándor pénzügyminiszter közzétette a kir. adóhivatalokat, hogy annak bizonyítványszerű kiténtetését, mióta van az elbocsátásért folyamodó az adófizetők lajstromába felvéve, sem törvény, sem rendelet nem követeli, ez okból tehát a községi bizonyítványok láttamozását meg nem tagadhatják.

— **Munkások szerencsétlensége.** Komlósa községben Leskó János gazdálkodónál Fodor János és Fekete András odaváló munkások földmunkát végeztek. Ásás közben a domboldal nagy robajjal hirtelen leszakadt és a két munkást maga alá temette. Fodor azonnal meghalt, Fekete életveszélyesen megsebesült. A vizsgálat megindult.

— **Vihar az Alpokban.** Mürzschlagból jelentik, hogy az Alpok között tegnap nagy vihar dult s a villám sok helyütt lecsapott. Egy paraszt ember fiával egy fa alatt keresett menedéket, a villám lecsapott, a fiu menten szörnyethalt és teste ezénné égett. A paraszt földműves sebesülése is olya súlyos, hogy aligha marad életben.

— **A „Szlavonia” utasai.** A Bostonból jövő Canobia-gözösön a Szlavonia megmentett utasainak egy része ma Napolyba érkezett, még pedig öt olasz és százhuszonkét szláv matróz, valamint egy osztrák-magyar tiszt. A többi legénységet Londonba vitték. A szláv matrózok Fiumébe utaznak. Duming kapitány, a Szlavonia paranesnoka és a társaság egy felügyelője Flores-szigetén maradtak, hogy a gözös rakományának megmentését megkíséreljék.

— **Kinevezés a rendőrségen.** A balesetbiztosító törvény életbeléptetésével és az országos büntügyi nyilvántartással beállott munkaszaporodás folytán a rendőrség tisztiltszámát néhány állással megsaporították. A belügyminiszter a főkapitány előterjesztésére most kinevezte Toscano Béla és Török Miklós rendőrfogalmazókat rendőrkapitányokká. Rendőrfogalmazók lettek: Becker Ádám, dr. Keleti Géza, dr. Solty Béla, Ujhelyi József, Dorazil Emil, Somlyó Dezső, dr. Dornung Henrik, dr. Gál László segédfogalmazók. Valóságos segédfogalmazók lettek: dr. Lukács Kálmán, Pirkner Imre, Antal Lajos, Szilaveczy Lajos, dr. Csizsár Imre, Laky Elemér, Kaszás Ernő, Németh Lipót, Tóth Gyula, Körös Artúr, Pöml Károly és Szilassy Czuczár fizetésnélküli segédfogalmazók. Fizetésnélküli segédfogalmazók lettek: Novoszlak Elemér, Spiner Miklós, dr. Bartóffy János, Puskás György, Dietz Károly, dr. Bralitz Jenő rendőrgyakornokok és Bónis Elemér miskolczi tiszteletbeli aljegyző. Rendőrgyakornokokká kinevezték: Balogh Gusztáv, Barna Péter, Bottka Sándor, dr. Pintér Ernő, Székely László, Hanz Ernő, dr. Kotsky Gábor, Mening Gábor és dr. Somogyi Gyula végzett jogászokat. Hivataltisztelők: Sztankó Sándor, Telebény Gyula, Bogány Sándor, Nagyszeghy István, Csáka Gyula segédtisztelők. Segédtisztelők: Müller Henrik detektív, Sehar Béla, Schodl Rezső, Kósa Tibor, Gyertyánffy Zsigmond fizetésnélküli segédtisztelők. Fizetésnélküli segédtisztelők kinevezték Bedo Imre, Bogdándy Béla, Csicszik Ferencz, Cserniczky Ede, Lázár István és Milesovics Ede díjnokokat. Végül Semsey Sándor pénztári tiszt előlépett a IX. fizetési osztályba.

— **Elpusztult község.** Privigyéről táviratozzák: Kislehotá nyitramegyei községben tűz ütött ki és az egész község leégett. A pusztító elem háromszáz embert tett hajléktalanná. A tűznek két emberélet áldozata is van.

— **Rendőrsztrájk Nagykátán.** Hét közdörö volt Nagykátán, se több, se kevesebb. Most már egy sínos, mert valamennyi sztrájkol. Nagykáta község most közbiztonság tekintetében nem örvend valami kedvező helyzetnek, mert a rendőrsztrájk — ami természetesen megszázszorozta a esikézfogók számát. A sztrájk egyébként amiatt tört ki, mert a rendörök 1 korona 20 fillér napidíj helyett 1 korona 80 fillért kértek a képviselőtestülettől, amely ezt a minimális követelést is ridegen megtagadta. A nagykátai intelligencia fel van háborodva, de a képviselőtestület — mégis csak képviselőtestület s így a sztrájk kiemnelele és vége nagyon bizonytalan.

— **Földrengés.** Palermóból jelentik, hogy Messinában este féltizenegykor meglehetősen erős földrengést éreztek, amely hat másodpercig tartott. Grass Valleyből (Kalifornia) táviratozzák: Itt és a környék más községeiben tegnap két igen heves földrengést éreztek.

— **Árpád-város.** Az obudai tanítók Száva János kerületi elnökök javaslatára elhatározták, hogy minden év június hónap nyolcadikán a millennium évfordulója napján, a kerület összes iskolái *Árpád-ünnep* tartanak Obuda határában, Árpád nyugóhelyén. Együttel meggalmat indítanak avégből, hogy Obudát *Árpád-városnak* nevezzék el. A harmadik kerületi iskolaszék dr. *Bolzenhardt* János országgyűlési képviselő, az iskolaszék elnöke, valamint a kerület vezetőférfiai mindannyian igen melegen pártolják az eszmét. Az obudai Miklós téri iskola tanítótestülete, Száva János igazgató tanító vezetésével, a most záruló iskolai év végén, két vasárnap délután gyermekhangversenyt rendezett, ifjúsági *Árpád-ünnep*-alap javára, amely anyagilag is oly fényesen sikerült, hogy a jövő iskolai év elején az iskola *Árpád-zászló*-jának felavatását is meg tarthatják. A zászlót *Nemes Mihály* történelmi festőművész tervezi meg, ugyanezen 5 festi meg a zászlóra honszerző Árpádot. A zászló másik oldalára pedig *Horváth Andor* festőművész, az iskola rajzszakánia II. Rákóczi Ferencz képét festi.

— **Bányaszerencsétlenség.** Newyorkból jelentik, hogy Pennsylvániában gázrobbanás következettben egy bányá kigyuladt és sok munkás benrekedt az égő bányában. Ma hajnalig négy holttestet és huszonhárom súlyosan sebesült bányászt hoztak felszínre. Hatvanöt bányász még lenn van az égő tárnában.

— **Amerikai magyar lap jubileuma.** Az Egyesült-Államok legnagyobb magyar lapja, a Newyorkban megjelenő „Amerikai Magyar Népszava” az idén novemberben tölti be fennállásának tizedik évét. Másfélmillió idegenbe szakadt magyar ember érdekét szolgálja a lap, amely a lefolyt tíz év alatt a magyar nemzeti eszme, a haza szeretetének ébrentartása és magának a magyar nyelvnek az ápolása körül szép érdemeket szerzett. Berkó D. Géza szerkesztő a nevezetes évforduló alkalmából díszes albummal lepi meg olvasóit, amelybe hazai nagyjaink irtak emléksorokat az Amerikában élő magyarokhoz.

— **A közigazgatási bíróságból.** A közigazgatási bíróság pénzügyi osztálya Wlassics Gyula elnöklésével ma hitelesítette a pénzügyi osztálynak mult héten hozott két döntvényét. Az egyik kérdés az volt, hogy az 1875. évi XXIX. t.-cz. 19. szakaszának második pontjában megállapított minimális tételek teljes összegének megfelelő III. osztályu kereseti adó kivethető-e azokra, akik az álltaluk levágott állatok husát tovább elárusítóknak nagyban adják el. Az osztályülés ebben a kérdésben úgy határozott, hogy az 1875. évi XXIX. t.-cz. 19. szakaszának 2. pontjában meghatározott minimális tételek teljes összegének megfelelő III. osztályu kereseti adó azokra is kivethető, akik az álltaluk levágott állatok husát továbbárusítóknak nagyban adják el. A másik vitás kérdés az volt, hogy sorsjegyek elárusításával foglalkozó személyek, vagy nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek kereseti adójának kivetésénél az el nem árusított sorsjegyekre esett nyeresemények az adóalaphoz hozzászámítandók-e. Az osztályülés ebben a kérdésben a következő határozatot hozta: Sorsjegyek elárusításával foglalkozó személyek, vagy nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek kereseti adójának kivetésénél az el nem árusított sorsjegyekre esett nyeresemények az adóalaphoz hozzá nem számítandók.

— **Akik nem loptak.** Cari orosz szenátor visszatért Moszkvából Pétervárra, ahol a katonai intendatúrát vizsgálta meg. A szenátor rájött, hogy harmincz év óta csak négy olyan hivatalnok volt a katonai intendatúrának, akik nem loptak, és ezek közül kettő milliomas volt.

— **A nemzetközi orvosi kongresszus.** A nemzetközi orvosi kongresszus végrehajtó-bizottsága a beiratkozott tagoknak július elején küldi meg a vasuti kedvezményekre szóló igazolványokat. Ugyanakkor küldi szét a beküldött referátumokat tartalmazó munkalatek első kötetét is. A végrehajtó-bizottság figyelmezteti a tagokat, hogy a lakásokat a körlevélhez esatolt nyomtatványon mielőbb rendelkeznek meg. A hotel árak egy személyre naponként három és husz korona között váltakoznak. A málnalakások ára négy-hat korona naponként. Az ismerkedő-estén kívül több fogadó-est is lesz. A hölgyek szórakoztatásáról a hölgybizottság gondoskodik.

— **Váltóhamisító magánhivatalnok.** Egy magáról megfélekedezett fiatalembert tartóztatott le ma délelőtt a rendőrség. *Rosti* (Kaufmann) Aurél a bűnös ifju, aki a Gazdák Biztosító Szövetkezetében volt alkalmazva. A bűnös ember a főpincézerek óvadék szövetkezetében egy ötszáz koronás váltót értékesített, amelyről kiderült, hogy a rajta szereplő *Kaufmann Zsigmond* és *Lilienberg Sándor* földbirtokos neve hamisítva van. *Rosti* a hamisítást beismerte. A pénzt adósságának törlesztésére fordította.

— **Öngyilkos segédjegyző.** Bonomi Viktor mezőkövácsházai segédjegyző életunságból előbb denaturált szeszt ivott, majd azután revolverrel föbelötte magát.

— **A kispesti pénzhamisítók.** Jelentettük, hogy a rendőrség letartóztatott három kispesti asszonyt, akik jó pénzért háromszor annyit hamis pénzt ígértek a hiszékeny embereknek. Ilyen módon egész esomó szegény embert csaltak meg, akik átadták a jó pénzt, de pénzükhöz semmit sem kaptak. A rendőrség még letartóztatta a család társaságának két férfi-tagját, *Szelei* János gyári munkást és *Bocán* Ambrus ügynököt, aki az áldozatok előtt mint a *bécsi pénzgár igazgatója* szerepelt. Az egész társaságot átadták az ügyészségnek.

— **Házasság.** Garamszeghy Géza Sándor, a Nemzeti Színház fiatal művésze a budai Corvin-téri templomban ma délelőtt oltárhoz vezette csabrendeki *Csaby* Andor nyugalmazott miniszteri tanácsos és neje, esikaplócai *Lázár* Louise leányát, Juliskál.

Dr. *Radozsa* Kálmán ügyvéd, *Radozsa* János fővárosi bizottsági tag fia ma délelőtt kötött házasságot *Gerbeaud* Ilonkával, *Gerbeaud* Emil ezukrász leányával. Az esketést dr. *Bárczy* István polgármester végezte. Tanúk voltak Uhl Sándor bankigazgató és Sággy Gyula orsz. képviselő.

Apor József e hó 27-ikén délután 3 órakor vezeti oltárhoz *Miskolczon* *Aur* Irma kisleányát.

— **Tüntető oláhok.** Karánsebesről jelentik, hogy az ottani főgimnázium tornavizsgálatán kinos incidens történt. Az ifjuság és a nagyszámú közönség a Himnuszt, majd a Szózatot énekelte. A közönség levett kalappal hallgatta. Csak Kornean román püspöki titkár, néhány teológus és a román konzisztórium tanügyi előadója állottak feltett kalappal. A közönség sorában erős zugás támadt a durva tüntetésre. Jakabffy Pál törvényszéki elnök odament a csoporthoz s rákiáltott a tüntetőkre:

— Rögön vegyék le a kalapjukat, vagy távozzanak.

A tüntetők hirtelen eltávoztak.

— **Revolverlövés a járásbíróházon.** A negyedik kerületi járásbíróházon ma délelőtt nagy izgalmat okozott egy idegbajos uriaszony, Fodor Gyuláné, született Fried Gizella, aki revolverrel fölfegyverkezve jelent meg a járásbíróházon. A fegyver el is sült a járásbíró előszobájában, de nem tett kárt senkiben. Az asszony, akinél még öt éles töltést találtak, elmondotta, hogy a revolver véletlenül sült el, de kijelentette, hogy azért volt nála revolver, mert agyon akarta löni Wiener járásbíró s azután önmagát. Fodor Gyuláné még a múlt évben nőtartásért pört indított férje ellen, aki a Gresham-társaság tisztviselője. A pört meg is nyerte, de férje állítólag nem fizette a tartásdíjat. Minthogy azonban a férje igazolta, hogy a pénzt postán elküldötte, az asszonyt végrehajtási kérelmével elutasították. Az idegbajos asszony e miatt akarta a járásbíró agyonlöni. Már tegnap délután kereste Wiener járásbíró, ma délelőtt pedig újból megjelent azzal, hogy kérényét, amelyben pörújítást kér, személyesen akarja a járásbíróknak átadni. Mialatt a hivatalosolga bejelentette, az előszobában a revolver megtöltése közben a fegyver elsült. Az asszonyt csakhamar lefotózták és egy rendőr a IV. kerületi kapitányságra kísérte, ahol kihallgatták.

— **Uj postagyűjtőhely a fővárosban.** A mai naptól kezdve a VI. Hájós-utca 1. számú házában lévő tűzterületen a budapesti 6. számú posta- és távirat-hivatal felügyelete alatt „Budapest gy. 30.” megjelöléssel új postagyűjtőhely lép életbe, mely hivatalos óráit hétköznapokon 8—12 és 2—6-ig tartja. Vasár- és ünnepnapokon a gyűjtőhely kezelése szünetel. A gyűjtőhely bárholva szóló díjköteles ajánlott küldemények, továbbá belföldre, Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába és Németországba szóló értéknélküli, vagy 400 korona értékű terjedő csomagok (utánvétellel vagy anélkül) felvételével foglalkozik.

— **A főhercegasszony és a himnusz.** A Bekeow-cirkuszban egy kiváló művészpár produkálja csodálatos és talányzerti művészetét. *Trilby és Svengali*, a zenei gondolatolvasók, akik minden operát, operettet, nemzeti dalt eljátszanak és énekelnek, amelyre a közönség közül valaki gondol. A művészpár mutatványa iránt nagyon érdeklik *Augusta* főhercegasszony, aki hétfőn este ismételtén végignézte és hallgatta a produkciót. Ekkor történt, hogy valaki a magyar himnuszra gondolt és Trilby ezt énekelte. A közönség felkelt és tapsolt, de tapsolt a himnusznak a főhercegasszony is, ami a közönség körében nagy lelkesedést keltett. Csütörtökön délután ismét családi előadást tartanak a cirkuszban, fél helyarárral. A délutáni előadásban is fellép a Trilby-Svengali-pár.

— **Négyszemű halak.** Az Orinoko folyamban olyan halfaj él, amelynek négy szeme van. Amint William Beebe, aki egyik délamerikai tanulmányútján ezt a halat felfedezte, a *Hapers Magazine* című amerikai folyóiratban írja, az érdekes halfajnak is tulajdonképpen csak két szeme, de négy pupillája van. Tehát két kétpupillás szeme van. Az egyik pupilla a fej felső részén van, a másik pedig oldalvast; a kettőt egy keskeny hártva választja el egymástól. A szem ilyen módon elhelyezésével a természet védelmet nyújtott a halnak a létért való küzdelemben. A felső pupillával ugyanis a vizen kívül leskelődő ellenséget tartja szemmel a hal, míg az alsó pupillával a vízben tartózkodó ellenségeit láthatja meg. Am a természet eme nagyszerű ajándéka dacára is gyakran áldozata lesz ellenségeinek.

Beebe német utazó leír egy ilyen drámát, milyen az Orinoko vidékén nem tartozik a ritkaságok közé. A part iszapjából — írja — egyszerre csak fölemelkedett egy fiatal krokodilus s a vízbe vetette magát. Eddig észre sem lehetett venni, mert szinte olyan volt, mint az iszap, amelyben feküdt. A folyam ama helyén uszkáló négy szemű halak ijedten rebtentek szét, nagyobb részük el is menekült, de az egyik nagyon is közel jutott a krokodilus szájához és az egészben kapta be a halat, egy másik pedig a menekülés hevében hozzáitódott egyik társához és leelő ordult. Szeme ennek következtében lefelé irányult és nem láhatta, honnan közeleg a veszély. Őt is ugyanaz a sors érte, mint előbb szerencsétlenül járt társát.

Beebe a halakból néhányat kifogott és akváriumba helyezte, magával vitte. Az uton azonban mindem valamennyi elpusztult.

— **Iskolai találkozó.** A Hungária-szálló külön éttermében ma 35 éves találkozásra jöttek el azok, kik 1874-ik évben végezték a belvárosi főreáliskolát. A kedélyes összejövetelen résztvettek a következők: Bossányi Endre, kir. tanácsos, Bánó László magánmérnök, Barcza Károly a Hitelbank igazgatója, Baresai Lajos műépítész, Császár Ferenc takarékpénztári helyettes igazgató, dr. Franczenau Ágoston muzeumi igazgató-őr, Holló Mihály kir. tanácsos, MÁV. főfelügyelő, Innocent Ferenc tanár, festőművész, Kiss E. János főreáliskolai tanár, Keller Ottó építész, a kir. színházak műszaki felügyelője, Kovács Ödön MÁV. főmérnök, Vágfalvi Quittner Zsigmond főv. biz. tag, műépítész, Richter Károly MÁV. felügyelő, dr. Sebes József ügyvéd, Stuehlik Antal MÁV. főellenőr, állomásfőnök Nagy-Tapolcsány. Szilágyi F. Lajos székesfevárosi főmérnök, Vangel Károly pénzügyi főtanácsos. Az egykori tanulótlársak meleg szeretettel emlékeztek meg egykoru s egyetlen tanárukról, Balló Mátyásról, ki ez idő szerint a fővárosi tápvizsgáló intézet igazgatója s ki sajnos akadályozva volt a megjelenésben. Az egykori tanítványok sürgönyileg üdvözlétek őt s elhatározták azt is, hogy 1914. évben a 40-ik évfordulóra ismét összejöjnek.

— **Tanítók gyűlése.** A budapesti tanítótestület igazgatótanácsa e hó 26-án, szombaton délelőtt kilenc órákor ülést tart a Ferenc József tanítók háza üléstermében (VIII. Szentkirályi-utca 47.). Az ülést tárgyalja: 1. Folyó ügyek. 2. A tavaszi kerületi gyűlések határozatainak tárgyalása, a heti óraszámok leszállítása és a 9 órákor kezdődő tanítás tárgyában.

— **Lókinzás az építkezéseknél.** Az építkezések körül az Országos Állatvédő Egyesület mindazokhoz a testületéhez, amelyek az építkezések körül foglalkozókat egyesítik, megkeresést intézett. Ebben a civilizáció és humanizmus nevében, többek közt annak a kérelmeket ad kifejezést, hogy a lovak túl ne terheltessenek, az alapozás földmunkájánál az anyag kihordása enyhé emelkedéssel bíró szilárd pálya készítése által megkönnyítessék és hogy csakis ép. munkabíró és erőteljes lovak alkalmazását engedjék meg.

— **Bieszkázó részeg.** Pántits Szávo zombori munkás ittas állapotban késével mellbeszurta feleségét, ki őt a kórházba szállították. Az asszonyt haldokolva a kórházba szállították. Az embert letartóztatták.

— **Verekedő sztrájkoló kocsis.** A rendőrségre előállították Hanzlik Pál 37 éves sztrájkoló kocsis, aki a Klapka-utczában negyedmagával elverte a Klein J. D. szállítócég egyik kocsisát, Kostyán Mihályt, Hanzlik azzal védekezik, hogy a tettlegeségnek magánjellegű összeveszés volt az oka.

— **Halálozás.** Övegy *Becheft* Árminné, bold. *Becheft* Árminnak, a *Neues Pester Journal* egykori szerkesztőjének és 48/49. honvédfőhadnagyának övegye, ma hajnalban meghalt. Az érdemes matronát nagy és előkelő család gyászolja, közük fia, dr. *Becheft* Ármín egyetemi tanársegéd és *Becheft* Lily, a kiváló írónő. Temetése pénteken délután lesz a gyászházból, Baross-utca 82. sz.

Schwarz Elza 14 éves korában hosszas szenvedés után e hó 20-án Budapesten elhunyt.

Csikermann Bernát kereskedő 66 éves korában Szentesen meghalt.

Dr. *Kulpin* Ferenc ügyvéd 33 éves korában Békéscsabán meghalt.

Baró Mánó, Resiczabánya község jegyzője 53 éves korában Resiczabányán meghalt.

Ifj. sasi *Nagy* Ignác m. kir. honvédfőhadnagy élete 34-ik évében meghalt Kolozsvárt.

— **Rendőri hírek.** Öngyilkossági kísérlet. *Langer* Gusztáv 20 éves öszeres tegnap Dobozi-utca 9. szám alatti lakásán, szerelmi bánatában, lúgkoldatot ivott. — *Balesetek.* A kőbányai-uti vagongyárban *Strak* Károly 39 éves lakatosnak egy nehéz vasdarab a lábára esett és csonttörést okozott. — A Mohács-utca 30. számú házában *Weinstock* Márkus napszámos *Jakab* nevű 6 éves fiaeszkája játékközben az első emeletről az udvarba esett és életveszélyes sérüléseket szenvedett. A mentők mindhármójukat a Rókus-kórházba szállították. — Az Óhegy-utca 14. szám alatt lévő téglagyár udvarán *Keresztes* Bálint 14 éves munkásfiú egy *Flaubert*-pisztolyból lövöldözött és az ugyanott játszó 5 éves *Busa* Andrászt térdén meglötte. A kis fiut otthon ápolják. — *Tolvajlás.* *Czinczer* Mihályné *Bristol*-szállóbéli szobájából ismeretlen tettes egy női ezüstórát, hosszú aranyláncot, 4 aranygyűrűt és 10 női inget lopott el.

x **Fővárosunk legmegbízhatóbb intézménye** dr. *Battifalvy* fogorvos, egész. tanár *fogorvosi intézet* (Károly-körút 3. sz.), melyet a vallás- és közoktatásügyi miniszter is elismerő levéllel tüntetett ki. Különösen ajánlható a fogápolásra szorultaknak, mert ott az igazgató-fogorvos személyes felügyelete alatt készülnek a legmegfelelőbb műfogak az intézet fogtechnikai osztályában.

x **Beb-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.**

x **Fodor-féle vivóterem** a Koronaherceg-utca 3. sz. alatt a főváros legnagyobb s legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vivásra.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **A Vigszínházban** e hó 30-ikáig játszanak, úgy hogy a nyári szünet július 1-én kezdődik. Vasárnap délután az Országos Színészegyesület iskolája rendez vizsgaelőadást, amelynek műsora: 1. A kovácsok sztrájkja. 2. Az anya. 3. Zsuzsa. 4. Cox és Box. 5. Hangversenyszámok. Vizsgaelőadás lesz kedden délután is.

(*) **Vizváry Gyula siremléke.** A Nemzeti Színház jeles művézőnek, *Vizváry* Gyulának a kerepesi temetőben lévő sírja fölé leánya, *Vizváry* Mariska színművésznő díszes emléket állított, amelyet *Margó* Ede szobrászművész mintáz. Az emléken a szobrász a művészt legjobb szerepében, a *Leár* király bohóczaként örökíti meg, amint átadja csörgő sípkáját a halálnak.

(*) **A Magyar Színházban** ez évadban három előadás van még. Holnap, pénteken *Schönthan* Ferenc világhírű, kaczagató vigjátéka, „A szabin nők elrablása” kerül színre, szobator *Sophus* Michaelis költői művének, a „Forradalmi nász”-nak az előadását ismétlik meg, amelyben a főszerepét ezuttal is, mint minden előadáson *Osztos* Gyula játssza, partnerét pedig *Forgács* Rózi. Az évad utolsó előadása vasárnap, e hó 27-én lesz, amely alkalommal *Rostand* költői műve, „A sasfők” kerül színre.

(*) **Érdekes vendégszereplés.** A kolozsvári színházban — mint Kolozsvárról jelentik — a jövő hétfőjén „A tanítónő” érdekes vendégművésznővel: *Lovikné Somló Emmával* a czimszerepben kerül előadásra. *Somló* Emma asszony a régi Magyar Színháznak volt kedvelt művésznője és évekket ezelőtt visszavonult a színpadtól. Kolozsváron igen nagy érdeklődés előzi meg fellépését.

(*) **A Király-színházban** pénteken éri el *Martos* és *Jacobi* fantasztikus zenés játéka, „*Jánoska*” második jubileumát. A szereplők ezuttal is a régi ismert kiváló erők lesznek. A jubiláris előadást a színház is meg fogja ünnepelni.

(*) **Chopin születésének századik évfordulója.** Chopin születésének századik évfordulója a jövő esztendőben rendkívüli nagy ünnepekkel indul meg Varsóban. E célból Párisban nagy bizottság alakult *Dryardin-Beannetz* és *Saint-Saens* elnöklésével.

(*) **Operaelőadások Budán.** A Budai Nyári Színházban a jövő héten két opera-előadás lesz vendégekkkel. Hétfőn a „*Trubadur*” kerül színre. *Azucena* szerepét *Fodorné* Aranka, az Operaház művésznője, *Leonórá*t pedig *P. Halász* Adél, a kölni operaház volt tagja énekl. *Szerdán* *Fodorné* Aranka második vendégjátékául a „*Carmen*”-t adják.

(*) **A Szépművészeti Múzeum gyarapodása.** A Szépművészeti Múzeum régi és modern képtára újabbban ismét több igen becses darabbal gyarapodott, amelyeket részint az állam vásárolt, részint pedig előkelő műpártolók ajándékoztak vagy helyeztek letébe a múzeumba. Az új képek közül kétszázötvenen a legbecesebb *Valesio* de *Coimbra* portugál festőnek, aki nemzetének egyik legnagyobb művésze volt, *Jézus* születése című képe, amelyet körülbelül 1510-ben festett, *Nemes* *Marcell* királyi tanácsos, aki már egy vagyont érő gyűjteményt ajándékozott a képtárnaknak, most három gyönyörű, magyar művészettörténeti létsű képet helyezett letébe a múzeumba, ahol az így mindenképp által megtekinthető. Az egyik *Bogdány* *Jakab*nak egy csendélete, a másik kettő szintén a *Rákóczi*-kor neves művészeinek, *Orient* *József*nek két tájképe. Nagyértékű eredeti *Colier* csendéletet ajándékozott csetei báró *Hézag* *Mór* Livót, ezenfelül *ugranosok* két értékes holland képet helyezett letébe, melyeket nagy összegért vásárolt Berlinben, a *Goldschmid*-féle aukción. Az egyik egy igen szép női arckép, amely a művészhistoriában ismeretes *pagály*-képzőművész mestertől, körülbelül 1520-ból való; a másikat *Hieronimus* van *Bosch* festette, szintén a 16-ik század elején. Ez *Krisztus*nak a három királyok által való imádatátását tárja a néző elé. A grafikai gyűjtemény számára legutóbb a múzeum Londonban egy hatvanhárom lapból álló becses kollekcziót vásárolt meg, amely igen szépen tölti ki a rendkívül gazdag gyűjteményünk hézagait. Az új szerzeményeket dr. *Térey* *Gábor* már mind beküldte és kiállította, úgy, hogy azokat a rendes látogatási időben mindenki megtekintheti.

(*) **A kedélyes paraszt bemutatója.** A Budai Nyári Színházban holnap, pénteken, lesz a bemutató előadása „*A kedélyes paraszt*” című operettnek, melynek zenéjét *Fall* *Leó*, a nagysikerű „*Dollárkirálynő*” zeneszerzője írta. Annamir-t vendég: *Szentgyörgyi* *Lenke*, a czimszerepét *Kiss* *Mihály*, míg a többi főbb szerepet *Tábori*, *Falusy*,

Csekay, Déry Rózi, Mihályfi Julia, Kádass Mariska, Latabár, Bálint, Faludy és Kövessi József. Az újdonságot Tábori Emil rendező és Orbán karmester dirigálja.

(*) **„Az erdészleány” sikere.** Óriási érdeklődés mutatkozik a Városligeti Színház zajos sikert aratott „Az erdészleány”, Járni György gyönyörű zenéjű új operettjének sorozatos előadásai iránt. A kedves zenéjű újdonság eddigi előadásai táblás házak előtt, viharos tetszés mellett folytak le. Kürty Klára mellett, kit a közönség az egész est folyamán át tüntetőleg tapsol, a színház kitünő együttesének is nagy sikere van. Különösen tetszik: Mezey Ilonka, Lendvay Miczi, Thury Elemér, Andorffy és Csapó Jenő. A fényesen kiállított újdonságban az igazgatóság állandó vonzerőjű kasszadarábra tett szert. — Vasárnap két előadás lesz, délután fél 4 órakor mérsékelt helyárral Rákosi Jenő „Éjjel az erdőn” énekes népszínműve kerül színpadra, este fél 8 órakor rendez helyárral „Az erdészleány”-t adják. „Az erdészleány” jövő heti összes előadásaira jegyek már előre válthatók.

(*) **A király képvásárlása.** A király képvásárlóbizottsága megvette a felső számú Bruck Lajosnak a Képzőművészeti Társulat tavaszi tárlatán kiállított „Szórakozás a kastélyban” című olajfestményét. A képet a budai várpalotában helyezik el.

(*) **A Nemzeti Múzeum évi jelentése.** A Nemzeti Múzeum igazgatósága most adta ki évi jelentését az 1908. évi állapotokról. A 258 lapnyi könyvből a következő adatok szolgálnak a Múzeum működésére vonatkozólag felvilágosítással: A Múzeum összes tárait a múlt évben közel félmillió: 476.745 egység látogatta, ezenkívül 828 fizető egység, valamint 123 iskola 7518 növendéke 286 tanár vezetésével nézte meg a gyűjteményeket. A múzeum személyzetében lényeges változás nem állott be, az 1908. év végén a múzeumnak 46 tisztviselője és 35 szolgálója volt. A múzeum gyűjteményeit az elmúlt évben részint vétel, részint adomány, vagy csere által lényegesen szaporították. A múzeum könyvtára, az ugynevezett Széchényi könyvtár szaporodása a következő volt: A nyomtatványi osztály szaporodása: 14.449 darab; a hírlapkönyvtár összes szaporodása 152.583 darab; a képzőművészeti gyűjtemények darabszáma: 2776; a levéltár gyarapodása pedig 11.044 darabot tesz ki. Lényeges gyarapodás észlelhető a régiség- és éremtári osztályokban. A múzeum többrendbeli újításokat végeztetett és ezek közül néhány, mint a tószegi, dunapentelei, ózdi, dunaföldvári, putvarezi ásatások igen szép eredményt jártak. A régiség- és éremtári osztályoknál 3181 darabot gyarapodott, az ezzel kapcsolatos hadtörténelmi gyűjtemény 102 darabot, az éremtár pedig 1428 darabot gyarapodott. A régiség- és éremtári osztályoknál 153 nyitási napon összesen 108.743 ingyenes és 477 fizető egység látogatta. Az állományi gyűjtemények az 1908. év folyamán összesen 66.320 darab különféle tárggyal szaporodtak. Ajándék útján 5782, vétel útján 40.934, csere útján 223 és gyűjtés útján 19.381 darabot szaporított a gyűjtemény. A gyűjteményeket a lefolyt évben 159 nyitási napon 146.175 személy tekintette meg, fizető egység volt: 260. A legtöbb látogató volt augusztus 20-án Szent István-napján, amikor is 7532 egység nézte meg a gyűjteményt. Az ásvány- és őslénytani osztályban is nagy gyarapodás, amit első sorban gróf Nemesy Adorján közösen az évi jelentés, aki egymaga 811 ásványt, 216 kőzetet és 309 kővetületet ajándékozott az osztálynak, a szakkönyvtárnak pedig egy tízenegyszeres darabból álló szeparálta gyűjteményt. — A növénygyűjtemény 8020 herbáriumi példánnyal szaporodott, valamint 10.166 lappal, amelyekre magyarországi és külföldi magvas és edényes kriptogonai növények ragasztottak fel, a szakkönyvtár 431 darabot gyarapodott. — A gyűjteménytár 2410 darabot, a könyvtár 250 darabot gyarapodott, felszerelési tárgy beszerzését 144 darab. A néprajztárat összesen 42.108 személy látogatta. — A Magyar Nemzeti Múzeum kezelése alá tartozó Erzsébet királyné-emlékmúzeum 1908. év január hó 15-én nyílt meg. Azóta tervezett vásárlás és szétválasztás fejlesztés által egyik legérdekesebb múzeumunkká vált. A 278 nyitási napon 100.564 egység látogatta meg az emlékmúzeumot. Budapesti látogatók maguk a királyi és vendégei a spanyol király és királyné is megtekintették azt. Az elmúlt év folyamán 392 darabot gyarapodott az ereklyék száma.

(*) **A feministák hajóünnepélye.** A feministák szombati hajóünnepélye iránt általános az érdeklődés. Az ünnepély programja szerint a pazarul kivilágított hajó este 8 órakor indul az Eötvös-tér mellett lévő kikötőből és az ünnepély 8-tól 12-ig fog tartani. A közönség szórakoztatására Beregi Albertné operatársnő olasz és magyar dalokat fog előadni, Oláh Gábor pedig tárogány-fog hangversenyezni. A Kun László-féle csángós szimfóniai zenekar négy kiváló tagjának kvartettje mellett a Szabados testvérek magyar dalokat énekelnek. Wendel Marcell, az Opera zenekarának kitünő tagja vadászkiáltással szerepel a programon, mely több szórakoztató számról is gondoskodik. Jegyek 3 korona árban kaphatók Bárd Ferenc zeneműkereskedésében, tagok 2 koronás jegyet kapnak az egyesület helyiségében.

(*) **Új hegedűtanfolyam.** Kőszegi Sándor, az országos magyar kir. zeneakadémián végzett hegedűművész, az Operaház tagja, Csengery-utca 57. sz. alatt, hegedűtanfolyamot nyitott. Beiratkozni lehet naponta 2—5-ig.

FŐVÁROS.

Tanárok és tanítók jelölése.

Budapest, június 24.

A főváros közoktatásügyi bizottsága ma délután gróf Festetics Géza tanácsos elnöklésével tartott ülésében felülvizsgálta a kebeléből kiküldött albizottság által megállapított és a főváros tanintézeteinél betöltendő állásokra vonatkozó jelöltek névsorát és azt hosszabb beható tanácskozás után csekély változtatással magáévá tette.

Az ülés elején az elnök tanácsos megemlítette, hogy úgy ő, mint az albizottság arról győződött meg, hogy a pályázók minősítési táblázata összeállításának a módzata nem kielégítő, mert az áttekintést megnehezíti. Kijelentette, hogy a jövőben ezeket a táblázatokat nem betűsorrendben, hanem a pályázók szolgálati idejének tekintetbevételével fogja készíttetni. Ilyetén módon első helyre kerülnek szolgálatuk ideje szerint a megbízott tanácsosok, azután a helyettesek és a napközi otthonoknál alkalmazottak és a végén az idegen pályázók. A bizottság az elnök bejelentését általános helyesléssel fogadta.

Azután a jelöltek névsorának megállapítására került a sor. Az elnök bejelentette, hogy az idén a következő állások fognak választás útján betöltésre kerülni: A főreáliskoláknál két tanári állás, a felső kereskedelmi iskoláknál egy igazgatói és négy tanári állás, a felsőbb leányiskoláknál egy igazgatói és két tanári állás, a polgári iskoláknál 4 igazgatói és 38 tanári állás, az elemi iskoláknál 4 igazgatói, 51 osztálytanítói és 67 osztálytanítónői és végül 8 ovónői állás.

A jelöltek névsora a következő:

I. **A főreáliskoláknál.** Egy magyar és német nyelvi tanszék. Első helyen: dr. Nyilassy Lajos, második helyen: dr. Nádas Pál, harmadik helyen: dr. Patai József. Egy mennyiség- és természet-tan tanszék: első helyen: Privári József, második helyen: Kören Dénes, harmadik helyen: Horváth Ernő.

II. **A felső kereskedelmi iskoláknál.** Egy német nyelvi tanszék, összekötve a német kereskedelmi levelezés tanításával, első helyen: dr. Kautitz Lajos, második helyen dr. Nádas Pál, harmadik helyen dr. Görög Manó. Egy francia nyelv tanszék, összekötve a magyar nyelv és ezen nyelveken való kereskedelmi levelezés tanításának kötelezettségével: első helyen dr. Tóth András, második helyen dr. Szabó Károly, harmadik helyen dr. Haraszthy Emil. Egy kereskedelmi és politikai számtan tanszék. Első helyen Görög Samu, második helyen Hives Gergely. Egy mennyiség- és természet-tan tanszék, összekötve a kereskedelmi számtan tanításának kötelezettségével: első helyen Antal Márk, második helyen dr. Szűcs Adolf, harmadik helyen Dobó János.

III. **A felsőbb leányiskoláknál.** Egy igazgatói állásra: első helyen Bellaágh László, második helyen Wolf Ágoston. Egy magyar nyelv-történelmi tanszék: első helyen dr. Radnai Jenőné, második helyen dr. Balog Szidónia, harmadik helyen Tóth Margit. Egy német nyelv-történelmi tanszék: első helyen Jancz Erzsébet, második helyen dr. Radnai Jenőné, harmadik helyen dr. Reikovic Neda.

IV. **A polgári iskoláknál.** Négy igazgatói állásra: első helyen Sziklász Adolf, Maurer Rezső, Sztójánovics Jenő, Zsigány Zoltán. Második helyen: dr. Krausz Jakab, Volenszky Gyula, Csomóssy Sándor, Serédi Kálmán. Harmadik helyen: Hittig Lajos, Marót Gyula, Perényi Lajos, Deák Jenő. Három magyar és német nyelvi tanszék: első helyen dr. Simai Ödön, dr. Bálint Aranka, Belgrader Margit. Második helyen dr. Balogh Szidónia, Erődi Kálmán, Bodányi Aranka. Harmadik helyen: dr. Hercegi Emma, Barkóczy Klopsch Béláné, Rozsinszky Irma. Két német és magyar nyelvi tanszék. Első helyen: dr. Somogyi Margit és Abonyi Simon. Második helyen: Lissák Kálmán, Peresz Margit. Harmadik helyen: Csukássy Ilona, Tinkó Blanka. Két magyar és német nyelvi tanszék, összekötve a francia nyelv tanításának kötelezettségével. Első helyen: Apáthy Lászlóné, Sréter Berta. Második helyen: Székely Eugénia, Literáty Gyuláné. Harmadik helyen: Trauka Anna, dr. Veledecs Lajos. Három magyar-német-földrajz tanszék. Első helyen: Ellmann Anna, Gonda Irén, Kerékgyártó Margit. Második helyen: Pasterner Fabiola, Vargha László, Teőke Gyula. Harmadik he-

lyen: Buzogány Anna, Szurmay Irén, Doré Etelka. Egy magyar nyelv-földrajz tanszék. Első helyen: ifj. Tellér Gyula. Második helyen: Görög Margit. Harmadik helyen: dr. Horváth René. Egy magyar nyelv-történet tanszék. Első helyen: Tótsich Mária, második helyen Hajós Fülöp, harmadik helyen Wippler Irma. Egy magyar nyelvi tanszék, összekötve a történet tanításának kötelezettségével. Első helyen Krásznay István, második helyen Surányi Sándorné, harmadik helyen Pell Zelma. Egy német nyelv földrajzi tanszék, összekötve a gazdaságtan tanításának kötelezettségével. Első helyen özvegy Riegler Andrásné, második helyen Baán Gézáné, harmadik helyen Wenczel Sarolta. Egy történet-földrajzi tanszék. Első helyen dr. Orell Géza, második helyen Faragó Vilmos, harmadik helyen dr. Kürti Paula. Egy történet-földrajzi tanszék, összekötve a magyar nyelv tanításának kötelezettségével. Első helyen dr. Sebestyén Józsa, második helyen Havas Irma, harmadik helyen Martos Agostonné. Egy természetrajzi tanszék: első helyen Janicssek Izabella, második helyen Gergely Margit, harmadik helyen Zermek Ernőné. Egy természetrajzi vegytani tanszék. Első helyen Szöllösi Arzold, második helyen Balogh Józsefné, harmadik helyen Fejér Jenő. Egy természetrajz-vegytan-földrajzi tanszék. Első helyen Kurucz Károly, második helyen Schey Bódog, harmadik helyen Kaiser Mór. Egy természetrajzi tanszék, összekötve a földrajz tanításának kötelezettségével: Első helyen Jancsó Ilona, második helyen Kondor Zoltán, harmadik helyen Sztójánovics Darinka. Négy mennyiség- és természet-tan tanszék. Első helyen Kerecsy György, Löschdorfer János, Juva-ty Izabelláné, Gyors József. Második helyen Kólemen Ignác, Lustig Sarolta, Kovács Amália, Vörös Dezső. Harmadik helyen Rekonstein Margit, Czákó René, Fodor Margit, Skopecz Anna. Egy mennyiség- és természet-tan tanszék. Első helyen Sauersitz Margit, második helyen Vámos Samu, harmadik helyen Jankovics Irén. Egy számtan-mértani tanszék. Első helyen Morócz Sándor, második helyen Löschdorfer Jánosné, harmadik helyen Löw Mária. Két számtan-mértan, mértanrajz-tanszék. Első helyen Déri Zsigmond, Perényi Rezső. Második helyen Szomodits Hildegard, Lenkei Lehel. Harmadik helyen Parlagi Istvánné, Szafkay Franciska. Egy természet- és vegytani tanszék, összekötve a természetrajz tanításának kötelezettségével. Első helyen Dénesné Hegedűs Leona, második helyen Gerely Józsa, harmadik helyen dr. Lurzer Róbert. Egy szabadkézi és mértani rajz tanszék. Első helyen Urmós Péter, második helyen Garzó Berthold, harmadik helyen Kőrös Kálmán. Két torna-szépírási tanszék. Első helyen Bozó József, László Mária. Második helyen Krébesz Ferenc, Kerékgyártó Irén. Harmadik helyen Andrassy Irén, Proff Kocsárdné. Egy torna tanszék. Első helyen Sárosi János, második helyen Kádár Eugénia, harmadik helyen Deme Bálint. Egy kézimunka-tanszék. Első helyen Sacher Eleonóra, második helyen Tabódy Erzsébet, harmadik helyen Petz Lujza. Egy kézimunka-torna tanszék. Első helyen Sárosi Gizella, második helyen Vida Nóra, harmadik helyen Krieger Jolán. Egy kézimunka-szépírási tanszék. Első helyen Zadbánszky Irén, második helyen Keresztes Róza, harmadik helyen Zöld Károlyné. Egy kézimunka-tanszék, összekötve a gazdaságtan tanításának kötelezettségével. Első helyen Burján Róza, második helyen Baán Gézáné, harmadik helyen Grées Katalin. Egy rajz-szépírási tanszék. Első helyen Faendrich Mária, második helyen Volarich Ida, harmadik helyen Zsigány Zoltánné.

V. **Az elemi iskoláknál.** Négy elemi iskolai igazgató-tanítói állásra. Első helyen Georgi Sándor, Kárcs István, Moussong István, Tóth Kálmán. Második helyen Diószeghy Béla, Szabó Dezső, Szabó Ágoston, Gondos József. Harmadik helyen Püsztai Károly, Leviczky Aladár, Lohr Lajos, Dobos János. Az elemi iskolai tanítói állásokra. Első helyen: Fodor Ernő, Hoek János, Batta Tibor, Kerecsy Elemér, Pettik Kálmán, Zimmer Péter, Pető Bálint, Szerényi Mór, Lévai Elek, Horváth Ernő, Patkó Béla, Háray István, Jambrik Alajos, Stróza Andor, Klein János, Borus Adolf, Heteyi Ferenc, Dausz Gyula, Forstinger Antal, Váradi Gyula, Schröder Lajos, Rumpel Engelbert, Vecsey Győző, Lindner Gyula, Kárpály Viktor, Varga Károly, Szilágyi Béla, M. Nagy Zoltán, Telkes Armin, Bihari Mór, Gergely Alajos, Blaszneek Károly, Wessermayer Antal, Némethi Endre, Almássy Ferenc, Hajnal Nándor, Janovits Antal, Vecsey Gyula, Kardos Gyula, Cserny József, Dénes J. László, May Vilmos, Baumgartner Dezső, Mészáros Márton, Tirpá Sándor, Zoufalvy Emil, Vándori Dezső, Tóke Imre, Matheidesz Imre, Erős István, Deme Bálint. Második helyen: ifj. Háry Ferenc, Lehozky László, Csillag Lipót, Berey Pál, Mohácsy István, Vajda Dávid, Gulyássy Győző, Hajós Mihály, Varga Imre, Bakos Jenő, Ballum Ferenc, Klócz József, Rapp Jakab, Lissák Viktor, Zöld József, Tótsich János, Takács

Gyula, Szabó Kálmán, Kisfaludy János, Barán Ferencz, Pálfi Lajos, Szántó Lajos, Szakács Odón, Gerő Andor, Szidon G. Károly, Zimmer Elek, Haán Győző, Kriener Simon, Adamkovics Bertalan, Bank Ernő, Bereczky Béla, Fuller József, Kucharik József, Róna Armin, Szente Lajos, Csányi József, Puskovics Endre, Sakrak Mihály, Bottyányi László, Móra József, Baráth Géza, Molnár Antal, Petrik Sándor, Gömdöcs Béla, Cséka Aladár, Gurka Károly, Balla Béla, Reif Lajos, Kerekes Bálint, Lebanovits Szilárd, Szám István, Harmadik helyen: Bató József, Légeti Gyula, Biró József, Gárdos Dávid, Mály Ferencz, Franzosó Richard, Marton József, Kiss Kálmán, Gyulányi Aladár, ifj. Stelly Géza, Hagymássy Pál, Eisenstock Alajos, Sándor István, Milkó József, Virágh László, Barta Mór, Drosdy Győző, Boros Lőrincz, Gerlóczy Lajos, Elsner Izidor, Gyárfás Gyula, Révész Samu, Deregnyói Armin, Virágh Mihály, Török Béla, Brém János, Gadó Gyula, Gondos Jenő, Sternitzky István, Péterffy Béla, Szücs Jenő, Andor Mihály, Kandel Henrik, Molnár Zoltán, Pártos Frigyes, Perger Ferencz, Ruttner Gyula, Kuttner Miklós, Kárpáti Béla, Bókai Mór, Csarjagi Lipót, Vajda Géza, Kriner Jenő, Kramer József.

Az elemi iskolai tanítónői állásokra. Első helyen: Szily Berta, Waygand Károlyné, Reichertné Köcsy Teodóra, Kazár (Lindt) Józsa, Tholt Margit, Luftschitz Janka, Szinák Ilona, Lipinszky Margit, Járó Podmaniczky Edith, Zedmeister Ilona, Diener Katalin, Leviczky Aranka, Sándor Kornélia, Klinczing Borbála, Csizmazia Ilona, Berthóty Paula, Tétényi Frida, Kliegl Gabriella, Csák E. Istvánné, Marton Bianka, Szadovszky Hedvig, Schlick Margit, Janitssek Izabella, Ditrői Ella, Cselényi Amália, Balassa Mötild, Huszár Zoltánné, Kerekgyártó Margit, Sóbányi Emma, Vukovné Grentzner Róza, Lengyel Ödönné, Kálmán Jolán, Palay Margit, Bakonyi Jolán, Szabó Hermin, Burján Róza, Hegl Mária, Telek Viola, Sárosi Jánosné, Pentz Emilia, Krén Gizella, Sajó Margit, Krause Izabella, Pohlne Lippert Lujza, Keoske-mény Gizella, Záborszky Sándorné, Palinay Ilona, Szécs Jolán, Szilvinyi Hugóné, Lórentz Erzsébet, Rimánóczy Erzsébet, Kolumbán Istvánné, Borsódy Ilona, Trajter Mária, Spellenberg Margit, Mike Jolán, Wohlfartné Schinabek Anna, Róth Adél, Rekenye Mária, Marthon Mária, Zilahyné Fodor Ilona, Alföldi Ilona, Geceze Erzsébet, Szlovák Jolán, Zoltánné Irányi Olga, Jellek Jolán, Mátrai Ilona, Bajza Margit, Láng Ilona. Második helyen: Szubszilványi Józsa, Szántóné Márkus Margit, Storch Irén, Goldheim Margit, Dunkáné Tátrai Margit, Ormos Ilona, Rill Lujza, Fuchs Irén, Lindl Mally, öz. Imre Manóné, Seidl Ilona, Erdős Margit, Wachsmann Emma, Borsódi Erzsébet, öz. Czignay Agostonné, Szende Antónia, Frimmelné Tózsér Ilona, Kiss Anna, Érezhegyi Mária, Gerber Margit, Ladányi Kornélia, Gallauer Stefánia, Vadász Mária, Preisz Emilia, Szalacsy Ilona, Hébelt Irén, Kömlödi Sarolta, Fodor Margit, Székely Piroška, Heim Emilia, Vadász Jolán, Antal Juliska, Nagy Gizella, Sziegler Jolán, Varga Jolán, Kóvi Emma, Koltárné Kramer Irén, öz. Róth Sándorné, Farkas Margit, Mindszenti Sarolta, Csengey Ilona, Tarajossy Blanka, Nagy Ibolya, Simonyi Lenke, Lengyel Gézáné, Biró Irén, Münch Etel, Morócz Elvira, Váradi Jolán, Molnár Rózi, Rácz Erzsébet, Thienemann Mária, Kun Paula, Sonnygyi Szerafin, Szily Gizella, Róth Aranka, Barits Ilona, Noszlopy Konstancia, Keller Hugóné, öz. Majthényi Béliáné, Szóke Irén, Gonda Mária, Krón Róza, Fonyó Gizella, Zadák Ilona, Egyedi Irma, Hoffmann Hedvig, Weimess Irén, Danielisz Margit. Harmadik helyen: Augusztiny Kornélia, Vogl Elvira, Vörös Rezsóné, Rozsinszky Irma, Tóth Róza, Blazsekne Olejak Piroška, Bossányi Margit, Vágó Mária, Pachner Irma, Erdős Ilona, Tordai Ilona, Kéméndi Ernőné Bohács Erzsébet, Fischer Ilona, Hajós Ilona, Bedrogi Kornélia, Fodor Etelka, Vaczulik Ida, Farkas Gyuláné, Farkas Irén, Prágai Mária, Petrik Janka, Hevesi Kamilla, Mihályfi Erzsébet, Richter Margit, Balázs Erzsébet, báró Zornberg Ludovika, Kész Rózi, Novelly Anna, Bosznai Ilona, Teles Karolin, Nátrai Vilma, Sretvizer Mária, Dörre Ida, Paduch Margit, Révay Gizella, Saboretty Irma, Stempion Gizella, Földessy Ilona, Gurányi Gabriella, Eger Teréz, Faludi Izabella, Heyduck Aranka, Molnár Józsefné, Binéth Stefánia, Mustóné Péter Teréz, Kinósi Mária, Fehér Ilona, Zadák Irén, Szmda Margit, Gergelyi Ilona, Terstránszky Lenke, Somos Berta, Matyasovszky Erzsébet, Farkas Julia, Gröber Vilma, Matlaszkovszky Paula, Ignády Teréz, Glösz Ilona, Klinczing Mária, Horváth Paula, Györffy Jolán, Kemény Margit, Szily Róza, Kaufmann Janka, Adler Gizella, Vajda Ilona, Schuch Ilona.

VI. Az óvónői állásokra. Első helyen: Edvi Ilonáné, Szumerits Anna, Mihálikné Tauber Hermin, Kozlovszky Gizella, Róhr Róza, Kurucz Róza, öz. Nyáry Gyuláné, Kiss Róza, Schenkel Vilma.

Második helyen: Kóbor Margit, Vas Hermin, Bayer Margit, Ruda Róza, Sáska Mária, Fiperkovics Aranka, Helvig Emilia, Gavalya Szeréna. Harmadik helyen: Lőrincz Irén, Luza Izabella, Hülek Irma, Joó Sándorné, Waygand Etel, Erast Adél, Nusser Vilma, Augyal Sári. A választást a tanács szombati ülésében ejti meg.

(Hírek a tanácsból. A főváros tanácsa elhatározta a VI. ker. Dalszínház-utca rendezését. — A soroksári Dunaág mentén tervebe vett turbinás rendszerű elektromos-telep terveinek elkészítésére a tanács 20.000 koronát szavazott meg és felhívta a pénzügyi bizottságot a fedezet kimutatására. — A tanács ma felhívta a tervező műépítészeket, a Sárosfürdő részletes kiviteli terveinek elkészítésére. — A tanács ma köszönetét nyilvánította a budapesti könyvtár-egyesületnek azért, hogy a Szent János-kórház részére könyvtárat adományozott. — A hordójelző hivatal szervezéséről szóló szabályrendeletet a tanács lejárta és azt pártólólág terjeszti a közgyűlés elé. — A tanács a közlekedési ügyosztály előterjesztésére elhatározta, hogy a főváros képviselői és hivatalai részére szükséges fogatok szállítását 1910 január 1-től kezdve házi kezelésbe veszi. Január 1-étől kezdve tehát az összes fogatokat a fuvartelep fogja szállítani. — A tanács elhatározta, hogy a Margitszigeten négy kétfogatu és két egyfogatu bérkocsi részére állomást létesít.

(Jókai sirja. Berzeviczy Albert, mint a Jókai Mór szoborbizottság elnöke, azzal a kéréssel fordult dr. Bárczy István polgármesterhez, hogy a nagynevű írónak és költőnek meglehetősen elhanyagolt sirját a főváros kerítésébe, a polgármester intézkedésére a tanács ma elrendelte, hogy a sirhely rendbőhozassék és megfelelő vasráccsal bekerítettessék.

(Bérkocsiállomás a Margitszigeten. A tanács ma elhatározta, hogy a Margitszigeten bérkocsiállomást létesít. Négy kétfogatu és két egyfogatu bérkocsinak lesz állomása a Margitszigeten.

(A hirdetésmonopolium. A falragaszos hirdetés monopoliuma fél év múlva megszűnik. A belügyminiszter jóváhagyta a hirdetésügy rendezésére készült szabályzatot s ezzel a főváros jogot kapott arra, hogy a hirdetésmonopoliumot, ami hat év múlva járna le, még az idén megszüntethesse.

EGYESÜLETEK.

(—) A Galilei Kör a nyár folyamán „Az ember” címmel 12 tudományos előadást tart és pedig előadnak: Julius 9. Dr. Székely Aladár: „Modern tudomány és gyakorlati élet.” Julius 13. Zsigány Zoltán: „Az emberi lét fizikai feltételei.” Julius 16. Dr. Madzsar József: „Az emberi lét biológiai feltételei.” Julius 20. Dr. Rónai Zoltán: „Az emberi lét társadalmi feltételei.” Julius 23. Dr. Harkányi Ede: „Kezdetleges gazdasági alakulások.” Julius 27. Dr. Jász Oszkár: „A modern kapitalizmus.” Julius 30. Dr. Kunfi Zsigmond: „A jövő kommunizmusa.” Augusztus 3. Dr. Szende Pál: „Az értelmiségi középosztály helyzete.” Augusztus 6. Póllányi Adolf: „Az ember szellemi szükségletei.” Augusztus 10. Dr. Láncai Jenő: „Az ember erkölcsi élete.” Augusztus 13. Rácz Gyula: „A magyar ember a XX. század elején.” Augusztus 17. Timár Miklós: „Összefoglalás. A magyar iskolai diákság.” Az előadások este pontban 7 órakor kezdődnek. Az előadások ingyenesek.

(—) A Józsefvárosi Kaszinó közgyűlése. A Józsefvárosi Kaszinó ma este hét órakor tartotta meg József-környéki helyiségében V. évi közgyűlést dr. Nagy Dezső orsz. képviselő és dr. Gonda Dezső törvényhatósági bizottsági tag elnöklésével. Dr. Koch Lajos főtitkár évi jelentése és Adorján Jenő pénztárosi előterjesztése után a közgyűlés a tisztikari választotta meg és egy huszonöt tagú igazgatóságot. Elnök lett dr. Kétyl Károly ndvari tanácsos, egyetemi tanár, társelnök dr. Nagy Dezső orsz. képviselő, ügyvezető elnök, dr. Gonda Dezső, alelnökök Belatnyi Braun Géza gyáros, Ráth Endre és Nagy Emil orsz. képviselő, Fock Géza ipartestületi elnök, főtitkár dr. Koch Lajos, házmagyar Halka Lajos és Rácz Marcel, pénztáros Adorján Jenő, ellenőr dr. Nemess Henrik. A közgyűlést társas vacsora követte, amelyen a Józsefváros polgársága nagyszámban vett részt.

(—) Nemzetközi fényképiállítás. A Magyar Amatőrök Orsz. Szövetsége a városligeti Műcsarnokban fényképiállítást rendez. A védeőkséget József főhercege és neje vállalta el. A kiállítás iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik s már számos bel- és külföldi amatőr jelentkezett a kiállításon való részvételre. A kiállítás érdekességét növeli, hogy Izabella főhercegné is nagyobb körlekezővel fogja kiállítását részt venni.

SPORT.

() A B. T. C. atletikai viadala. A Budapesti Torna Club atletikai viadala, ha résztvevők tekintetében nem is, de eredményeivel igen szépen sikerült. Legnagyobb érdeklődést a 400 méteres stafétafutás keltett, melyben a benevezett B. T. C., B. E. A. C. és M. A. C. látszólag egyenlő erős csapattal startoltak. A győztes a M. A. C. csapata lett, új rekordot állítván fel, 46% mp.-es idejével. Nagy József a budaiak jeles futója a 3000 méteres síkfutás rekordját javította meg. Simon veresége a 100 méterben nem volt reális, mert ellenfelei lövés előtt indultak. Koczán 57 m. 71 cm.-es dobásával ismét kitünő eredményt ért el.

A viadal részletes eredményei a következők:
I. 100 m. síkfutás. I-ső előfutam: 1. Simon Pál (MAC.) 11 és háromötöd mp. 2. Nagy István (MTC.) II-ik előfutam: 1. Rácz Vilmos (BEAC.) 11 és kétötöd mp. 2. Graeber Géza (BTC.)
II. Súlydobás (junior.) 1. Antal Pál (MTK.) 11 m. 49 cm. 2. Hautzinger Sándor (BTC.) 10 m. 82 cm. 3. Brunner János (BAC.) 10 m. 15 cm.
III. 100 m. síkfutás döntőfutam. 1. Rácz Vilmos (BAC.) 11 és egyötöd mp. 2. Simon Pál (MAC.) 3. Graeber Géza (BTC.)
IV. Távolugrás. 1. Kovács Nándor (Budai T. E.) 635 cm. 2. Holics Odón (MTK.) 632 cm.
V. 3900 m. síkfutás. 1. Nagy József (Budai T. E.) 9 p. 37 és kétötöd mp. Országos rekord. 2. Lovas Antal (MTK.) 3. Bán Kálmán (MAC.)
VI. Magasugrás. 1. Báró Wardener Iván (MTK.) 174 cm. 2. Dr. Vadon Géza (MAC.) 169 cm.
VII. 400 m. síkfutás. 1. Auerbach János (MAC.) 57 és kétötöd mp. 2. Hautzinger Sándor (BTC.)
VIII. Diszkoszvetés. 1. Antal Pál (MTK.) 36 m. 83 cm. 2. Koczán Mór (BTC.) 35 m. 67 cm. 3. Dr. Radó Artur (MTK.) 34 m. 43 cm.
IX. 4x100 m. stafétafutás. 1. M. A. C. csapata: Simon Pál, Jankovich István, Péchy Ernő, Radóczy Károly 46 és kétötöd mp. Országos rekord. 2. B. T. C. csapata: Nagy István, Haáter Antal, Graeber Géza, Scheer Kornél.
X. 1500 m. gyaloglás. 1. Patak János (MTK.) 7 p. és kétötöd mp. 2. Szabir Péter (BTC.)
XI. 200 m. síkfutás előnyverseny. Döntőbe az előfutamok győztesei kerülnek: I-ső előfutam: 12 m. 1. Rácz Vilmos (BEAC.) scratch. 24 és kétötöd mp. II. előfutam: 1. Haber Antal (BTC.) 8 m. előny. 23 és kétötöd mp. III. előfutam: 1. Nagy István (BTC.) 16 m. előny 23 és háromötöd mp. IV-ik előfutam: 1. Graeber Géza (BTC.) scratch. 23 és egyötöd mp.
XII. Svéd gerelyvetés. 1. Koczán Mór (BTC.) 57 m. 71 cm. 2. Kobulsky Károly (Postás) 50 m. 86 cm. 3. Wiesner Frigyes (BEAC.) 46 m. 45 cm.
XIII. 200 m. síkfutás előnyverseny. Döntőfutam. 1. Nagy J. (BTC.) 16 m. e. 24 mp. 2. Haber A. (BTC.) 8 m. e.

() Athletikai és kerékpáros verseny. Vasárnap délután három órakor a Thököly-úti millenáris versenypályán a Kereskedelmi Alkalmazottak Sport-Egyesülete országos atletikai viadalt, a „Sport-Világ” szerkesztősége pedig motor- és kerékpárversenyeket rendez. A K. A. O. E. atletikai versenyén különösen a futási számokban várhatók igen jó eredmények. Az atletikai számok közül a futások döntői a kerékpáros-számokkal váltakoznak. Az atletikai számok közül az ugrás és a dobási nemek, valamint a tornászati verseny Budapest székesfővárosi versenydíjért a pálya belsejében fognak lefolyni. A motor-verseny 25 kilométerre, a program utolsó száma lesz.

() Athlétánk külföldön. A Magyar Athletikai Szövetség múlt vasárnapi bajnoki viadalán a legjobb eredményt elért athléták közül néhányan részt vesznek a legközelebbi külföldi atletikai versenyeken és minden bizonnyal díszesleg és babérral megrakodva fognak hazatérni erről a külföldi utjáról.
Június 27-én Prágában a Spárta Athletikai Club versenyében részt vesznek: Simon Pál, Madin István, Szabó Kálmán és dr. Vadon Géza, a „Magyar Athletikai Club” és Kovács Nándor, Nagy József, a „Budapesti Budai Torna Egyesület” kiváló athlétái.
Ugyancsak június 27-én, vasárnap Badenben (Beisz mellett) is lesz nemzetközi atletikai viadal, amelyben a magyar színeket Madin Imre és Jankovich István, a MAC. tagjai fogják képviselni.

Június 29-én, Péter-Pál napján ismét Prágában lesznek athlétánk a „Cechie Sport Club” viadalán, hogy szaporítsák a külföldi magyar győzelmek számát.
Július 4-én Bécs felé irányul a magyar sportközönség gyelme, ahol a Wiener Athletiksport Club tartja nemzetközi versenyét. A nagyszabású verseny kimagasló része a 100 m. síkfutás, 1500 m. síkfutás, 5000 m. síkfutás, stafétafutás, magasugrás, távolugrás és diszkoszvetés összetett versenyből álló Mühlhausen-díj. A „Magyar Athletikai Club”, amely kétszeres védője az értékes vándordíjnak, teljes gárdájával vonul fel, hogy biztosítsa végleges győzelmet ebben a díjban.

() Új uszó-vándordíj. Új uszó-vándordíj kerül eldöntésre a Magyar Athletikai Club vasárnapi uszóversenyén. Négy versenyszámban, egymint 100 és 400 méteres uszásban, 100 m. hát- és 100 m. melluszásban legtöbb győzelmet elért egyesület fogja védelmébe venni az értékes vándordíjat, melyért a MAC-MTK. és MACP. között lesz küzdelem. Ritkán lehet valamely díj sorsát oly nehezen megjósolni, mint ezt a vándordíjé. A 100 m.-es uszásban Las-Torrés Béla a MAC-nak sza-

rez bizonyára egy győzelmet, de a versenytől fáradtan, a 400 méteren Hajós Henrik előreláthatólag győzelmet fog aratni felette. A hátonszásban Fülöp a MAFC. javára billent a mérleget s így az egész verseny sorsa a melluszásban dől el, melyben Baronyi, Toldi és Elek találkozása lesz a nap legfőbb eseménye. Egyenlő győzelem esetén a versenyt az az egylet nyeri meg, melynek tagjai a három első helyen a legjobb pontszámot nyerik. Az érdekes és népes versenyszámokban különben is bővelkedő vjadal vasárnap este fél 7 órakor kezdődik. Belépőjegyül 1 koronás programot szolgál.

() A krakói löversenyek mai napjának eredménye a következő:

I. Félverek gátversenye. Táv 2400 méter. 1. Tarnowski 46. sh. Klown (Staerz). 2. Torskie. 3. Trawna. Futottak még: Fiolek, Sapperlot, Gizo, Jack. Tot.: 10:12, 50:50, 59, 50.

II. Államdíj. Díj 2000 korona. Táv 2000 méter. 1. Dávid E. 46. sk. Nefélj (Klimscha). 2. Kameleon. 3. Landeskind. Futottak még: Adige. Tot.: 10:24, 30:77, 64.

III. Waweli díj. Díj 3600 korona. Táv 1600 méter. 1. Comp. K. W. 36. sk. Maricza (Drechsler). 2. Pengő. 3. Paraber. Futottak még: Sötétkapu, Blitzmaedel. Tot.: 10:26, 50:79, 86.

IV. Tarnowski-emlékverseny. Díj 5000 korona. Táv 1200 méter. 1. Comp. K. W. 36. sh. Mirabeau (Szilágyi). 2. Livtsu. 3. Juda. Futottak még: Jamagata, Junaezka. Tot.: 10:12, 50:77, 74.

V. Sorsolási verseny. Díj 2500 korona. Táv 1600 méter. 1. Didinski százados 46. pm. Ziska (Sudek). 2. Sisa Pista. 3. Forfeit. Futottak még: Polka, Mafalda. Tot.: 10:53, 50:63, 56.

VI. Bucusi gátverseny. 1. Dávid E. 46. pm. Miltiad (Klimscha). 2. Adige. 3. Flowerseller. Futottak még: Dummheit, Kilikie, Erinka, Matahari. Tot.: 10:26, 50:57, 56, 76.

VII. Zár-akadályverseny. Díj 2300 korona. Táv. 4000 méter. 1. Hirsch R. id. pm. Maculani (Brabec). 2. Riga. 3. Dulinea. Futottak még: Bujdosó, Glück auf. Tot.: 10:73, 50:167, 66.

() A bécsi ügétversenyek hatodik napjának eredménye a következő:

I. Bravado-verseny. Díj 2300 korona. 1. Vencsellői ménés stpk. Pumi (Armstrong). 2. Kremlin. 3. Fánika. Futottak még: Gábor. Tot.: 10:20, 20:25, 39.

II. Tutti-verseny. Díj 3000 korona. 1. Körmenői ménés 56. pk. Erna (Ryerson). 2. Laurienne. 3. Gáva. Futottak még: Szittyva, Ernstl, Junta, Lord G. Tot.: 10:38, 20:27, 39, 25.

III. Liget-verseny. Díj 2100 korona. 1. Mr. Ready 66. pm. Perrier (Wöss). 2. Nordstern. 3. Hanni K. Futottak még: Szamóca, Mein Süßerl. Tot.: 10:99, 20:118, 28.

IV. Que Allen-díj. Díj 5000 korona. 1. Kohner W. stpm. Sei schnell (Switzer). 2. Gayton L. 3. Aufwiegerin. Tot.: 10:45, 20:21, 20.

V. Kopenhágai díj. Díj 3400 korona. 1. Wankó L. 56. sm. Jubilar (Miller). 2. Krescens. 3. Hanzí C. Futottak még: Musa, St. Valient Vincent. Tot.: 10:18, 20:25, 26.

VI. Egyleti díj. Díj 1800 korona. 1. Ripstein K. 106. pher. Jubilaeumsfohlen (tulajd.). 2. Kersgő. 3. Pexi. Futottak még: Nitouche, Draga, Diogenes, Bariton, Ister, Bravo Azmon, Sonntagskind, Champus, Champion Bourbon, (I. disqu.) Tot.: 10:1119, 20:251, 42, 143.

VII. Handicap. Díj 2600 korona. 1. Walking. 45. pm. Victor (Wöss). 2. Adam T. 3. Charlotte. Futottak még: Arian, Lucetia, Admiral, Demokrat. Tot.: 10:33, 20:26, 28, 22.

VIII. Kettesfogatu urkocsis-verseny. Díj 2300 korona. 1. Thurnischi ménés Mayboy-Zarreja (Lippit). 2. Jocus-Krieau. 3. Fenegyerek-Hernals. Futottak hét fogat. Tot.: 10:23, 20:28, 45, 48.

() Bajor tenyésztőverseny. Münchenben ma futották a 10,000 márkával díjazott 2400 méter távolságu Bajor tenyésztőversenyt, amelyben gróf Arco-Zinneberg Revision-ja is futott, de ez csak a harmadik helyre szorult *Ille és Beweis* mögött. A versenyről a következő táviratot kaptuk:

Bayrisches Zuchtrennen. Tiszteletdíj és 10,000 márká. 2400 méter. 1. Schmieder A. pm *Ille* 58 k. (Reiff). 2. Paackheiser P. sm *Beweis* 58 k. (Spear). 3. Gróf Arco-Zinneberg 36 stpk Revision 58½ k. (Jones). Tot.: 10:18, helyre 10:10, 10, 11.

() Handicap Limité. A 30,000 frank díjazású, 2200 méter távolságu kiirt Handicap Limité-t ma futották: St.-Cloudban s mint egy táviratunk jelenti, az értékes díjat tizennyolcas mezőnyben az elhanyagolt *Elisee* nyerte meg a szintén outsider *Idica* és *Merci* ellen. Tot.: 10:58, helyre: 10:22, 40, 46.

() A Turfkrónika megjelent. A Magyar Turfkrónika legújabb füzeté megjelent. Az izléssel kiállított s minden löversenyjátogatóra nézve nélkülözhetetlen könyvecské, amelyet Ószi Kornél ad ki, tartalmazza a folyó évben eddig lefolyott magyar és osztrák löversenyek hivatalos jelentéseit a hozzájuk tartozó betűsoros névjegyzékkel együtt. Tartalmaz továbbá érdekes statisztikai összeállításokat is. 1 koronáért kapható a dohányboltokban s a kiadóhivatalban, IV., Semmelweis-utca 17.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A zágrábi pör. A mai tárgyaláson a vád pákráci tanúi közül elsőnek Szrnole Teréziát hallgatták ki, aki valóságos szabadelőadást tartott a nagyszerb propagandáról, kezdve az 1875-iki pákráci szerb lázadásán egészen a legújabb eseményekig. Elmondotta többek között azt is, hogy a propagandában tevékenyen részt vettek a pákráci tanítóképző-intézet növendékei is. Mikor vallomásaiban báró Rauch Pál horvát bánt emlegette, a karzaton élénk helyeslés támadt. A védők lemondtak arról, hogy a tanuhoz kérdéseket intézzenek, mert a bíróság szövmegvonásokkal és más rendszabályozásokkal minduntalan korlátozza őket ebben. A védőket az elnök ezért a kijelentésért megróttá. A következő tanu Ruk Matija vallomásának az volt a leglényesebb pontja, hogy Zukanovics Szteva vádlott házában titkos értekezletek voltak. Czerovszki Konrád tanu így nyilatkozott, hogy bár tud a nagyszerb propagandáról, de azt nem érti, hogy mi benne a hazaárulás. Hasonló értelemben vádlott Sáfrán Joszo is. A délelőtti tárgyalás utolsó tanuja Pudjak Milán előadta, hogy a pákráci szerbek sokat éltek Péter királyt és hogy a Zukanovics vádlott házában tartott titkos értekezletek a sokáczok (horvátok) kikergetéséről tanácskoztak, amint azt helybeli horvát parasztok állítják, akik hallgatóztak. Délután folytatták a pákráci terhelő tanuk kihallgatását.

§ A főszozolgabíró panasza. Bende László nagyszaltnai járási főszozolgabíró megtiltotta a keresztény szocialistáknak a múlt év április 26-ára Zólyommiklós községben tervezett négyvülését. A határozat miatt Bartos, a keresztény szocialista párt titkára a Besztercebányán megjelent „Nase Noviny” című lapban kiméltlenül meglámadta a főszozolgabíró, akiről azt állította, hogy lábbal tiporja a polgárok egyik legszentebb jogát: a gyülekezési jogot. A közlemény tartalmaért a királyi ügyészség pörbe fogta a cikket íróját. A mai esküdtbírószági tárgyaláson Bartos János kijelentette, hogy cikket téves információk alapján írta és ezért ünnepelesen bocsánatot kér a megsértett főszozolgabírótól. Dr. Nagy Béla királyi ügyész a bocsánatkérést elégtételül elfogadta s a vádat eljettette, mire a bíróság megszüntette az eljárást.

§ Igazságszolgáltatásunk hiányai. Nemesak jogászörökben, hanem a jogkereső közönség előtt is nyílt titok, hogy fővárosi bíróságaink a legnagyobb erőfeszítéssel sem bírnak megküzdeni a napról-napra szaporodó munkával. Biráink és a segédzsemmélyzet még mindig a régi létszám mellett kínlódnak, holott köztudomásu, hogy az idők folyamán fővárosi bíróságaink ügyforgalma hatványozott mértékben megnövekedett. Különösen a kereskedő s iparos közönség és általában a hitelélet vallja ennek kárát. Az érdekelt köfök súlyos aggodalommal tekintenek a jövő elé. A sommás eljárásról szóló törvényünk a gyakorlatban ma már éppen a karrikaturája annak, aminek azt a nagy Szilágyi Dezső megalkotta. Ki akarta irtani az ősi lassúságot és a rövid, gyors eljárást tette meg a törvény vezéreszméjévé. S ime alig 15 év után ott tartunk, hogy biráink az ügyek tárgyalására, 4-6 hónapos, sőt fél évesnél is hosszabb határnapokat tűznek ki. Ilyen körülmények között természetes, hogy a legegyszerűbb sommás perek jogérvényes elintézése is évekre nyulik ki. A rendszer u. n. írásbeli eljárásban pedig különösen a minta bíróságnak nevezett budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék a lassúságnak olyan rekordját érte el, aminőre semmiféle kulturállam-

ban nincs példa. Jellemzésül elég csak arra utalni, hogy nagy fontosságú és életbevágó kérdésekben a már letárgyalt és döntésre megérte perék nem ritkán egy egész esztendőn át hevernek érintetlenül a referens bíró szekrényében, amíg sorra kerülnek. A kezelő és leíró személyzet elégtelensége szintén olyan szembeötlő, hogy a már meghozott határozatok leírása és expedálása is 2-3 hónapot vesz igénybe, nem is említve, hogy a segédzsemmélyzet emberfölötti munkával van agyonsanyargatva. A kóros állapotok visszassága különösen elszomorító, ha a mi törvénykezési viszonyainkat a nyugati államokéval hasonlítjuk össze. Mindenütt, a szomszédos Ausztriában is nagyérdékű és bonyolult perék 4-5 hónap alatt az összes fórumokat megjárják. A helyzet nálunk már tarthatatlanná vált. Biróságaink és az érdekelt szakkörök már több ízben tettek lépést az igazságügyi kormányfőnek ennek a kóros állapotnak megszüntetése céljából, de eredménytelenül. A helyzet most oly komolylyá vált, hogy az ügyvédek új pártja a bajok orvoslása céljából még a nyári szünetében széleskörű akciót indít és a tárgyalás június hó 25-én este 8 órára sürgős értekezletet hívott össze.

§ Az októberi tüntetés. A múlt év őszén, midőn gróf Andrássy Gyula betérjlesztette választójogi törvényjavaslatát, a szocialdemokraták többrendbeli tüntetést rendeztek a javaslat ellen. A tüntetések között legnagyobb arányú az október 8-iki tüntetés volt, amelyet a főkapitány betiltó határozata dacára rendezett a szocialdemokraták többszáz főből álló csoportja. A rendőrség kivézényelt csapata három ízben is szétoszlásra szólította fel a lármás tömeget, amely a felszólításra revolverlövésekkel és közáporral felelt. A revolverlövések több rendőrt megsebesítettek, mire a rendőrség szétverte a tömeget. Huszonnyolcz tüntetőt, akiknél töltött revolvereket s éles töltényeket találtak, letartóztatott a rendőrség s az ügyészség súlyos testi sértés és hatóság elleni erőszak büntette címén emelt vádat ellenük. A tagadásban levő vádlottak ügyét — akik nyolcz hónap óta vannak vizsgálati fogságban — mára tüzte ki fő-tárgyalásra dr. Tholdt törvényszéki bíró tanácsa. A vádat dr. Strache kir. ügyész képviselte, a vádlottakat Gál Jenő, Ladányi Armin, Landler Jenő, László Jenő, Mózes László, Ormos Ede és Pető Sándor védtek. A tárgyalóterem azonban szűknek bizonyult a főtárgyalás megtartására s ezért a törvényszék a mai tárgyalást elnapolta arra az időre, amikor a főtárgyalást az esküdtzéki tárgyalóteremben meg lehet tartani. Ezután a védők az összes vádlottak szabadlábra helyezését kérték. Elmondották, hogy a kiszabandó büntetés nagysága, miután a vádlottak már tíz hónap óta vannak vizsgálati fogságban, nem indokolja többé a vizsgálati fogság fenntartását. Dr. Strache kir. ügyész ellenezte a szabadlábra helyezési kérelmet. A bíróság az összes vádlottak további vizsgálati fogságban tartását rendelte el. E határozat ellen a védők felfolyamodással éltek.

§ Rablás a Bethlen-utczában. Vakmerő rablótámadás történt ez év április havában a Bethlen-utca 4. sz. házában. Riesz Mária piaci elárulónő lakásán. Nagy Márton, lopás miatt már kétszer büntetett foglalkozás nélküli egyén, Riesz Mária távollétében beosont ennek lakásába, hogy onnan zskámánnyal megrakottan visszatérjen. Munkáját a hazatérő asszony megzavarta. A meglepett tolvaj előbb egy szekrényben keresett buvóhelyet, majd onnan előugorva, torok ragadta az asszonyt, zsinoggal összekötözte a kezét és ráparancsolt, hogy adja elő a Wertheim-szekrény kulcsait, mert különben lelövi. A bekormozott képu rablónak ilyenformán sikerült 700 korona készpénzzel és 2000 korona értékű ékszerrel elhagyni a rablás színhelyét. Távozása előtt vizet adatott magának a halálra rémült asszonymmal és lemosta a kormot arczáról. A rabló távozása után Riesz Mária lármát csapott és a házbellek üldözöbe vették Nagy Márton, aki a Bethlen-utczából a Thököly-uton át a Baross-tér felé menekült. Itt Balázs Gyula gimnáziumi tanuló a rabló elé vetette magát. Nagy zsebkésével a fején megszurta a hátor fut, de ez gánesot vetett a támadónak, úgy, hogy az elesett. Így a járőkelők segítségével az időközben odaérkezett rendörnek sikerült Nagyot lefogni és megkötözni. A lefolytatott vizsgálat után a kir. ügyészség minősített rablás büntette miatt adott be Nagy Márton ellen vádiratot. A vádtanács ma Nagyot minősített rablás büntetteért vád alá is helyezte.

30 frt-ért készít csakis mérték szerint prima öltönyt elsőrangú kivitelben

Angol készpénzrendszerű uri-szabó termék.

ZÉLINGER SAMU IV., Belváros, Magyar-utca 3. Kossuth Lajos-utca mellett.

Minták kiváratra bármenny

Telefon 116-59.

Nyílttér.

Ugyanolyan közéletet nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN
jogi szeminárium
Budapest, IV., Magyar-utca 3.
Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgát az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

KÖZGAZDASÁG.

Kereskedelmünk és iparunk 1906—1909-ig.

— Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter jelentése a minisztérium utolsó 3 évi tevékenységéről. —

Budapest, június 24.

Jelentettük már, hogy a kormány akkor, mikor lemondott, egyúttal elhatározta azt is, hogy tevékenységéről jelentést fog tenni az ország közvéleményének. A jelentések sorát még a múlt hónapban a földművelésügyi minisztérium kezdte meg s ma a kereskedelmi minisztérium folytatta egy 370 oldalas terjedelmű vázlatban. Az egész nagy munka csak dióhéjba szorított képe annak a nagy tevékenységnek, amit Kossuth Ferencz minisztériuma három éves működése alatt kifejtett.

A jelentés rengeteg adathalmaza közepette is tisztán kitűnik az, hogy ez a minisztérium három év alatt többet dolgozott, mint elődei kétszerannyi idő alatt. Pedig nagy és nehéz gazdasági politikai kérdések kerültek nem egyszer felszínre, olyanok, amelyek évtizedeken keresztül valóságos nebenségek voltak a hivatalos közgazdasági politikának. Az ország gazdasági önállóságára való törekvés Kossuthal az ellenzékkel a kormánypolitikára jutott s óriási léptekkel közeledett a gyakorlati megvalósulás felé is. Első eredménye volt ennek a magyar vámtarifa, mint a magyar vámtarifa külön vámtarifája, ami által gazdasági területi önállóságunk teljes kifejezésre jutott. Kossuth Ferencz miniszterisége alatt jött létre Ausztriával az első vámszerződés, amely állami és gazdasági önállóságunkat teljes mértékben juttatja kifejezésre s a nemzetközi szerződések jellegével bír. Ebben a szerződésben történt gondoskodás arról, hogy 1917-ben az önálló vámtarifa megvalósítható legyen, ez a szerződés hátrította el azokat az akadályokat, amelyek eddig útját állták gazdasági önállóságunk megvalósíthatóságának.

Maga a jelentés nagy terjedelme mellett is elég szűkszavú s jóformán csak a főbb irányelvek és a száraz tények kidomborítására szorítkozik. Sok elmondani valója van és a befejezett munkákon kívül a készülő és tervezett munkáknak hosszú soráról beszél a közlekedés, ipar és kereskedelem sok nagyjelentőségű kivánságának teljesüléséről.

A közlekedési ügyek.

A jelentés, — amelyre még több ízben visszafogunk térni — minden bevezetés nélkül egyenesen az érdemleges részre tér rá s első helyen a közutakat tárgyalja, mely elmondja, hogy a kormány abbahagyta az alföldi transzverzális közut építést, mert több nagy szakaszának igen csekély a forgalmi jelentősége, megépítése pedig rendkívül drága; s mivel a kormánynak aránylag kevés pénze van utépítésre, nem foglalkozhatik addig kisebb jelentőségű utak építésével, amíg nagyobb jelentőségűeket meg nem épített. A gépkocsiközlekedés, amely ma már nem sport csupán, hanem a közlekedésnek a vasúttal egyenlőrangú módja, jobb utakat követel sok helyen, mint amilyen most van. A kereskedelmi minisztérium észrevette és gondoskodott róla, hogy olyan vidékeken, ahol az automobil-közlekedés különösebben szükséges, az utakat megfelelő módon javítsák és jó állapotban tartsák. Szól még a fejezet az utak államosításáról, a közuti törvény hiányáról, közuti hidak építéséről, a kisajátítási törvény módosításáról, a mérnöki és építési czimről és gyakorlatról szóló törvényjavaslatról és több más, ebbe a körbe tartozó tárgyról.

A vasutakról szóló fejezet fontosabb közlései

ezek: Az elmúlt három esztendő alatt több mint negyven vasúti vonatkozási törvényt alkotott meg a törvényhozás. Összesen 3012 kilométerrel gyarapodott az ország vasúthálózata. Nagy fejlődést mutat az államvasutak berendezésének állapota, mely 386 lokomotívval, 1907 személyszállító vaggonnal és 14.375 teherkocsival gyarapodott. Az elmúlt három esztendőbe esik ezenkívül a vasúti szolgálati rendtartásról szóló nagyontosságú törvény megalkotása. Legelsőnek készült el az Államvasutak alkalmazottai részére kiadott szolgálati és illetmény-szabályzat, amely mintául szolgált a többi vasútnak. Ebben az időbe esik az Országos Közlekedési Tanácsnak és tarifa-bizottságnak szervezése is. Az Államvasutak fejlődése minden tekintetben nagymértékű volt az elmúlt három esztendő alatt és mégis az általános forgalom rehamos fejlődése következtében komoly zavarok vannak a közlekedésben, melyekre a jelentés őszintén rámutat és egyszerűsített orvoslási módjukat is ismerteti. A rendszeres beruházásokra a kereskedelemügyi kormány egy tíz éves programot dolgoztatott ki. Ennek a nagy beruházási programnak részletei a következők: Legfontosabb kérdése a programnak a budapesti pályaudvarok elhelyezésének végleges rendezése és a fumei kikötő-ügy rendezése vasúti szempontból. A vidéki állomásokon gyakori vonat- és kocsitorlás megszüntetésére számos új állomás közbeiktatását és több vonalon a második sínpár kiépítését vette tervebe a kereskedelemügyi kormány a tíz éves ciklus programjában. Több érdekes és a modern technikával lépést tartó reformot kezdeményezett a kereskedelemügyi kormány a személyszállító, vasúti kocsik fűtése, tisztítása és világitása dolgában is.

Hajózási ügyünk az elmúlt évtizedeken egyike volt a legrendezetlenebbeknek. A legsürgősebb feladat volt a szabadhajózás kérdésében beállott törvényen kívüli állapot megszüntetése, amelyet az 1907. évi VI. törvények által értünk el. Egészen új alapon rendezte a kormány a hazai gyárakban való hajóépítési állami segítését is. Ennek a törvénynek a révén tengeri hajózási ügyünk ismét örvedes fejlődésnek indult. A hajózási csatornák ügyeit is előbbre vitte a kereskedelemügyi kormány. Közgazdasági és műszaki férfiakból álló szűkebbkörű bizottság tanulmányozta a Duna-Tisza csatorna tervét is. Tanulmányozta a minisztérium a Duna és Száva folyókat összekötő csatorna eszméjét is. A vízi utak jelentékeny tartozéka a budapesti kereskedelmi és ipari kikötő terve, mely az előkészítési stádiumában van.

A postai ügyek.

A posta, táviró és tábeszélő szervezetét éveken át tartó előkészítés után ez évben teljesen újja alakították. Az új szervezeti szabályzat 1909. május 1-vel lépett életbe. Elkészült és a törvényhozási tárgyalásra készen áll a tábeszélő díjak leszállítására vonatkozó törvényjavaslat. Fontos eredmény továbbá, hogy a magyar postai és táviró igazgatás ez alatt az idő alatt több fontos nemzetközi kongresszuson és több jelentős, nemzetközi szerződés megkötésénél, mint teljesen önálló szerződő fél jelent meg. Nemzetközi postaforgalmunk több új és jelentős szerződéssel szaporodott és a táviróforgalmi politika szempontjából fontos több nemzetközi közvetlen táviróvezeték létesítése érdekében is történt döntő lépés. Ilyen a Budapest—Konstantinápoly, Fiume—Veneza, Budapest—Paris, Budapest—Braila, Budapest—Ruszesuk—Várna, Budapest—Bukarest, Budapest—Belgrád között nagyrészt már létesített közvetlen telefon-összeköttetés. A postatakarékpénztár fejlesztése érdekében számos új intézkedés történt, mely az intézmény számára új fejlődés korszakát nyitja meg és szociális szempontból a közönségre is nagyjelentőségű. A takarékpénztárakat a zárt betétkönyvecskék intézményével fejlesztették, melyet a zárt járadékkönyvecskék rendszere egészíti ki. Megalkották a részjáradékkönyvet az állampapírokba való tökébefektetés népszerűsítésével.

A közgazdasági politika.

Amikor a jelenlegi kormány az ügyek vezetését átvette, a kereskedelmi politika terén kész helyzetet talált. Az előző kormány által felhatalmazás nélkül megkötött külföldi kereskedelmi szerződések teljesen lekötötték az ország örendelkezési jogát. Ily körülmények között nehéz feladat volt annak az elérése, hogy a vámtarifa nem mint az osztrák és magyar vámtarifa tarifája, hanem mint a magyar vámtarifa tarifája jelenjék meg. Állami és gazdasági önállóságunkat a szerződés formái része teljes mértékben kifejezésre juttatja és ez az első ilyen szerződésünk Ausztriával, mely a nemzetközi szerződések jellegével bír.

A lefolyt három év közgazdasági és szociális politikájának egyik legfontosabb eredménye az ipari munkásoknak betegségi és baleset ellen való biztosításáról szóló 1907. évi XIX. törvények. A kormány a nevezetes törvény végrehajtására számos rendeletet adott ki. Végül elkészítette a kormány az új ipartörvény revíziójának tervezetét és

azt az 1909. márciusában kezdődött anketén szóbeli tárgyalás alá is bocsátotta.

Iparfejlesztés.

Az elmúlt három esztendő alatt nagy mértékben fejlődött az iparoktatás. Kiadatott ezen idő alatt az iparoktatási intézetek számára az új rendtartás, az iparoktatási főigazgatók munkakörét szabályozó részletes utasítás, az új műhelyszabályzat és a szakfelügyelet szervezéséről szóló rendelkezés. Az iparfejlesztés revízióját az 1907. évi III. törvény egészíti ki. Az országos iparoktatás 1907-től 1909-ig 37 új gyár alapítását és 31 már meglévő gyár kibővítését javasolta.

A jelentés ezután részletesen ismerteti azokat a megállapodásokat, amelyek az Ausztriával kötött gazdasági kiegyezésben foglaltak. Fontos újabb momentum azonkívül gazdasági politikánkban a Romániával 1909. április 23-án kötött szerződés.

A belső kereskedelmi politikai kérdések között a mértékhiitelesítés rendezetlen ügyét szabályozta az 1907. évi V. törvény. A tisztességtelen verseny ellen való védekezésről a kormány az érdekeltség széleskörű bevonásával törvénytervezetet készített. Az Ausztriával kötött gazdasági kiegyezésben a kormány kötelezettséget vállalt, hogy a törvényhozás elé javaslatot terjeszt a tözseforgalom szabályozására. Külön emlékezik meg a jelentés a vásártügyről, amely az ipartörvény tervezet keretében nyer megoldást. A vándoripar és házalókereskedők ügyének rendezésére a kormány jelentős lépéseket tett s mindenekelőtt ennek a még az abszolutizmus idejében rendeltileg szabályozott kérdésnek Ausztriától való teljes függetlenítését vitta ki. Iparjogvédelmi ügyünk fejlődésében nevezetes mozzanat az ipari tulajdon védelmére alakult nemzetközi fúzióhoz való csatlakozásunk is. Kidolgoztatta a kormány a szabadalmi törvény revíziójának tervezetét is. Elkészült a mintaalomra vonatkozó előadói tervezet, valamint készen áll az új védjegy-törvényjavaslat előadói tervezete is.

A kereskedelemügyi kormány megtette az intézkedéseket az ipari törvények egész komplexumának revízió alá való vételére. A nemzetközi munkajogvédelmi intézkedéseket a kormány a hazai munkások javára is biztosította. A hazai munkássegélyügy érdekében tett intézkedések között legfontosabb az 1907. évi XXVIII. törvényekkel szembe fordított budapesti munkáskórház létesítése s több fontos rendelet, mely konkrét esetek kapcsán a munkások egészségének és életbiztonságának a gyártelepeken való fokozott védelmét előzozza. A vasárnapi munkaszünet kérdésében a kereskedelmi kormány az érdekeltek véleményének figyelembevételével új törvénytervezetet készített el. Az iparfejlesztő törvény kapcsán a kereskedelmi kormány 1907-ben részletekbe menő iparfejlesztési programot adott ki emlékirat alakjában. A jelentés ezután a gyár ipar fejlődését ismerteti. A kisipar fejlesztésére, mely a mai kormányunk mindíg egyik legfőbb törekvése volt, számos jelentős intézkedést tett Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter. Közül három millió korona értékű gépet adományozott kisiparosoknak, kik azokat szép eredménnyel használták és érdekes, hogy sok kisiparosból lett az államadományozta gépek következtében gyár iparos. A gépadományozó akcióhoz tartozik az is, hogy a kormány közös gépműhelyek létesítésével egyes kisiparosok egész iparágát egyszerre támogatja. A hazai iparfejlesztés legnagyobb sikere a közszállítás terén mutatkoznak, melynek törvényhozási rendezése az 1907. évi III. törvényekkel van meg. A törvény felhatalmazása alapján bocsátotta közre Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter a minisztertanács hozzájárulásával a közszállítási szabályzatot. A közszállítások fontos tényezője a közös hadsereg és a honvédség, amelyeknek való szállítására nézve a kereskedelemügyi kormány 1906-ban a közös hadügyminiszterrel a magyar érdekeket megóvó megállapodást kötött. A minisztérium közlönvei mellett 1906-ik évben a külföld informálására megindult a Volkswirtschaftliche Mitteilungen aus Ungarn című folyóirat.

A jegybank ismét nem szállítja le a kamatlábát.

Az Osztrák-Magyar Bank ismét illecezett a magyar kormányzó, Popovics Sándor elnöklete alatt és — természetesen — ismét nem foglalkozott a kamatlábesszállítás kérdésével, ámbar a bank és a pénzpiac helyzete, különösen pedig Magyarország érdeke nagyon is indokoltá tennék azt. Az ülésen Pranger vezértitkár a bank üzleti helyzetéről, valamint a hazai és nemzetközi pénzpiacról tett jelentést. E jelentésből kitűnik, hogy a bank legfőbb üzletágában mintegy 113 millió koronányi esőkenés mutatkozik a múlt évvel szemben, azonban a bankjegyforgalom jelentékeny emelkedése volt konstátálható. A bankjegyforgalom az 1908. évi június 15-ével szemben 116 millió koronával és az 1907. évi ugyanez időszakkal szemben

127 millió koronával emelkedett. Hogy a forgalom ez emelkedésével szemben az üzleti beruházások visszamentek, arra vezethető vissza, hogy a bank aranykészlete egy év óta 240 millió koronával emelkedett. Az ülésen konstatálták, hogy az adómentes tartalmú hónap 23-án, amikor a végleges számokat nem ismerték, körülbelül 300 millió koronát tett. Azonban a júniusi ultimókor számítanak arra, hogy a bankkal szemben jelentékeny hitelkövetelményekkel lépnek föl. Az ülésben a tisztviselők szokásos félévi előléptetésben részesültek és Schnattinger Frigyes, a bank első tőzsdemegbizottját titkárrá és az üzletvezetőség tagjává nevezték ki. A napirend egyéb tárgyai kizáróan folyóügyek voltak, amelyek között — természetesen — a kamatláb kérdése nem szerepelt.

Fizetéképtelenség. A bécsi hitelezői védegyelet jelenti, hogy Moskovitz Izidor kereskedő Kolozsvárt fizetéképtelenséget jelentett.

Egy felszámoló-bizottság lemondása. Ismeretes a több ízben megírtuk, hogy a Fővárosi Népbank mint szövetkezet miután egész vagyonát elvesztette, elhatározta a felszámolást. Az ezt kimondó közgyűlésen választottak is három felszámolót. Ugy látszik ez a felszámoló-bizottság nincsen megelégedve az ügyekkel, erre vall legalább is az, hogy a szövetkezet július 6-ára rendkívüli közgyűlést hívott egybe, amelynek napirendjén szerepel: 1. A jelenlegi három felszámoló lemondásának bejelentése és 2. Hat új felszámoló megválasztása. Most már az a kérdés, hogy hat felszámoló többet ér-e majd el, mint három felszámoló?

Élelmiszerkereskedők Kossuthnál. Az élelmiszerkereskedők egyesületének küldöttsége ma azzal a panaszossal járt Kossuth kereskedelemügyi miniszternél, hogy a vasárnapi munkaszünet tárgyában kiadott 1903. évi 28.559. sz. miniszteri rendelettel megállapított vasárnapi elárúsítás miatt őket szigorúan büntetik, míg a velük párhuzamban ugyancsak élelmiszereket is árusító pékmestereket nem büntetik. A miniszter a nyolcvan tagú küldöttséget lekötöző szíveséggel fogadta és kitáráshoz helyezte, hogy panaszait a legrövidebb idő alatt orvosolni fogja.

A Wolfrám-lámpa r.-t. tőkészállítása. Ismeretes, hogy a Nemzetközi Wolfrám-lámpa Részvénytársaságnak olyan jól megy a dolga, hogy a legutóbbi közgyűlésén újlag elhatározta, hogy alapitóját leszállítja s részvényenként 60 kor. visszafizet holdog részvényeseinek. A közgyűlésnek ezt a határozatát most a cégbíróóság is jóváhagyta. Ennek folytán a társaság igazgatósága értesíti a részvényeseket, hogy részvényenként 60 koronát az eredeti részvények bemutatása mellett, melyek névértéke 185 koronáról 125 koronára egyidejűleg lebecsüztetik, július 7-től kezdődőleg Budapesten a Pesti magyar kereskedelmi bank főintézeténél felvehetnek. Így a társaság 1.850.000 korona alaptőkéje 1.250.000 koronára szállított le.

Közénforgalom. A múlt héten a fővárosba érkezett a magyar államvasutakon 262.327 mm., a déli vasutakon 1500 mm., a helyi érdekű vasutakon 97.115 mm. és a Dunagőzhajózási Társaság hajóin 2600 mm. kőszén, vagyis összesen 363.542 mm. kőszén. Ebből elszállítottak a Máv.-on 22.560 mm. kőszén.

A Földhitelintézet új cégvezetője. A Magyar Földhitelintézet igazgatósága nemrégiben Csirik Béla tisztviselőt cégvezetővé nevezte ki.

A keramiai gyár közgyűlése. A Magyar Keramiai Gyár Részvénytársaság ma tartotta meg az idei rendes közgyűlést. A zárszámadások 303.457 korona 72 fillér bruttó nyereséget mutatnak fel, mely összegből 100.000 korona az értékesítőknekéi alap javadalmazására fordított, a fennmaradó 203.457 korona 72 fillér tiszta nyereségösszegebből az igazgatóság alapszabályszerű jutalékának és az általános tartalék alap javadalmazásának levonása után 150.000 korona az 1908. évi szelvények 10 koronával leendő beváltására fordítatik, a még ezután fennmaradó 19.881 korona 83 fillért pedig új számlára viszik át.

A jegybank új fiókja. Az Osztrák-Magyar Bank budapesti igazgatósága Tarkovich József alkor-

mányzó elnöklésével ma tartott ülésében többek között elhatározta, hogy Nagybányán a szatmárnémeti fiókjával üzletileg érintkező bankmellékhelyet állít föl.

Az eperjesi Erzsébet-kórház építkezésére hirdetett pályázat eredménye. Eperjes város polgármestere az eperjesi Erzsébet-kórház építésére pályázatot hirdetett. A pályázati határidő lejártáig 9 darab pályaterv érkezett, még pedig a beérkezés sorrendjében: I. Egő fátyla kigyóval jel alatt 11 darab terv és 1 darab költségvetés. II. Anonimus jelige alatt 8 darab terv és 1 darab költségvetés. III. Vörös körben zöld kereszt jel alatt 6 darab terv és 1 darab költségvetés. IV. Kék körben vörös kereszt jel alatt 6 darab terv és 2 darab költségvetés. V. Humanizmus jelige alatt 15 darab terv és 4 darab költségvetés. VI. Három vörös kör jel alatt 6 darab terv és 1 darab költségvetés. VII. Vörös kettős kereszt jel alatt 7 darab terv és 2 darab költségvetés. VIII. Egyfilléres bélyeg jel alatt 16 darab terv és 2 darab költségvetés. IX. Közkórház jelige alatt 13 darab terv és 2 darab költségvetés. A beadott terveket a bíráló bizottság legutóbb tartott ülésében részletes bírálat tárgyává tette, az 1000 koronás I. díjat névszerinti szavazással egyhanguan a Kék körben vörös kereszt jelű terv tervezőjének ítélte oda. A jelíges levélke felbontatván, kitént, hogy a tervezők Schodits Lajos műépítész, tanár és Eberling Béla műépítész. A 600 koronás II. díj névszerinti szavazással egyhanguan az Egő fátyla kigyóval jelű terv tervezőjének ítélte oda. A jelíges levélke felbontatván, kitént, hogy a tervezők Fleischl Róbert műépítész. A 400 koronás III. díjat pedig névszerinti szavazással a Humanizmus jeligéjű terv szerzőjének ítélte oda a bizottság. A jelíges levélke felbontatván, kitént, hogy a tervezők Hajós és Villányi okleveles építész. Megvételre ajánlotta a bizottság a Kettős vörös kereszt jelű tervet.

A szentlőrinc-szalatina-násiczi vicinális új igazgatói. A szentlőrinc-szalatina-násiczi helyi érdekű vasút részvénytársaság legutóbbi közgyűlésén új igazgatókat kapott. Gróf Draskovich Iván igazgatósági tag kilépett az igazgatóságból, s beváltották báró medarassi Beck Gyulát és dr. Mészöly Lászlót.

Díjkezdmény sószállítványokra. Hogy a sókereskedők és a só nagyobb mennyiségben szállító magánosok sószállítványuknak még az őszi nagy forgalom bekövetkezése előtti időben való fedezésére, valamint a 15 tonna rakomány kocsi teljes kihasználására ösztönöztesse és az esetleges sószállítványok eleje vétesek, a kereskedelemügyi miniszter a Máv. vonalain teljes kocsiirakományokban szállítandó, bérmentetlenül feladásra kerülő sószállítványokra a f. évi július hó 1-től a f. évi augusztus hó végéig terjedő hatálylyal a következő ideiglenes jellegű rovatolási kedvezményeket engedélyezte: A) Kocsinkint és fuvarlevelenkint legalább 10.000 kilogrammért való díjfizetés mellett az V-b) kivétel sószállításnak 10 százalékkal rövidebb díjtételeit. B) Kocsinkint és fuvarlevelenkint legalább 15.000 kilogrammért való díjfizetés mellett az a) alatti kedvezményes fuvardíjból kihasználási fuvardíj fejében kocsinkint 3 korona engedményt.

Újfajta részvénytársaság. Iglón a multkorjában egy furcsa s egészen újfajta részvénytársaság alakult. A társaság czime: *Serpulit részvénytársaság*. Tárgya: Csaplovics Simon „Serpulit” nevű találmányának, az arra vonatkozó szabadalmának megszerzése, a találmány tárgyát képező, a házi gomba kiirtására és fejlődésének megakadályozására alkalmas szervek gyakorlati alkalmazása és értékesítése bel- és külföldön. Alaptőkéje 200 korona névértékű bemutatásra szóló 500 darab részvényből áll és így kitesz 100.000 koronát. Igazgatósága: Csaplovics Simon, dr. Izsof Ferencz, Löwenfeld Tivadar, Rosenfeld Arnold és Scholtz Ottó.

Új vasuti fuvarlevelek. A pénzügyminiszter körrendeletben tudatja az összes érdekelt hatóságokkal, hogy a nemzetközi vasuti forgalomban új mintájú 10, illetve 2 filléres fuvarleveleket hoznak be. Az új fuvarlevelek külső alakra nézve hasonlatosak a régiékhöz, csak a szöveg tekintetében térnek el némileg azoktól. Használatuk az év december 22-ikével válik kötelezővé, a mostani fuvarlevelek tehát december 21-ével kiesnek a forgalomból. A fennmaradó készletek 1910. február végéig a bélyeganyag kezelésével megbízott hiva-

taloknál és bélyegraktáraknál új úrlapokkal ingyen cseréltetnek ki. Ez időponttól a régi fuvarlevelek kicserélését kérvény alapján engedélyezi a pénzügyminiszter, 1911. január elseje után azonban kicserélésnek már egyáltalában nincsen helye. A vasuti igazgatóságok a náluk megmaradt régi úrlapokat szintén 1910. évi február hó végéig tartoznak az illetékes bélyegraktárakban kicserélés végett beszállítani. A bélyegraktárak kötelesek magukat legkésőbb f. évi október hó 1-éig, a nagy árudákként működő hivatalokat pedig november 10-ig kellő mennyiségű új úrlappal ellátni.

Belhajózási kongresszus. Linzből sürgönyzik: A német, osztrák és magyar belhajózási szövetség ma kezdte meg tanácskozásait Linzben. A magyarok részéről az elnökségbe Zsák Hugó miniszteri tanácsost választották be, míg jegyzőnek dr. Török Emilt, a magyar hajózási egyesület titkárát választották meg. Magyarország részéről Józsa László miniszteri osztálytanácsos és Macher Ernő kereskedelmi miniszteri főmérnök ismertették a magyar vizsábályozási munkákat és a nálunk tervezett csatornaépítkezéseket.

Új biztosító társaság Debreczenben. A városi pénzügyi bizottság — mint Debreczenből jelenti — elhatározta, hogy egy Debreczenben alapítandó biztosító társaság céljaira 200.000 koronával járul hozzá, illetve, hogy Debreczen város ezzel az összeggel mint alapító lép be az új társaságba.

A Magyar Kereskedelmi R.-T. új fiókja Spalatóban. Az az erőteljes fejlődés, mely a Magyar Kereskedelmi R.-T. üzletmenetében tapasztalható, a külföldi viszonylatokban örvendetes terjeszkedését jelenti a magyar kereskedelmi érdekeknek is. Így a társaság legutóbb Spalatóban nyitott fiókot, melynek cégjegyzését ma tette közzé a hivatalos lap. E szerint az új cég a következőleg jegyezhető: Agenzia della Societa Ungherese di Commercio per azioni, — Agenzia Ugarskog trgovackog dionickog Drustva, — Agentur der Hungarischen Handels-Aktiengesellschaft, — Agence de la Societé Anonyme Hongroise de Commerce, — Agency of the Hungarian Trading Company limited. Amiben az az érdekes, hogy a magyar cégjegyzés nem fordul elő. A fiókjintézet célja „a magyar korona országainak részvétele a kereskedelemben, előmozdítván a kereskedelmet mindenekelőtt bapküzetekkel, hazai és külföldi kereskedelmi cikkeknek saját számlájára vagy megbízás folytán való vételénél s eladásánál, cégek támogatásával, kik kivétel foglalkoznak, általában minden kereskedelmi tevékenység előmozdítása; azonkívül kereskedelmi és ipari vállalatok létesítése, különösen új fogyasztási piacok kihasználása.” A spalato i ügynökségre nézve procuristának Schaar Miksa nevezett ki, ki Spalatóban lakik s a következők egyikével fogja a céget jegyezni: Vajda Imre vezérigazgató-helyettes, Bér Gyula igazgató, Blum Bruno igazgató, Bartos Fülöp aligazgató, Török Ottó procurista, Kóródi Simon procurista. A Kereskedelmi R.-T. e fiókja remélhetőleg kedvező hatással lesz az Adrián lebonyolódó külkereskedelmünkre.

Jó lesz a baracktermés. Kecskemétről jelentik: Az idei baracktermés, dacára a sok panasznak, még sem lesz nagyon kedvezőtlen s a barack-export sem fog nagyon elmaradni a mult év exportja mögött. Egy-két nap mulva kezdik meg a barack szállítást, amely július 15-ig tart. Naponként legalább 130 vasuti kocsiirakományra számítanak, ami 2800 vasuti kocsi tenne ki. Egy kocsi 50 métermázsas barack fér el ugr, hogy mintegy 150.000—160.000 métermázsas barackot fognak Kecskemétről exportálni.

A Szivattyú- és Gépgyár R.-T. új igazgatója. A Budapesti Szivattyú- és Gépgyár Részvénytársaság legutóbbi ülésén beváltotta az igazgatóságba ifj. dr. Chorin Ferenczet. A társaság — amint ismeretes — az Angol-Osztrák Bank égisze alatt áll.

Kevés a hamis bor. A budapesti borvizsgáló szakértő-bizottság dr. Wartha Vincze elnöke alatt tartott ülésén a hatóságok által beiktatótt 24 bormintát vizsgált meg s ezek közt egy sem volt olyan, amely hamisítás, vagy más ok miatt kifogás

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használatával valódi áldás gyomor-bajosoknak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

alá esett volna. A borvizsgáló-bizottság tizenöt évi működésének ideje alatt ilyen eset még sohasem fordult elő, mert ezelőtt a megvizsgált borminták rendszerint körülbelül 40-50 százaléka hamisított borknak bizonyult. A mostani kedvező eredmény bizonyára jórésben a folyó év elején életbe lépett új bortörvény hatásának tulajdonítható. A hatóságok éber ellenőrzésétől a helyzet további javulását remélhetjük.

Megkezdődött az aratás. A rozsot homokos talajokon e héten már aratják és amint a vidékekről jelentik a keresztek száma teljesen kielégítő. Mint-hogy az időjárás a szemképződésre a lehető legkedvezőbb volt, remélhető, hogy az eredmény minőségileg is előnyös lesz. Pestmegyének több járásából jelentik lapunknak, hogy a megkezdett aratás eredménye után itélve, kat. holdanként átlag 8-9 mm. rozsot várnak.

Magyar szociális agrárpolitika. Ezen a címen De Pottere Brunónak, a nyugatmagyarországi földművelők gazdasági egyesülete igazgatójának tollából több mint kétszáz oldalas könyv hagyta el a sajtót, melyet a szerző Darányi Ignác földművelésügyi miniszternek ajánlott s melynek előszavát Bernát István, a Magyar Gazdaszövetség igazgatója írta. A könyv voltaképpen nem más, mint rendszerbe foglalása a magyar agrár törekvéseknek. Az eddigi hasonló tartalmú könyvektől lényegesen különbözik abban, hogy a magyar agrárpolitika fejlődését s ennek alapján természetesen a magyar mezőgazdaság előrehaladását attól várja, hogy a társadalmi élet vezetőit mennyiben fogja eltölteni a szociális gondolat, az alsó néprétegek: a mezőgazdasági munkások, zsellérek és kisgazdák érdekében mennyi hasznos újítást honosítanak meg, részint a szervezkedésnek minden vonalon való keresztülvitelével, részint a szövetkezeti akcióknak az eddiginél is nagyobb mértékben való kiterjesztésével, részint a mezőgazdasági közigazgatás rég óhajtott reformjának megvalósításával. A szerző megjelöli könyvében azokat az anyagi eszközöket is, amelyek nélkülözhetlenek a reformok megvalósításához. Egész munkáján keresztül vonul az a gondolat, hogy a mezőgazdaság előbbrevitelén fáradozók törekvéseinek csak úgy lesz meg a kívánt sikere, ha a gyakorlatban már jórésben bevált földművelésügyi kormányzati és mezőgazdasági társadalmi programponthoz az eddiginél is nagyobb szociális tartalommal telítjük. Hirdeti, hogy a magyar gazdaközönségnek nem csupán a közép- és felső rétegek erősítésére kell törekednie, hanem első sorban a legalsó rétegek talpraállítására. A magyar mezőgazdaság csak úgy fogja megállni a jövő nagy küzdelmeiben helyét, ha ur és szolga, a földesur és kisgazda megérti egymást, felismerik a kölcsönös boldoguláshoz vezető közös utakat és eszközöket. Miután a szociális viszonyainak elhanyagolását különösen földbirtokosaink súlyos mulasztásai okozták, a könyv utolsó részében a középirtokos-osztály feladatait és hivatását rajzolja élénk színekben a vidéki közelet gyakorlati szociális munkássága terén. A könyv szerzője több, mint tíz éve él a gazdasági egyesületek légkörében és munkálkodik a mezőgazdasági közigazgatás mezején, munkájának tárgyát tehát kellőképpen ismerheti, az a körülmény pedig, hogy a könyv Darányi Ignác és Bernát István pártfogó kalauzálása mellett kerül ki a könyvpiacra, eléggé sejteti a mű belső értékét. A szép kiállítású kötet megszerezhető a Pátria-nyomdánál (Budapest, Köztelek), nemkülönben minden könyvkereskedő utján. Ára 4 korona.

A kézdivásárhelyi törvényszéki épület építése. Ismeretes, hogy a Kézdivásárhelyen emelendő törvénykezési épület és fogház terveire pályázatot hirdettek. Ez a pályázat lejárt, s a pályázat eredménye felett a bíráló bizottság most döntött. Az első, 2000 koronás díjat egyhangulag az 5. A. számú tervnek, szerzője Jablonszky Ferencz budapesti építész, a második, 1500 koronás díjat egyhangulag a 4. számú tervnek, szerzője Frecska János budapesti építész, a harmadik, 1000 koronás díjat pedig egyhangulag a 3. számú tervnek, szerzői Schannen Ernő és Arthur budapesti építészeknek ítélte oda.

Sorsolás. A Magyar Jelzálog-Hitelbank 4 1/2%-os korona értékű zálogleveleinek tervszerű évi kisorsolása június 1-én délelőtt 10 órakor fog a bank sorsolási termében megtartatni.

Felölös szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, június 24.

A készáru-piacon ma esendes volt az irányzat. Csekély kínálattal szemben a malmok kissé tartózkodók voltak, másrészt azonban az eladók sem nagyon igyekeztek az árújakon tudni, így tehát csak jelentéktelen forgalom fejlődött ki, melynek folyamán mindössze alig 4000 mm. buza kelt el, változatlan tegnapi áron. A legdrágább eladási ár 34.20 korona volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 32.60 korona 76 kilós erdélyi buzáért. Egyéb gabonaművek közül rozs és tengeri szilárd, zab változatlan. Forgalomba került 400 mm. rozs, 20-20.80 koronás áron és 300 mm. zab 20-20.10 koronás áron. A határidőpiacon a mai üzlet kedvtelenül és a tegnapi zárathalál némileg alacsonyabb jegyzésekkel indult meg ugyan, a forgalom folyamán azonban egyre élénkebb vételkedv kezdett mutatkozni, mire hamarosan szilárdult az irányzat és jelentékenyen emelkedtek az árfolyamok, amelyek zárathalál előtt realizálásokra újra visszaszorultak. A tegnapi zárathalál viszonyait végeredményképpen ma az októberi buza négy fillérrel, az októberi rozs nyolcz fillérrel, az októberi zab tíz fillérrel, az új tengeri hat fillérrel gyengült, az áprilisi buza és a júliusi tengeri változatlan maradt.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	Kilós	Ára 100 kg.	Kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	33.10-34.10
"	76	31.65-32.85	80	33.40-34.20
"	77	32.65-33.05	81	33.40-34.20
"	78	32.95-33. —	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	31.85-33.25
"	76	31.60-32.15	80	34. —-34.20
"	77	31.20-32.30	81	—
"	78	31.25-32.30	82	—
Pestvidéki	74	—	78	32.80-32.90
"	75	—	79	33.10-34.45
"	76	32.35-33.05	80	33.15-34.20
"	77	22.10-32. —	81	—
"	74	—	78	33.25-34.20
Bánsági	75	—	79	33.55-34.50
"	76	32.10-32.35	80	34.10-34.40
"	77	31.75-32.30	81	34.55-34.20
Bácskai	74	—	78	32.85-33.50
"	75	—	79	33.10-33.70
"	76	33.30-32.75	80	33.15-32.90
"	77	32.30-32.85	81	—
Rozs Irendü új	—	—	—	20.45-20.75
középmínőségű új	—	—	—	20.15-20.55
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	17.70-18.60
II. rendű	—	—	—	17.10-17. —
Köles	—	—	—	—
Zab I. rendű	—	—	—	19.30-20.10
II. rendű	—	—	—	19.75-20.05
Tengeri belföldi új	—	—	—	15.90-16.10
Korpa	—	—	—	12.80-13.10

A készáru-piacon éltek:

Buza: Tiszavidéki: 100 q 80 k 34.20 K, 100 q 77 k 33.70 K.
 Pestvidéki: 100 q 79 k 33.80 k, 200 q 79 k, 150 q 78 k 33.50 K.
 Felsőmagyarországi: 100 q 79 k 33.70 K.
 Erdélyi: 200 q 76.5 k 32.60 K, 200 q 76.5 k 32.60 K.
 Romániai: 2000 q 77 k 33.20 K, 500 q 76 k 32.70 K.
 Rozs: 300 q 70.80 K kpf. par., 100 q 20 K kpf. kocsi.
 Zab: 200 q 22.10 K kpf., 100 q 20 K kpf.
 Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A határidőpiacon köttetett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1909-re:
 Buza októberre 27.26-27.28-27.22-27.56-27.82
 Buza áprilisra 27.96-28.20-28.04- —- —- —-
 Rozs októberre 20.52-20.66-20.48- —- —- —-
 Tengeri júliusra 15.64-15.70- —- —- —- —-
 Újtengeri májusra 14.54-14.46- —- —- —- —-
 Zab októberre 16.12-16.06-16.16-16.04-16.08

1 óra 30 percetkor zárulnak:

Buza októberre 27.34-27.36
 Buza áprilisra 28.04-28.06
 Rozs októberre 20.46-20.48
 Tengeri júliusra 15.66-15.68
 Újtengeri májusra 14.48-14.52
 Zab októberre 16.06-16.10

Budapesti gabonaforgalom.

1909. június 22-től 1909. június 23-ig.

	Erkezett	Elszállított
	métermázsán	
Buza	7386	—
Rozs	310	—
Árpa	—	—
Zab	5113	4300
Tengeri Liszt	48822	22066
Liszt	—	10077
Korpa	—	2122

Értéktőzsde

Az értéktőzsde úgy látszik nem törődik a politikával. A belpolitikai válság elhúzódása ugyan még mindig nyomasztólag hat a spekulációra, amely emiatt tevékenységre sem érez hajlandóságot. A külföldi tőzsdékről ma reggelre beérkezett tudósításokat félig-meddig kielégítőnek tartották, ezért szilárdan s a tegnapi zárathalál magasabb jegyzésekkel nyílt meg ma az előtőzsde, a forgalom folyamán azonban nagyon esendes volt az irányzat, mi mellett az árfolyamok majdnem mindvégig ugyan a szintvonalon mozogtak. A déli tőzsdén is nyugodt volt a hangulat, csak elvétve fordultak elő üzletkötések változatlan jegyzések mellett. Csupán a Magyar hitel iránt mutatkozott valamivel jobb érdeklődés, amely érték helyi vételekre egy koronával javította az árfolyamát. A mai üzlet folyamán forgalomba került: Osztrák hitel 637.25-636.75-637 kor., Magyar hitel 750.50-751.50 kor., Államvasut 723.50-724.50-724.25 kor., Leszámitolóbank 477.50 kor., Jelzálog 439.50 kor., Rima 573.50-574-573.50 kor., Városi villamos vasut 268 kor., Közuti 568.50 kor., Magyar koronajáradék 93 kor., Salgó 571 kor., Salgó elővételi jog 4.35 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 637.25-636.75-637. Magyar hitel 750.50, Osztrák-magyar államvasut 723.50-724, Jelzálogbank 439.50, Rimamurányi 573.50-574, Magyar koronajáradék 93.- K.

A délitőzsdén előfordult kötések:

Osztrák Hitel 637, Magyar hitel 750.50-751.50, Osztrák-magyar államvasut 724.25, Leszámitolóbank 477.50, Jelzálogbank 439.50, Rimamurányi 573.50, Városi villamos vasut 268, Közuti vas-pálya 568.50, Déli vasut 111 K.

Díjbiztosítások osztrák hitelrészvényre: holnapra 3-4 korona, nyolcz napra 6-8 korona, július hónap végére 18-20 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor.

Osztrák hitelrészvény 636.75, Magyar hitelrészvény 750.75, Államvasut 724.25, Leszámitoló 477.75, Jelzálog 439.50, Rimamurányi 573.50, Városi vasut 268.25, Közuti vasut 568.50.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift

Telefon 102-39.

Gyógytényezők:

Finsen-féle lümlámpa fürdők szív- és véréredényelmesedés ellen.
 Elektromágneses gyógyítás
 Röntgen sugarakkal való kezelés.
 Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
 Kék fényvel való kezelés.
 Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
 Villamos fényfürdők.
 Villamos massage (Vibratio).
 Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
 Villamos vízfürdők.
 Szénsavas fürdők.

Főbb javallatok:

Általános idegesség (neurasthénia, hystéria).
 Ideggyengeségi állapotok.
 Álmatlanság, Fejfájás.
 Hűderek (Paralýsis).
 Idegfájdalmak, idegszabák (Neuralgiák, ischiás).
 Gerincvelőtorvadás (Tabes).
 Szívbetegségek.
 Véréredényelmesedés, Köszvény és csusz, reuma, izületi és csonthajók.
 Szókrakadás, Daganatok.
 Anyagcserehajók (Elhízó cukorbetegség, verszegénység).
 Borbajok, Bőrviszketeg.
 Lupus.
 Májhállás, kopaszság.
 Szörtelenítés (móknél és arezon).
 Aranyeresz csomók.

— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
 Kezelés egész napon át. Kivánatra prospektus.

BÉCSI GABONATÖZSDE:

Bécs, június 24. (Saját tudósítónktól.) Az észak-amerikai piacok némi gyöngülést jelentettek, a nyugateurópai tőzsdék ellenben még valamivel szilárdabb irányzatot követtek s így az itteni tőzsdén hiányzott a direktíva. A forgalom csak szűk keretek közt mozgott és az árak nyugodt irányzat mellett változatlanok maradtak.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, június 24. Az előtőzsdén a hangulat barátságosabb, noha általános volt az üzletlenség. Az árfolyamok alig változtak. Korlátok közt galicziai petroleum-értékek és Skodnieza-részvények javultak. A déli tőzsde megnyitásakor a forgalom nyugodt, az árfolyamok lényegesen nem változtak. Később is tovább tartott az üzletlenség, de az irányzat általában szilárd, mivel Berlin is valamivel szilárdabb magatartást jelentett.

11 órákor zárultak:

Osztrák hitel 636.50, Laenderbank 451.50, Államvasút 724.50, Déli vasút 109, Alpesi 644.50, Rimamurányi 572.50, Galicziai Kárpát 669.50, Skodnieza 512, Török sorsjegyek 185.— K.

1 órákor jegyezték:

Osztrák hitel 636.50, Magyar hitel 750, Angló 798.50, Magyar hitel 750, Angló 798.50, Bankegyesület 526.25, Laenderbank 451.75, Union 551, Államvasút 724.50, Déli vasút 109.50, Alpesi 644.25, Rimamurányi 573.50, Orosz járadék 99.50, Török sorsjegy 185.

Bécs, június 24. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos aranyjárdék 113.65, Tiszai és szeg. köles. sorsjegy 143.—, Magyar hitelbank részvény 750.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 477.—, Rimamurányi 572.75, Magyar ezkoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 390.—, Magyar koronajárdék 92.90, 4 százalékos magyar földterhem. kötv. 93.80, Magyar nyer.-k. sorsjegy 198.50, Kassa-Oderbergi Vasutársaság 362.50, Magyar Jelzálogbank —, Magyar keres. bank 34.20. — Az irányzat tartott.

Bécs, június 24. (Osztrák értékek zárlata.) 4.2 százalékos papírjárdék 96.—, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 117.45, 1860-as sorsjegy 160.—, Osztrák hitelsorsjegy 498.—, Angol-osztrák bankrészvény 298.50, Bécsi Bankverein 526.25, Osztrák-magyar bank 1774, Déli vasút 108.75, Duna-gőzhajózási társ. 932.—, Dohány részv. 384.—, Cs. k. arany (vert) 11.35, Német bankv. 117.50, Osztr. Lloyd 467.—, 4.2 sz. ezüst jár. 98.—, 98.80, Osztr. koronajárdék 96.—, 1864-es sorsj. 291.50, Osztrák hitelintézeti részvény 636.80, Union-Bank 549.60, Osztrák Landerbank 451.40, Osztrák-magyar

államvasút 724.10, Elbenvölgyi vasút 461.50, Alpesi részvény 643.50, 20 frankos 19.05, Londoni váltóár 240.12, Lipótkohó —, Törökországi 185.—. — Az irányzat bágyadt.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, június 24. A tegnapi szilárdabb irányzat ma is tartott, miután a magasabb new-yorki jegyzések, továbbá az Iron Age kedvező jelentése és a rudvasárk emelkedése kedvezően hatottak az általános irányzatra. A gyarmatokból is ürvendtes hírek érkeztek úgy, hogy a Zollmanskop társaság részvényei állítólag nagyobb gyémántterületek felfedezésére jelentékenyen emelkedtek. Bank, bányá és villamossági részvények magasabban indultak, bár az emelkedés mindenütt alulmaradt az 1%-on. Vasutak, különösen amerikai vasutak és járadékok tovább emelkedtek. Az üzlet azonban a legszűkebb határok között mozgott, miután a spekuláció, tekintettel a bécsi politikai helyzetre, igen tartózkodó volt. Ez később részben elszigetelt esikkenésekre vezetett és a tőzsde gyöngyölnen zárult. A közép- és ipari értékek egyenletlenek voltak. Napi pénz 3% és alább, ultimópérez 4 1/2%—4 3/4%, magánleszámítolási kamatláb 2 1/2%.

Zárlatok jegyezték: 4.2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 103.10, osztrák hitelrészvény —, Déli vasút 21.50, orosz-bankjegyek 215.65, 4 százalékos új orosz kölcsön —, Disconto Commandit 165.20, Dinamittruszt 190.10, Harpeni 189.80, Unifikált török járadék 93.32, 4.2 százalékos ezüstjárdék 95.80, 4 százalékos magyar aranyjárdék 95.50, Magyar koronajárdék 92.90, Osztrák-magyar államvasút 155.10, Bécsi váltóár 85.—, Olasz járadék —, Alt. villamossági Edison 221.30, Gelsonkircheni 178.—, Lararakóh 182.90. Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat) június 24. 4.2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 100.05 Osztrák hitelintézeti részvény 200.—, Osztrák-magyar államvasút 155.30, Északnyugati vasút —, Bustieli radi vasút —, Londoni váltóár 240.42, Bécsi Bank verein 133.—, Villamos részvény —, 3 százalékos magy. aranykölcsön 79.—, 4.2 százalékos ezüstjárdék 99.10, Osztrák koronajárdék 96.—, Magyar koronajárdék 92.95, Osztrák-magyar bank 127.80, Déli vasút részvény 21.50, Elbenvölgyi vasút —, Bécsi váltóár 85.—, Párisi váltóár 810.83, Union bankrészvény —, Alpesi bányarészvény —, Az irányzat nyugodt.

Hamburg, (Zárlat) június 23. 4.2 százalékos ezüst járadék 98.52, 1860. sorsjegy 161.—, Déli vasút 21.25, 4 százalékos aranyjárdék 99.90, Osztrák hitelrészvény 200.—, Osztrák-magyar államvasút 154.75, Olasz járadék 104.60, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 95.20, Gyenge.

London, június 24. Angol consol 84.9/16.

Páris, (Zárlat) június 24. 3 sz. Francia járadék 97.12, Osztr. aranyjárdék 100.25, Magyar aranyjárdék 92.25, 3 százalékos Olasz járadék 105.65, Déli vasút elsőbbségi kötv. 292.—, 5 százalékos marokkói járadék 526.—, 4 százalékos spanyol járadék 98.50, 4 százalékos unifikált török jár. 92.90, Török sorsjegy

175.— Török-dohányrészvény 402.—, Osztrák földhitelintézet 11.68, Osztr. Landerbank 482.—, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris —, Banque Ottomane 471.—, Osztr. magyar államvasút 786.— Déli vasút —, Hutmanna gépgyár 533.—, Urikányi község 162.—, Váltó Amsterdamba (rövid) 238.50, Váltó német piacokra (rövid) 123.25, Váltó Bécsre (rövid) 104.87, Váltó Belgiumra (rövid) 63, Olasz aranyváltó (rövid) 5/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/16, Csek Londonra 2 1/2, Magán kamatláb 1/2, Szilárd.

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK

Budapesti vágómarhavásár.

Június 24. Felhajtott: Magyar bika 224 drb, 86kr 2131 drb, tehén 1066 drb, bivaly 128 drb. Növendékmarha 84 drb. Pótfelhajtásra bejelentve 124 drb, összesen 3633 drb. Árjegyzések: (mértékmázsáknint, elősúlyban, levonás nélkül.) Magyar bízott ökrök, legjobb minőség 68—76 koronáig, kivételesen 80 korona, közép 56—66 koronáig, silányabb 50—54 koronáig. Magyar parasztkarha jobb minőségű 58—66 koronáig, silányabb 46—56 koronáig. Tarka bízott ökrök legjobb minőségű 78—87 koronáig, kivételesen 92 korona, közép 66—76 koronáig, silányabb 50—62 koronáig. Bika jobbminőségű 64—74 koronáig, silányabb 54—62 koronáig. Bivaly 32—44 koronáig. Magyar tehén 46—64 koronáig. Tarka tehén 56—74 koronáig. Kiszontozni való marha 36—44 koronáig. Növendékmarha 46—56 koronáig. A felhajtás 600 darabbal kisebb volt a múltétnél, de mivel a helyi szükséglet is nagyon hanyatlott, az irányzat és árak változatlanok maradtak.

Budapesti szurómarhavásár.

Június 24. Felhajtott 1081 drb élő borjú. Árjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 76—87 fillérig, kivételesen 88 fillér, középmínőségű élő borjúkért 64—74 fillérig, silány és rugott borjúkért 48—60 fillérig, kilogrammonként (levonás nélkül.) Az üzlet életlenn volt, gyengébb minőségek árai 2—3 fillérrel kilogrammonként csökkentek.

Sertéskönyomvásári jelentés.

(A székesfehérvári állatvásár és közvagyonigazgatóság.) Június 24-én. Előző napi eladatlan maradvány 750 drb sertés, 18 drb süldő. Pótfelhajtás 56 drb sertés. Mai felhajtás 733 drb sertés, 65 drb süldő, 1 drb malacz, összesen 1548 drb sertés, 83 drb süldő, 1 drb malacz. Eladott 1184 drb sertés, 45 drb süldő. Mai maradvány 364 drb sertés, 38 drb süldő, 1 drb malacz. Kérvetkező árak jegyeztettek: Zsírmentes: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felül elősúlyban 104—110 fillér, II-örendű 280—350 kilogramm 108—108 fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül elősúlylevonással 134—147 fillérig, fiatal közép 220—300 klg-ig elősúlylevonással 132—148 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogrammig levonással 126—150, Huszterés, belföldi süldő 112—123 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, elősúlyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Heti lóvásár.

Budapest, június 24. (Hivatalos tudósítás.) A Tattersall-telepen ma megtartott heti lóvásárra felhajtottak 337 darab első, 515 drb másodikstálya, 632

Table with multiple columns: BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE, Mai záró árfolyam, Pénz, Ár, Záloglevelek, Elsőbbeségek, Bankok, Takarékpénztárak, B'etosító társaságok, Gőzmalmok, Iparvállalatok, Iparvállalatok, Kötelkedési vállalatok, Sorsjegyek, Pénzjegyek, Pénzjegyek és váltók. Contains detailed financial data for various companies and markets.

SZÍNHÁZAK.

Péntek, 1909. június 26-án.

VIGSZÍNHÁZ.

Az édes teher.
Enkes vigjáték 3 felvonásban. Irta: Hellai Jenő.
Személyek:
Kékes Tamás Góth
Lenke Góthné
Háthársyné Haraszthy H.
Hathársy Miska Vendrei
Pakrácz Tóni Szerényi
Kartács Sándor Tibanyi
Babér Böske Kornai Bertla
Szerencs Gyuszt Sakkadi
Pekh Olivér Harsányi
Mari, szobalány Molnár A.
Piacser Bárdi
Groom Eötvös J.

Kezdeté 1/8 órákor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Jánoska.
Fantasztikus és dalos vigjáték 3 felvonásban. Irta: Martos Ferencz. Zenejét szerzte: Jakobi Viktor.
Személyek:
A nagymama Orley Fl.
Margit lányai Harasny I.
Böske Horváth G.
László, Margit férje Szirmai
Jancsika Fényes A.
Kázmér Németh
Hozsika Jakos V.
Magda Ötvös G.
Kozmács báró Pápir S.
A tanár Fenyevesy
Kovács Dóme Raskó

Kezdeté 8 órákor.

APOLLO-PROJEKTÓGRÁF

Népszínház-utca 1-3. szám. Telefon 68-39.
Mezőgazdasági állat- és gépkiallítás megnyitása O Fenege József főherceg jelenlétében. (Saját felvételeink.) — Motor-czipók. — Korzika látkepe. —
A Prinz Heinrich Fahrt 1909 (Saját felvételeink.) — Egy különös álom. — A papucshős. — Egy kallemetlen kaland. —
Korvin főhadnagy motorcsónak próbája. (Saját felvételeink.) — Az előadások hétköznapon 7 órákor, ünnep- és vasárnapokon délután 5 órákor kezdődnek.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A szabin nők elrablása.
Vigjáték 4 felvonásban. Irta: Schöntuan. Fordította: Rákosi Viktor.
Személyek:
Dr. Zomolot Ráthay
Borbála a felesége Bera P.
Paula, a leánya Tóth I.
Marosán Bogdán Kórmendy
Pista, a fia Z. Molnár
Dr. Kouter Csontos
Marianne a felesége Mészáros
Berjádi Fridolin Boross
Róza, szakácsnő Forrai R.
Sipka Vendel Csóber
Kati cseléd Béres M.

Kezdeté 8 órákor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(BUDAI SZINKÖR)
Szentgyörgyi Lenke vendégfellépése és Ocskay Kornél első színházi fellépésvélt.
Először:
A kedélyes paraszt.
Operette 3 felvonásban. Szövegírója: Leon Viktor. Zenejét szerte: Fall Leo.
Kezdeté 1/8 órákor.
Fővárosi Városligeti Színház

Az erdészleány.

Operette 3 felvonásban. Szövegírója: Buchbinder Bernát. Zenejét szerzte: Jarno György.
Személyek:
II. József császár Thury
Leoben Godofréd Andorffy
Erdész Jutka Kúry Klára
Földessy Ferencz Csapó
Jozefina M.zei I.
Othegraven Láng E.
Minka özvegyléány Lendvay M.
Walperl, szobó Szalay
Reutera báró Kellér
Kolonitzky gróf Pintér
Sternfeld gróf Szerdahelyi
Lange János Bihari
Kleinan báróné Farkas I.
Franck grófné Márkus L.
Stegern báróné Hattai A.
Filipgen comtesse Barcsenyi M.
Werben grófné Kovács L.

Kezdeté 1/8 órákor.

Halló! Ki beszél? Uj Idők kávéház Váci-körút 45. szám.

Igaz, hogy ott a Váci Kiss Lajos — tizenegytagú zenekara hangversenyez?
Igaz, hogy ott van a legfényesebb és legkényelmesebb helyiség?
Igaz, hogy az igazságügyi, törvényszéki palota és minisztériumok közvetlen közelében van?
Igaz, hogy aránytalanul szerzik be?
Igaz, hogy birák, ügyvéd, tisztviselők és más előkelő családok találkozó helye ott van?
Igaz, hogy ott az ország összes vidéki lapjain kívül, mindenféle sportlapok is kaphatók és hogy a lövészverseny eredményei — külön — táviratilag lesznek közölve?
Igaz, hogy a kávéház-tulajdonos pontos, lelkiismeretes és legkényelmesebb kiszolgálással érdemessé akarja magát tenni a népszerűség bizalmára?
Mondja csak kérem, hat a barátom ott van?
Küldje a telefonon.

ROPS FŐZŐ A GYŐZŐ!

Butorok, szönyegek legolesobban reszletfizetesre is kaphatók
BALASSA és RÓNA butoráruház
Budapest, VI., Eötvös-utca 17/4. sz. (Andrássy-ut sarok.)
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Az Én Ujságom.
Képes gyermek hetilap, szerkeszti: Pósa Lajos. Mese, vers, elbeszélés, kép és mulattató apróság kedves tarkaságban követi egymást, egy-egy szám egész tárháza a szebbnél szebb olvasmányoknak. Minden előfizető ingyen kapja AZ ÉN UJSÁGOM naptárát. Előfizetési ára negyedévre 2 kor. 50 fill. Az új negyed július 1-én indul meg. Kiadói hivatal Budapest, VI., Andrássy-ut 10. szám.

Pontos és legjobb **ÓRÁK** 5 évi jótállás mellett.
arany és ezüst ókszerék, evőeszközök, nasszajándéknak való iparművészeti ajándékok részletfizetésre is. Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok. — Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.
POLGÁR KÁLMÁN műbőrűs
Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.

Császárfürdő BUDAPESTEN. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízi gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, medence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használhatók az összes reumatikus és idegbántalmaknál. Uszodák, hőlég-, szénsavas és villamosvíz-fürdők. Ivó- és belélegzési kúra. Prospektust ingyen és bérmentve küld. **Az igazgatóság.**

EDISON Mozgófénykép Vállalat VI., Nagymező-utca 21.
Első előadás hétköznap d. u. 5 órákor. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 3 órákor. Utolsó előadás kezdete 11 órákor.
Szenzációs újdonság!
Műsoron kívül: páratlan hatása énekes és zenés mozgófénykép a világ legelsőrangú művészei közreműködésével.
Minden órában változó műsor.
Helyűrak: Páholy I. K. I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill., Gyermekeknek félár.
Mozgófénykép-vállalat tulajdonosok figyelmébe
Megjelent 100.000 méter újdonságot tartalmazó legújabb kép- (film) árjegyzékünk. Kívánatra ingyen és bérmentve. Telefon 64-20.

Kohler Konrad, mérnök, Zürichben.
a **38286** számú „Ujtás sugárlapátos kompresszorokon” című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyakorlathatavele csejából belföldi gyárosokkal összeköttetést keres; szabadalmát esetleg el is adja, vagy gyártási engedélyt ad. Bővebb felvilágosítással szivesen szolgálunk.
Harsányi Jenő és dr. Messinger Károly hites szabadalmi ügyvivők, Budapest, V., Váci-körút 78.

Butor készpénzért és részlete
3 szoba teljes berendezése 360 frtért, mely áll: 1 háló-, ebédlő- és szalonból. 100 szoba állandóan készen raktáron a legegyszerűbb kivitelűtől a legfinomabbig. — Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér bélyegben.
Nagy Imre lakberendezési vállalata
Budapest, Váci-körút 9. (Szerencsen-utca sarok).

ÖNBÉRELE egy ócska zongorát vagy pianót és **KIDOB** havonta 12 vagy 16 korona kölcsöndíjjal, végte pénzt kiadta, zongorája nincsen.
HA FIZET havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmányú, legmodernebb ércpancélytökés keresztúros új zongorát vagy pianót, nem ir alá váltót, nem állít kezest, nem lekötelezette bankszövetkezetnek és idővel mégis tulajdonu lesz a zongora. — Ilyen ideális szolid, liberális módon kapható kizárólagosan csak
„MUSICA” részvény-társaság (Igazgató: Sternberg Dezső.)
zongora eladási és kölcsönzési telepen. Eufon kölcsönkeltő legteljesebb grammofon- és művészlemezek felárúsítása.
Budapest, VI., Teréz-körút 1/a. (Király-utca sarok, az Országos Zeneakadémia közelében) Telefon 4-31.
Zongorák becszerelése, javítása, hangolása legkülönbbségesen. Fenti rendszer kedvezményében egyelőre csak a fővárosban lakók részesülnek.

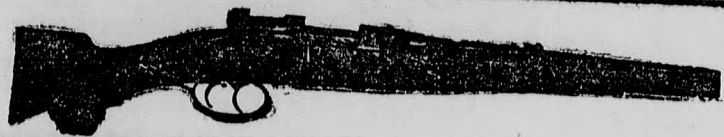
AMERIKAI PARK „Igazgató” Friedmann A.
Telefon 4-49. sz. Telefon 4-49. sz.
Nyitva délután 3 órától reggel 4 óráig.
A Nagy Varietében a szenzációs juniusi műsor. Dr. Angelo élő márványszobor csoportozata. **HALL & EARLE** amerikai excentrikusok.
Bor de Very még rövid ideig és még 18 elsőrangú attrakció. A m. kir. honvédszeker monstre vonós hangversenye Bachó karmester személyes vezetésével.
A **Tabarin Moulin Rougeban** 20 elsőrendű táncmuzikáns!
Az előadások kedvezőtlen időben is megtartódnak. A területre szóló belépőjegy ára 60 fill., 9 óra után 1 kor. Kedvezményes jegyek az összes dohányozósdékban kaphatók. A **Tabarin Moulin Rougeba** és a Nagy Varietébe váltott jegyek a területre is érvényesek.

Utra!
A legújabb angol bőrszabású „Skech”-kabátot vegyünk 38-60 koronáig.
KOCH Testvérek
Budapest, IV., Károly-körút 26. sz. 3437

A már 34 év óta a kerékpárvilágot uraló eredeti angol **Helical Premier és The Chamion** kerékpárokat dupla harang-csapágyval és szabadontúttal, 3 évi jótállással, minden árfelemlés nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havai 12 és 15 koronás részletre adjuk és **kerékpár-alkatrészeket** egész világon létező összes kerékpárhoz külső és belső gummitak, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konuszkat és csaszéket óriási forgalmunk következtében milyen leszállított nagyban 30% áreszállítással szállítunk vidék-eredeti gyári áron.
LÁNG JAKAB és FIA kerékpár és alkatrész nagykereskedők Budapest, VIII., József-körút 41. szám. Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-körút 6. sz. Nagy árjegyzékünk 1000 képpel kerékpár és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

Heti műsor:

1909. június hó	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Fővárosi Nyári Színház (Budai Szinkör)	Fővárosi Városligeti Színház
26 Szombat	Vigyázz a nőre!	Forradalmi nász	Jánoska	A kedélyes paraszt	Erdészleány
27 Vasárnap (d. u. este)	Vizsgacéladás Az édes teher	A saslik	Jánoska A vargáros	A koldusdiák A kedélyes paraszt	Erdészleány



Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt és elismert egy és kétsövű vadászfegyvereket, flóberteket, karabélyokat, oéllövő fegyvereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

árfelemelés nélkül szállít

Aufrecht és Goldschmied

fegyveráruháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagyon sok vizet fizetnek!

Megszűnik minden háziurnak ez a panasz, ha a vízfogyasztást házában

vizmérő

ntán fizeti és vízfogyasztását szakértői ellenőrnk által hetenként leolvastatja. Az ellenőrzés díja 15 koronától feljebb. A heti ellenőrzés nyomban felfedi a hálózat vagy a felszerelési hibát és elejét veszi minden túlfogyasztásnak.

Budapesti Vizmérő Betéti Társaság Kunz F.

vizmérők szakgyára. Saját gyártelep.

Vízfogyasztás ellenőrzési osztály: I., Bors-utca 14. szám.

Telefon: 11-06.

AZ ATHENAEUM IROD. ÉS NYOMDAI R.-T. KIADÁSÁBAN MOST JELENT MEG

A szemérem elleni bűncselekmények

TANULMÁNY AZ ANYAGI BÜNTETŐJOG KÖRÉBŐL

Írta: dr. HALÁSZ ZOLTÁN budapesti ügyvéd.

Halász Zoltán dr., a kiváló kriminálista, ebben a munkájában a bűncselekmények jogi szabályozásának történeti fejlődése és összehasonlító jogtudományi fejtegetése után Büntető törvénykönyvünk vonatkozó fejezetének módosítása tekintetében kiváló gyakorlati érzéssel és nagy elméleti tudással megkonstruált reformjavaslatokat tesz. Rendkívül érdekes és felette hasznos uttörő munka ez nemcsak a szakemberek, hanem a laikusok számára is, akik a nemi élet körébe tartozó cselekmények jogi elbírálása felől kimerítő tájékoztatást ohajtának nyerni.

A KÖZEL 450 OLDALRA TERJEDŐ KÖTET ÁRA 10 KOR.

Megrendelhető ugy a kiadóhivatalban (VII., Rákóczi-ut 54. sz.), mint minden hazai könyvkereskedésben.

Neu Samu és Fia

szállítóeszköz és gépgyár, kir. országos fegyintézet

VÁCZ.

Gyárt: mindennemű fa- és vastalcskát, kő- és kézkocsit, szerszámokat, emelőgépeket, kettős áttétellel, fűzifűrészszelepeket kerti és locomobilfűrészeket stb. stb.

Budapesti raktár és iroda:

VI., Gyár-utca 23.

Telefon: 161-27.

Kérjen árajánlatot!

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesefolyást, hólyagbajt, sebeket, bujakórt (syphilit), bőrbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is, önfertőzést és annak utóbajait, ideg- és hátergőzést, valamint minden női bajokat.

Rendel d. e. 9 órától d. n. 4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körút 2. szám.

Levelekre válaszol, gyógyszerrekről gondoskodik. — Levél útján is biztos gyógyítást.

Heveny vagy idült

bujakór - bántalmak

egy görvéllykór, hörbajok, rheuma, (szag, fekélyek stb.) a romlott vértől származó egyéb bajoknál, mint mángyáganat, rheumatizmus, a szá, gége gonyodás, daganatok, onostosis, tehetetlenség és mindenféle szerzett vagy örökolt bujakóros bántalmak esetében, a legmegrozzottabb s minden gyógykezeléssel dazoló betegségből biztos és gyors gyógyulást nyújtanak.

Dr. Oliver vértisztító piskótái

melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémián által engedélyezve és a párisi kórházakban egyetm vannak engedélyezve.

Igen kellemes gyógyszer, melyet 20 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szert és már számos kinttűntetésben részesült. Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.50 kor., egy nagy doboznak 52 darab tartalommal 11.- kor. Minta és prospektus rendelkezésre áll.

Raktár: Török József gyógyszerüzára Budapest, Király-utca 12. és Andrásy-ut 22. szám.

Miért használ mindenki GLORIALIS gyöngyvirág-illatszert alkohol nélkül?

Mert
Mert
Mert

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

a legtekéletesebb gyöngyvirág-illatszer, mely a tudomány mai állása szerint elképzelhető. Aki egyszer használta, soha más nem fog használni.

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

a legkoncentráltabb illatszer, a melyet elő lehet állítani. Használatban a legkiválóbb, miután egy csopp is elegendő az illatosításhoz.

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

eltérőleg a többi parfümöktől, alkohol nélkül van kivonva a virágból és ennélfogva a levegőbe nem illanik el, hanem hosszú időn át megtartja a kellemes és hű gyöngyvirágillatot.



Glorialis virágkivonat

alkohol nélkül kapható még: ibolya, rózs, ideál, Boquet de Chypre és Boquet Jeanette illatokban.

Egy eredeti füveg ára (mely hónapokra is elegendő) 3 korona 50 fillér.

Kapható minden drogeriában, illatszer- és gyógytárban.

Ahol nem kapható, oda postán küldi 3.50 K utánvétellel, vagy az összeg-előzetes beküldése ellenében.

Klein és Fia

10h. údv. szállítók, pipercsappan- és illatszergyár

BUDAPEST, VII/6.

Hirdetések

felvételnek a kiadóban, VI., Eötvös-utca 32. sz.

FÜRDŐ-RUHÁK,

női, férfi, leány- és fiu uszóöltönyök, fürdőköpenyek, sapkák és cipők ::

legolcsóbban szerezhetők be KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA

cs. és kir. udvari szállítóknál

Budapest, Deák Ferenc-utca és Bécsi-utca sarok.

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges pont betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges pont betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények
aszáltak és újak, rendkívül olcsó áron kapható budapesti pénzszekrény-aktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6-C. 28

Várjon
vasárnap reggel 9 óra-
kor a megbeszél helyen.
Salamon. 5778

Spanyol
űvegmeget, ananász kaj-
szin barackot, óriás eg-
rest, zamatos kórtét posta-
kosaranként 2 1/4 koronájá-
val szállít, ismételődnak
külön arajánlatot küld.
Gyümölcskivitel Csongrád-
ról. 27537

Vajbábót,
zöldpaprikát, karalábét,
tököt, ugorkát, czukor-
borsót, ubjurgonyát, posta-
kosaranként 240 fillérjé-
vel szállítja: Gyümölcs-
kivitel, Csongrádrol.

Fajborokai,
kőcsönhordókban, felelős-
séggel, 32 koronájával
hektóliterenként szállítja:
Gyümölcskivitel, Cson-
grádról. 27537

Cseresznyét,
meggyet, nagyszemű, édes
ropogósat, befőzésre, vagy
csemegézésre 5 kilónként
2 1/2 kor.-ért szállít Müller J.
szőlőtelep tulajdonos. Kis-
kunhalason. 27454

Elegáns
ebédő eladó. Megtekint-
hető 8-9 reggel Dohány-
utca 86. I/10.

Grammofón!
200 koronás, hatalmas 16
forintért eladó. Duplateme-
zek! Nyár-utca 5. ajtó 5.

Pénzt azonnal
butorra, zongorára, ko-
csikra, varrógépekre, ke-
rékpárra, kereskedelmi
cikkre, melyeket ubo-
lagos díjjal fizetéssel legjütá-
nyosabban bizományba be-
raktározunk. Tauber Ar-
min és Társa, VII., Ba-
ross-tér 18. Telefon 97-
66. Üzletünk máshol nincs

Ingyenes
gépírás-tanítás.
Kedvezményes magyar, né-
met gyorsírás-oktatás. A
„Stenografia” Országos Ba-
helsberger magyar, német
gyorsíró- és gépíriskolá-
ban okleveles gyorsíró- és
kereskedelmi iskolai ta-
nárak vezetésével hatvan-
két új gyorsírás, gépírési
és sokszorosító tanfolya-
m nyílnak. Kereskedelmi
tanfolyamok: egyszerű és
kettős könyvviteli kereske-
delmi számtan, levelezés,
fogalmazás, helyesírás és
szépiás. Díjtalan és biz-
tos állásbiztosítás. Tan-
órák reggel 8 és este 9
óra között. A gyorsírás
sürgős esetben egy hónap
alatt is megtanulható. Kü-
lön órák. Sokszorosító és
másoló irada. Irásmunkák
teljes és sokszorosítása
a legkedvezményesebb fel-
tétel mellett. Beiratásnak
naponta vannak az intézet
helyiségeiben kizárólag:
Bakóczy-ut 20. I. em. Az
intézet ismert elnevezéseit
újabbban megtevesztő mó-
don utánozzák. Tájékozta-
tót szívesen küld az igaz-
galóság.

Pénzszekrények
és amerikai irodabuto-
rok, használtak és újak
rendkívül olcsó áron
szállít Hirsch és Társa
Budapest, V. kerület,
Alkotmány-utca 19. sz.

Légszosz és villamos
csillárok
legelőnyösebben szerezh-
tők be Kulcsár Sándor
bronzáru- és csillárgyára-
ban, Budapest, VI. ker.,
Dessowfy-u. 9-11.

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak
és újak, bármily méret-
ben és alakban, igen ol-
csón kaphatók.

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐ-UT 123.
Telefon 62-80.

Parlamentari
gyorsírók által vezetett
magyar-német gyorsíró-
iskola. Gépírás és magyar-
német levelezés-oktatás.
Kereskedelmi akadémia
tanárok által oktatott szak-
tantáryak. Az Országos
Magyar Gyorsíró-Egyesület
hivatalos tanfolyama. Ala-
pítói: Markovits Iván
1868-ban. Biztos állás-
biztosítás. Tájékoztatót küld
a Gabelberger szakiskola.
(Csak Liszt Ferenc-tér 10.,
előbb Gyár-utca 4.) Címre
vagyunk! Az egyesület
ezen kizárólagos szakis-
kolája írógépcegekkel s
más hirdetésünket utá-
zóbb tanfolyamoktól füg-
getlen. Ingyen tanítást nem
hirdetünk. Telefon 64-68.
Beiratások egész napon át.

RÉTI JAKAB IMRE
műasztalosnál
kaphatók a legjobb
BUTOROK
legjütányosabban.
Finom sima angol butorok
szép választékban. Minta-
raktár s megrendelési hely
Kazinczy-utca 2., I. em
Mindig nyitva esti 8 óráig

Ingóságokat
értékesítő és beraktá-
rozó vállalat Rákóczi-
ut 19. bejárat a Szent-
királyi utcából. Kész-
penzeiologgel beraktá-
roz bármilyen ingó-
ságokat, berendezése-
ket mintaszéri raktá-
raiba csekély díjazásért
értékesítés céljából
vagy anélkül. Telefon
110-08. 3984

Modern
urassági butorok
alkalmi vétele
és eladása
háló, ebédő, szalon, uri
szoba és irodai teljes be-
rendezések. — Dus raktár
szőnyegek, függönyök, te-
ritők, csillárok, vas- és
rézbutorokban.
GROSZ SANDOR és Társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér
8. szám, ez előtt Gyár-utca.
Telefon 14-09.

Jogi,
politikai szigorlatokra,
alap- és államvizsgákra
továbbá ügyvédi vis-
gákra, ugyszintén ál-
lamszámvetelési állam-
vizsgára teljes sikerrel
gyorsan, olcsón elő-
készít: Dr. Kállay Zoltán
jogi szeminariuma. Bu-
pest, IV., Magyar-utca
3., III. em. 6. (ez előtt
VI., Rézsa-u. 44.) Ne
tévessze össze más
hirdetéssel. 661

Eladó
cseserápszíndes ház, félhelyföld-
del Csákvár, Fehérmégye, 5000
lakos város, ház a piacon
all 7 szoba, 1 előszoba, konyha,
dieskamra, köcsiszin, istálló pin-
cse, az udvarban 18 nemes gyümö-
lősfá, nagykert, gyümölcsfás
és ontató kútja, a félhely föld
19 hold szántó, primatermő, 2
holdnyi fiatal termő szőlő, a
jobb hozzatartozó rétekből all.
Ára 18.500 forint, 6000 forinttal
átvehető. Tulajdonos: özvegy
Schmidt, Budapest, Sziv-utca
83., I. 10. 1019

Jó és olcsó
nyaraló és üdülőhely:
Lőcse szab kir. városa.
Szepesvármegye székhelye;
573 meter magasan a ten-
ger szine fölött, a város-
ban és a város körül szép
sétányok, 1-2 kilométer-
nyire fenyőerdőkkel kör-
nyezve, teljesen portalan,
őzönos levegővel; kituno
jó forrásvíz-vezetékekkel,
villamos világítással, ki-
kövezett és csatornás
utakkal és kertekkel;
jó és olcsó ételmezés-
sel, könnyű közlekedéssel,
kellemes szórakoztató és
kiránduló szomszédhelyek-
kel. Az odautazás és ott
elzárólagos körülményei-
ről tizetes felvilágosítá-
sokkal szivesen szolgál a
város rendorkapitánya.

Pénz-szekrények
újak és használtak, va-
lamint kazetták és má-
soló prések legolesób-
ban csakis Spitzer M. és
Testvéreinek. Budapest,
VII., Dob-utca 16. sz.
(Király-u. 13.) Gozsdu-
udvar kaphatók.

A legelőnyösebb részlítottetésre
zongorát,
pianinót,
czimbalmot,
hegedűt
készpénzbent áron a leg-
újabb rendszerű
bankhitel
njan kizárólag csakis
REMÉNYI
nagy magyar hangszertelepén
Prospektus és árjegyzék
ingyen. 649
Budapest, Király-u. 58.

Zálogszedulákat
veszek. Elzálogosított
brilliansokat, gyöngyö-
ket, aranyat, ezüstöt és
ékszereket 100.000
kor. költségmentesen
kiváltak és teljes ér-
tékét kifizetem. 736
SCHILLER IZIDOR
ékszerekkereskedő
Budapest,
Sip-utca 8. szám.

Meghülésből
számazó hurutos bajoknál
használgjon Réthy-féle cu-
korkát Ara gyógyszerár-
rakban 60 fillér. 20796

Zálogszedulákat
veszek. Elzálogosított
brilliansokat, gyöngyö-
ket, aranyat, ezüstöt és
ékszereket 100.000 ko-
ronaig költségmente-
sen kiváltak és teljes
értékét kifizetem.
Singer Jakab
ékszerekkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám.
Izabella-utca sarkán.
27533

Hol a hernyók
a gyümölcsben nagy káro-
kat okoznak. Kecskeméti
Farkas-féle hernyóirtó
szerrrel kell permetezni,
melytől biztosan elpusz-
tulnak. Ara 80 liter víz-
hez 60 fillér. Kapható
Kecskemélen. Farkas Ig-
nác gyógyszerárában. 27239

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferencziek tere 3
félemelet. Vétel és eladás
használt és új
palgári, urassági lakberen-
dezéseknek mahagoni és
palisander butorok, uri
szobák, angol borganitúrák
és szalonbutorok, keleti
— szőnyegek, csillárok. —
Telefon 82-13.

**KWIZDA-
FELE
: FLUID :**

Kigyó-védjegy.



Turista-
fluid.

Egész bevált aromatikussá
beáztatás az inak és
izmok erősítésére és edzés-
sára. Turisták, kerékpá-
rosok, vadászok és lovasok
által sikeresen használva elő-
és utóerősítésre nagyobb
turák után.
Egész üveg ára K 2.—
Fél üveg ára K 1.20
Kwizda-féle Fluid
Valóban kapható a gyógy-
szertárakban. — Foraktár:
Török József gyógyszer-
észtár, Budapest, Király-
utca 12., Andrássy-u. 26.

Pénzt rögtön
butorra, zongorára, varró-
gépre, kerékpárra, köny-
vekre és kereskedelmi
árakra, ha azokat száraz,
tisztá raktárhelyiségeink-
be bizományba beraktá-
rozza.
TAUBER és TÁRSA
csakis VI., Nagymező-u. 42.
Telefon 162-57. 27477

LEGNAGYOBB
Pénzelőleget
kaphat
**zongora, butor, var-
rógép, kerékpár,
hintó, automobil,
könyvek és kuráns-
árakra, ha azokat szá-
raz, tisztá raktárhelyisé-
geinkbe bizományba be-
raktározza.**
TAUSZIK és TÁRSA
VI., GYAR-UTCA 21. SZ.
TELEFON 83-97.

Bouvet-Ladubay
legjobb és legolesőbb
francia pezsgő.
Vezérképviselőség:
PRÁGA,
Soukenicka 30.

Most jelent meg.
Ebtenyésztés,
kézikönyv ebtenyésztők,
vadászok és ebkedvelők
számára.

Irta és száz ábrával ellátta
MONOSTORI KÁROLY
Állatorvos, a m. kir. Állatorvosi
Főiskolán az állattenyésztés ny. r.
tanára.
Szerző 3000-ik szakmunkája.
Ára 4 K 50 f.
Az első magyar ebtenyésztési
kézikönyv!
Kapható:
LAMPÉL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál.
Budapest, VI., Andrássy-út 21,
valamint
minden könyvkereskedésben.

+ Soványság +
Az egyedüli eredmé-
nytel kísérő háziszser a
dr. William Hartley tanár
amerikai erőtáp-pora.
Soványak tartós, szép
telt testidomokat nyer-
nek. — Hölgyek remek
keblet. Hat hét alatt 20
kilo gyarapodást jüt-
allást. Verszegénység,
gyengeség, idegesség
ellen és gyomorbajo-
soknak nélkülözhetet-
len tápszer. Kiténtetve:
Chicago, Berlin, London
Hamburgban. Köszönő
levelek minden orszá-
ból. Dobozonként 1 fnt
10 kr. Használati uta-
sítással. Foraktár: Ba-
lázs Mór E. Budapest,
VII., István-ut 11, II/1.

Brilliantot,
aranyat, ezüstöt, ékszeri
és réplésget veszek és
eladok. Kertész ékszerész
Budapest, VII., Király-
utca 85. szám.
— Telefonszám 95-4P —

Elsőrendű vadonat!
Singer női
varrógépe
27 forintért
karika-
hajóst 40 forint-
ért. centralbo-
bint 45 forintért, iparogépeke-
igen olcsón 5 évi jótállással
szállított, vidékre árjegyzék in-
gyen. Krausz Henrik var-
rógépgyári raktára Budapest
IV., Veress Pálné-u. 40. Húsa
& Viszonteladókban áruvezet



Koporsó asztalosok
részére mindennemű ko-
porsók díszítési összes
temetkezési cikkek képes
árjegyzékét kívánatra in-
gyen küldi a Budapesti
Ravatalgyár Részvénytárs
Nagymező-utca E. 46. sz.

Kézimunka
hímzésekhez, butorhoz,
függönyökhöz, lakásberen-
dezéshez, zsinórok, rojtok,
hojtók képes nagy árjegy-
zékét kívánatra ingyen
küldi: Budapesti Házor-
mánygyár, Nagymező-utca
46. szám.

Pénzkölcsönt
4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% alapon
földbirtokra, jövedelmező,
fővárosi, vidéki, városi és
Budapest környékén levo
berházakra J. II., III. he-
lyen 15-60 evig törleszt-
hető. Személyhitelt tisztvi-
selőknek gyorsan eszko-
zoltetik.
HOFMANN JAKAB
bankbizományi iroda, Bu-
dapest, Teréz-körút 1/a

Tapéták
a legdusabb és legolesőbb
választék, szolid jó mun-
ka, csak
Lederer Ernőnél
Budapest, IV., Hajó-u. 6.

INGYEN
DRÁGABB, MINT
MÁLUNK RENDELTE FÉNYKÉP
NAGYTASOK
BUNK EGY ÉLET NAGYSÁBÓ
KÉPÉT 5 KORONÁRT
DÍZES PASPARTIVÁL
58-68 cm. NAGYSÁBAN
CSOMAGOLVA & SZÍMES
OLAJKÉP
ÁRA 10 KORONA.
KÉPVISELŐK HUNDENYT
& FELVÉTELEK.
SZAVATOSSÁG
MINDEN IRÁNYBAN
KARAFELÉ FÉNYNAGYÍTÓ és
KARAFELÉ FÉNYKÉP KÉPÉKÉRT
BUDAPEST, VI. BELTÉNYI UTCA 2-4
KÖNYVTÉNYE AZ 1908. évi PÁRTAI
KÖZMÉLTETÉSI KÖZVETÍTŐK
ORSZAGKÖZVET. KERESZTTEL és
ARANY-ÉREMMEL.